

**PROGRAM REGENERACE MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE ČESKÉ BUDĚJOVICE
2026 - 2030**

TEXTOVÁ ČÁST

- I. ÚVOD 2
- II. ZAKLADNÍ ÚDAJE 3
- 2.1. VYHLÁŠENÍ MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVAČE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
- 2.2. VYHLÁŠENÍ OCHRANNÉHO PÁSMA
- 2.3. REGISTRACE VÝZNAMNÝCH KRAJINNÝCH PRVKŮ NA ÚZEMÍ MPR A OP
- 2.4. DŮVODY PRO PORÍZENÍ MĚSTSKÉHO PROGRAMU REGENERACE MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVAČE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
- 2.5. USNEŠENÍ VLADY ČR Č. 209 Z ROKU 1992
- 2.6. PODKLADY PRO ZPRACOVÁNÍ PROGRAMU REGENERACE MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVAČE ČESKÉ BUDĚJOVICE NA OBDOBÍ 2026 - 2030
- III. HISTORIE MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE 9
- IV. OCHRANA ÚZEMÍ A PRVKŮ 13
- 4.1. MĚSTSKÁ PAMÁTKOVÁ REZERVAČE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
- 4.2. OCHRANNE PÁSMO NEMOVITÝM KULTURNÍM PAMÁTKÁM HRADEBNÍHO SYSTÉMU VE MĚSTE ČESKÉ BUDĚJOVICE
- 4.3. NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKY
- 4.4. KULTURNÍ PAMÁTKY
- 4.5. VESNICKÁ ZASTAVBA
- 4.6. PAMÁTKOVÝ POTENCIÁL
- 4.7. VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY V MPR A V OP
- V. HLAVNÍ ÚDAJE O ÚZEMÍ MPR 19
- 5.1. VYMEZENÍ A ZAČLENĚNÍ ÚZEMÍ MPR
- 5.2. CHARAKTERISTIKA STAVU REGENERACE
- 5.3. CHARAKTERISTIKA STAVU ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ A JEHO FUNKČNÍCH SLOZEK, VYMEZENÍ ZAKLADNÍCH ÚDAJŮ
- 5.4. ŠIRŠÍ URBANISTICKÉ A REGIONÁLNÍ VZTAHY MPR
- 5.5. POTENCIÁL ÚZEMÍ MPR Z HLEDISKA VLASTNICKÝCH VZTAHŮ
- 5.6. SOUČASNÝ POTENCIÁL ÚZEMÍ MPR Z HLEDISKA POČTU OBYVATELSTVA
- 5.7. POTENCIÁL BYDLENÍ - BYTOVÝ A DOMOVNÍ FOND
- 5.8. OBČANSKÉ VYBAVENÍ
- 5.9. DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST A INFRASTRUKTURA
- 5.10. REKREACE
- 5.11. SPOLKY A AKCE
- 5.12. INFORMACE O MĚSTE
- VI. ROZBOR STAVU A PŘEHLED AKCÍ 34
- 6.1. ROZBOR STAVU MPR
- 6.2. AKCE REGENERACE V OBDOBÍ OD ROKU 1995
- 6.3. DOKONČENÉ AKCE NA KULTURNÍCH PAMÁTKÁCH V OBDOBÍ 1995 - 2024
- 6.4. VÝZNAMNÉ AKCE NA VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍCH V OBDOBÍ 2015 - 2024
- 6.5. CHARAKTERISTIKA STAVU REGENERACE MPR V ROCE 2025
- VII. STRATEGICKÉ ZÁMĚRY MĚSTA 40
- 7.1. CÍLE STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ
- VIII. SWOT ANALÝZA 43
- IX. VIZE A CÍLE REGENERACE MPR 46
- 9.1. VIZE REGENERACE MPR V ROCE 2030
- 9.2. CÍLE REGENERACE MPR
- X. NÁVRH OPATŘENÍ 48
- 10.1. DRUHÝ OPATŘENÍ
- 10.2. REGENERAČNÍ PROCESY
- 10.3. VEŘEJNÉ PROSPĚŠNÉ STAVBY A JEJICH USKUTEČŇOVÁNÍ
- XI. STRATEGICKÝ POSTUP REGENERACE 54
- XII. ZDROJE 56
- 12.1. SOUČASNÉ MOŽNOSTI V RÁMCI ČESKÉ REPUBLIKY
- 12.1.1. ZDROJE FINANCOVÁNÍ Z PROGRAMU REGENERACE MĚSTSKÝCH PAMÁTKOVÝCH REZERVAČÍ A MĚSTSKÝCH PAMÁTKOVÝCH ZÓN ČR
- 12.1.2. ZDROJE FINANCOVÁNÍ Z PROGRAMU PODPORA OBNOVY KULTURNÍCH PAMÁTEK PROSTŘEDNICTVÍM OVBČI S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ ČR
- 12.1.3. ZDROJE FINANCOVÁNÍ Z PROGRAMU ZACHRANY ARCHITECTONICKÉHO DĚDICTVÍ ČR
- 12.1.4. ZDROJE FINANCOVÁNÍ NA ÚROVNI KRAJE
- 12.1.5. ZDROJE FINANCOVÁNÍ NA ÚROVNI MĚSTA
- 12.2. SOUČASNÉ MOŽNOSTI V RÁMCI EVROPSKÉ UNIE
- 12.2.1. SOUČASNÉ MOŽNOSTI V RÁMCI EVROPSKÉ UNIE
- XIII. PODMINKY PRO OBNOVU, ÚPRAVY A UŽÍVÁNÍ
- 13.1. MĚSTSKÁ PAMÁTKOVÁ REZERVAČE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
- 13.2. MĚSTSKÝ MOBILNÍK V MPR ČESKÉ BUDĚJOVICE
- 13.3. UMÍSTĚNÍ REKLAMNÍCH A PROPAGAČNÍCH ZAŘÍZENÍ V MPR
- XIV. PŘEHLED ZAKLADNÍ PRAVNÍ OCHRANY KULTURNÍCH HODNOT NA ÚZEMÍ MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVAČE ČESKÉ BUDĚJOVICE 63
- XV. NÁSTROJE REGENERACE MPR 70
- XVI. SUBJEKTY REGENERACE 72
- 16.1. VLASTNÍK
- 16.2. MĚSTO
- 16.3. KRAJ A ODBORNÉ ORGANIZACE
- 16.4. PODPORA STÁTŮ
- XVII. MONITORING A HODNOCENÍ REGENERACE MPR 76
- XVIII. ČESKÉ BUDĚJOVICE V ROCE 2025 77
- XIX. ZÁVĚR 79

TABLKOVÉ PŘEHLEDY

- 1 ROZBOR FINANČNÍCH PODÍLŮ NA JEDNOTLIVÉ AKCE PROGRAMU REGENERACE MPR ČB OD ROKU 1995 - 2009
- 2 ROZBOR FINANČNÍCH PODÍLŮ NA JEDNOTLIVÉ AKCE PROGRAMU REGENERACE MPR ČB OD ROKU 2009 - 2014
- 3 ROZBOR FINANČNÍCH PODÍLŮ NA JEDNOTLIVÉ AKCE PROGRAMU REGENERACE MPR ČB OD ROKU 2015 - 2019
- 4 ROZBOR FINANČNÍCH PODÍLŮ NA JEDNOTLIVÉ AKCE PROGRAMU REGENERACE MPR ČB OD ROKU 2020 - 2024
- 5 ZPRACOVANÉ STAVEBNĚ HISTORICKÉ PRŮZKUMY V MPR
- 6 PŘEHLED NEMOVITÝCH KULTURNÍCH PAMÁTEK A OBJEKTŮ PAMÁTKOVÉHO POTENCIÁLU V MPR ČB
- 7 PŘEHLED OPATŘENÍ - AKCE - CHARAKTERISTIKA

GRAFICKÁ ČÁST

- 1 NA OBÁLCE FOTO MPR ČESKÉ BUDĚJOVICE
- 2 SCHÉMA USPOŘÁDÁNÍ STATUTÁRNÍHO MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE
- 3 SNÍMEK MAPY STABILNÍHO KATASTRU Z ROKU 1827
- 4 ÚZEMNÍ PLÁN STATUTÁRNÍHO MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE
- 5 MAPA PAMÁTKOVÝCH HODNOT 1:1200
- 6 MĚSTSKÉ HRADBY
- 7 REGENERAČNÍ PROCESY 1:2500
- 8 USKUTEČŇENÉ ZÁCHRANNÉ ARCHEOLOGICKÉ PRŮZKUMY 1995 - 2010
- 9 USKUTEČŇENÉ ZÁCHRANNÉ ARCHEOLOGICKÉ PRŮZKUMY 2016 - 2019
- 10 REALIZOVANÉ AKCE PROGRAMU REGENERACE V LETECH 1995 - 2004
- 11 REALIZOVANÉ AKCE PROGRAMU REGENERACE V LETECH 2005 - 2009
- 12 REALIZOVANÉ AKCE PROGRAMU REGENERACE V LETECH 2010 - 2014
- 13 REALIZOVANÉ AKCE PROGRAMU REGENERACE V LETECH 2015 - 2019
- 14 REALIZOVANÉ AKCE PROGRAMU REGENERACE V LETECH 2020 - 2024

PROGRAM REGENERACE MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

na období 2026 - 2030

Říjen 2025

Magistrátní úřad v Českých Budějovicích, odbor památkové péče
ve spolupráci s Ing. arch. Tadeášem Matouškem
a s Ing. arch. Kamilou Matouškovou, CSc.

Zpracováno podle Programu regenerace městských památkových rezervací a
městských památkových zón schváleného usnesením vlády ČR č. 209/1992.

1

1. ÚVOD

Dne 19. března 2025 uplynulo 45 let od vyhlášení historického jádra města České Budějovice městskou památkovou rezervací:

V roce 2025 tomu bylo 760 let, kdy bylo založeno město České Budějovice, tedy v roce 1265.

Proces regenerace českobudějovické městské památkové rezervace intenzivně probíhá 30 let, a to díky iniciativě soukromých vlastníků, města, státu a církve. Právě tyto subjekty se totiž každoročně zapojují do státního dotačního Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Ten napomáhá k zachráně a rozvoji nejmenších částí našich historických měst tím, že vytváří ekonomické, organizační a informační podmínky k jejich obnově.

Od 90. let do současnosti bylo poskytnuto vlastníkům kulturních památek na území této památkové rezervace přes 65 milionů korun z rozpočtu města a ze státní pokladny 42,9 mil. Kč z Programu regenerace, díky čemuž finančním prostředkům bylo realizováno 352 akcí, které vedly k významnému zhodnocení 209 objektů a u řady z nich k zpřístupnění a prezentaci veřejnosti. Obnovena byla například velká část měšťanských domů, historická radnice, hradební věže Železná Panna a Rabenštejnská, sousoší Kalvárie, sloup Nejsvětější Trojice a mnoho dalších. Podstatná část peněz do obnovy památek míří z městského rozpočtu, státní podíl je však v této záležitosti rok od roku nižší. Velikému zájmu se těší městský grantový program, ze kterého jsou od roku 2008 poskytovány finanční prostředky především na obnovu fasád objektů v MPR, které nejsou památkami.

K nejuvýznamnějším dlouhodobým stavebním akcím patří zejména postupná oprava areálu bývalého dominikánského kláštera. Kromě obnovy střešních klášterních budov a síťového pláště a interiéru klášterního kostela Obětování P. Marie proběhly průzkumové a restaurátorské práce. Velmi důležitým objevem bylo odhalení nástěnných maleb v severní části ambliu. Pro společenský život města a cestovní ruch měla zvláštní význam zejména obnova Černé věže a všech měšťanských domů na náměstí. Nejvýznamnější současnou obnovou jsou práce na katedrálním kostele sv. Mikuláše.

Stavební činnosti související s obnovou a úpravami památek i ostatních staveb v chráněných územích města zaznamenaly určitý vývoj. Zatímco v 90. letech se eliminoval z podstatné části havarijný stav budov, současný stav je stabilizovaný. Již několik let jde hlavně o běžnou údržbu a stavební práce nevyžadující celkově

2

rekonstrukce. Větší rekonstrukční práce byly spojeny pouze s odstraňováním následků po povodních v roce 2002.

Město postupně obnovilo Biskupskou zahradu a vyvolalo jednání o možnosti jejího částečného zpřístupnění veřejnosti.

Velkým úspěchem pro město bylo vítězství krajských kol soutěže o nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón za roky 2008, 2018, 2021 a 2022. České Budějovice uspěly v konkurenci ostatních jihočeských měst a získaly ocenění Ministerstva kultury ČR, Ministerstva pro místní rozvoj ČR a Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska.

„Všem vlastníkům kulturních památek, kteří spolupracují s orgány a odbornou organizací státní památkové péče, a podléjí se tak na péči a zachování historického charakteru městské památkové rezervace patří opravdu velký dík,“ shodují se představitelé města s památkáři.

Národní památkový ústav České Budějovice, www.npu-cb.eu

Magistrát města České Budějovice, www.cb-budějovice.cz

II. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Statutární město České Budějovice (96 513 obyvatel v roce 2025) je správním centrem Jihočeského kraje, v jehož geografickém středu se přibližně nachází. Má rozlohu 55 km². Průměrný věk obyvatelstva je 43,14 roku.

Příznivými podmínkami pro bydlení, svou bohatou historií, kulturními a hospodářskými tradicemi je atraktivním místem pro obyvatele města i kraje, pro turisty, obchodníky a podnikatele.

Městská památková rezervace je dána rozsahem historického hrázenceho města. Přilehlé širší území vymezeného rozsahu je ochranným pásmem nemovitým kulturním památkám hradebního systému, které tím plní také funkci ochranného pásma městské památkové rezervace.

Českými Budějovicemi protékají dvě řeky, Vltava a Maše se soulokiem v těsné blízkosti historického jádra. Nadmořská výška zastavěného území se pohybuje v rozmezí 385 - 400 m n. m. (u Samsonovy kašny 387,5 m n. m.).

Podnebí je dáno polohou města v mírně teplém pásmu s vlhkým klimatem a mírnými zimami. V zimě se na dně česko-budějovické pánve projevují inverze.

Pod správu Magistrátu města Českých Budějovic patří katastrální území o celkové rozloze 5556 ha, zahrnující také dvanáct připojených obcí.

Jihočeský kraj má výhonné umístění na křižovatkě dálkových tras.

Odbor památkové péče MM Č. Budějovice provádí výkon státní správy v 78 obcích, cca 900 nemovitých KP + nově prohlášených, cca 14000 movitých KP, 118 archeologických památek, 21 chráněných území. Jedna obec, Hološovice je zapsaná v seznamu UNESCO.

V Českých Budějovicích, přirozeném centru jižních Čech, se koncentruje značná část pracovních příležitostí, jednak v oblastech výrobních (přůmysl, stavebnictví), tak i dalších (obchod, služby apod.). Tradici ve strojírenském průmyslu stvzruje významný výrobce autopišusůensství firma Robert Bosch spolu s česko-budějovickou firmou Motor Jikov. Mezi další hlavní zaměstnavatele patří Nemocnice České Budějovice, Jihočeská univerzita a Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje. Z významných česko-budějovických podniků lze jmenovat firmu tužkárnů KOH-I-NOOR, světlozářný pivovar Budvar či pivovar Samson, Viscolan CZ, dále dm drogerie markt, potravinářský podnik MADETA, E.ON Česká republika, SWIETELSKY stavební, GW JIHOTRANS.

Dlouholetou tradici v Českých Budějovicích má i výstavnictví, každoročně se zde pořádá několik desítek akcí, z nichž nejznámější je celostátní zemědělská výstava Země živiitelka.

České Budějovice jsou centrem Jihočeského kraje, jednoho ze 14 vyšších územně správních celků a také centrem regionu NUTS 2 Jihozápad, který zahrnuje kraj Jihočeský a Píseňský.

Neustále zde sloupuá nabírka v oblasti cestovního ruchu, finančních služeb a obchodu. Podnikatelských subjektů je ve městě kolem 28 300. Ze statistiky aktivních ekonomických subjektů vyplývá, že nejvýznamnějšími obory v ekonomice města jsou zpracovatelský průmysl (tvorí více než třetinu všech pracovních míst), dále oblasti stavebnictví, obchodu a dopravy a logistiky. V těchto ekonomických odvětvích vytváří firmy více než 75 % všech pracovních míst ve městě České Budějovice. Významné jsou také veřejné služby jako vzdělávání, zdravotnictví a sociální péče, což vyplývá z pozice města jako regionálního centra a z koncentrace zdravotnických zařízení, středních a vysokých škol, které slouží obyvatelům širšího území. České Budějovice jsou sídlem organizací regionálního i celostátního významu.

2.1. Vyhlášení městské památkové rezervace v Českých Budějovicích

Historické jádro Českých Budějovic bylo vyhlášeno památkovou rezervací výnosem Ministerstva kultury ČR ze dne 19. března 1980, č.j. 7096/80, o prohlášení historického jádra města Českých Budějovic za památkovou rezervaci.

2.2. Vyhlášení ochranného pásma

Okresní úřad České Budějovice, referát regionálního rozvoje, oddělení kultury vydal rozhodnutí o vymezení ochranného pásma nemovitým kulturním památkám

hradebního systému ve městě České Budějovice dne 31.5.1995 pod č.j.: 920/95/411/Val.

2.3. Registrace významných krajinných prvků na území MPR a OP

Odbor životního prostředí Úřadu města České Budějovice jako příslušný orgán ochrany přírody dle § 76 odst. 2 písm. a/ zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny:

- dne 1. 3. 1999 provedl registraci významného krajinného prvku Městský park „Na Sadech“ dle § 6 zák. č. 114/1992 Sb.,
- dne 3. 3. 1999 provedl registraci významného krajinného prvku Park „Hájček“ a „Krumlovské aleje“ dle § 6 zák. č. 114/1992 Sb.,
- dne 6. 12. 1993 provedl registraci významného krajinného prvku „Sokolský ostrov“ dle § 6 zák. č. 45. 114/1992 Sb.

2.4. Důvody pro pořízení městského Programu regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích

Město České Budějovice má, s ohledem na ustanovení vládního usnesení České republiky č. 209 ze dne 25. března 1992, plně právo se účastnit tohoto státního programu a zpracovávat vlastní městský program regenerace a jeho aktualizace.

Po roce 1989 přešla většina obytných i ostatních budov a pozemků v městské památkové rezervaci v Českých Budějovicích v souvislosti s restitucemi, procesem privatizace a celkové společenské a ekonomické transformace do soukromého vlastnictví fyzických a právnických osob, příp. církve, s výjimkou některých památkových objektů, úředních budov, obytných budov a pozemků, které zůstaly v majetku státu, kraje a města. Tím došlo k výrazné diferenciaci soukromých a veřejných zájmů, jak v procesu výstavby, tak i ve způsobu využití pozemků, budov a ostatních staveb v památkové chráněném území, aniž by město mělo k dispozici nový nástroj, který by bylo různorodé a často protikladné a rozporné cíle slučoval ve všeobecný, veřejný prospěch. K dispozici nebyla ani nová územně plánovací dokumentace regenerace památkové chráněného území, která by v závislosti na nových společenských poměrech, individuálních a všeobecných potřebách a požadavcích - zejména požadavcích památkové péče - stanovila základní podmínky další výstavby v tomto území a jeho komplexní obnovy.

Město nemá regulační plán, proto městský program regenerace obsahuje také podmínky pro stavební činnosti a užívání veřejných prostranství a podmínky prostorového uspořádání.

2.5. Usnesení vlády ČR č. 209 z roku 1992

V roce 1992 bylo vydáno usnesení vlády ČR č. 209 ze dne 25. března 1992 k Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Tento státní program je projevem vůle vlády ČR napomoci k záchraně a rozvoji nejcennějších částí našich historických měst vytvořením organizačních, informačních a ekonomických podmínek k jejich komplexní obnově, tj. k regeneraci. K podpoře realizace programu regenerace památkové chráněných území v jednotlivých městech mohou být vyčleněny finanční prostředky ze státního rozpočtu, z Programu záchrany architektonického dědictví, ze Státního fondu životního prostředí, z evropských programů, z rozpočtu kraje a obcí a z dalších územských i zahraničních specializovaných fondů, nadací a darů právnických i fyzických osob. K podpoře městských programů regenerace by měla být zaměřena také činnost peněžních ústavů jako nejnižších ekonomických subjektů. Podmínkou pro získání státního příspěvku na regeneraci památkové chráněných území historických měst v České republice je existence kvalitní územně plánovací dokumentace regenerace památkové chráněné části města (nejlépe regulačního plánu), městského programu regenerace, projednaného a schváleného příslušnými orgány státní správy a samosprávy obce, a místní pracovní skupiny.

V souladu s uvedeným usnesením vlády ČR se městská samospráva v Českých Budějovicích rozhodla zpracovat pro období od roku 2026 do roku 2030 aktualizovaný městský Program regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích v závislosti na konkrétních podmínkách a možnostech jeho realizace.

Program regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích má spolu s funkčním územním plánem města významnou politickou funkci v tom, že stanoví s ohledem na individuální, soukromé, všeobecné i veřejné zájmy hlavní směr, kterým by se mělo město dále vyvíjet tak, aby plnilo všechny své základní funkce, bylo přijemné pro život obyvatel a aby byly zachráněny a obnoveny jeho výjimečné kulturní, památkové, urbanistické a architektonické hodnoty, pro které bylo vyhlášeno městskou památkovou rezervací.

Úspěšnost přípravy, zpracování a realizace Programu regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích dnes závisí nejen na orgánech státní správy a městské samosprávě, ale i na všech občanech, kteří v tomto území trvale bydlí a pracují, na vlastních a nájemních nemovitostech a firmách, které zde mají své sídlo nebo se podílejí na regeneraci nemovitostí v památkové chráněném území.

2.6. Podklady pro zpracování Programu regenerace městské památkové rezervace České Budějovice na období 2026 - 2030

Zpracovatel tohoto programu, který je také autorem předějšího Programu regenerace městské památkové rezervace České Budějovice, navrhuje na předchozí materiály a zachovávat jejich základní uspořádání a formu.

Hlavními podklady jsou Programy regenerace městské památkové rezervace České Budějovice na období 2006 - 2010, 2011 - 2015, 2016 - 2020 a 2021 - 2025.

Údaje a podklady z Magistrátu města České Budějovice

Údaje a podklady byly průběžně získávány během pracovních jednání a pochůzek územím MPR, spolu se zpracováním aktuální fotografické dokumentace stavu budov.

- Odbor památkové péče, pověřená vedoucí odboru památkové péče Ing. Irena Tomandlová - informace a podklady o aktuálním stavu chráněné urbanistické struktury města, o aktuálních záměrech v MPR a v širším území, údaje o finanční náročnosti uskutečňovaných regeneračních akcí.

V digitální podobě:

Katastrální mapa
Orto-foto snímek centra
ÚPn SM Č. Budějovice
Seznam nemovitých památkových objektů
Oficiální stránky města - <https://www.c-budejovice.cz>
Památkový katalog - <https://www.pamatkovykatalog.cz>
Mapy - <https://mapy.com/cs/>

V grafické podobě:

Předchozí Programy regenerace MPR České Budějovice
Strategický plán Města České Budějovice
Dílní tabulkové přehledy o časovém průběhu a financování akcí s příspěvy státního Programu regenerace MPR a MPZ 2021 - 2025.

Údaje a podklady z Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích

Snímky stabilních katastrů, stavebně historické průzkumy.

Stavebně historické průzkumy na území MPR České Budějovice:

V archivu plánové dokumentace NPÚ se nachází pouze jeden stavebně historický průzkum na celé České Budějovice. Toto SHP je ve tech vyhotoveních. Jedná se o

Stavebně historický průzkum, č. signatury: PD 2899/1, rok vydání: 1962, autor: SÚRPMO, Praha (viz též dále).

Stavebně historické průzkumy k jednotlivým objektům:

- např. katedrála sv. Mikuláše,
 - ulice Česká č.p. 430 - 432,
 - ulice Kraljinská č.p. 4 a 6,
 - Mánesova č.p. 44,
 - KD Slavie (ozpracovaný SHP) aut.
- Dokumentaci je možné vyhledat v elektronickém katalogu Carmen: <http://ispp.mpu.cz/carmen/ch>

Údaje a podklady z Jihočeského muzea

Informace o uskutečňovaných záchranných archeologických průzkumech na území MPR v letech 1995 - 2025 – Mgr. Zuzana Thomová, PhD.

MPR České Budějovice je středověké město uzavřené hradbami, vedení ulic a parcelace jsou gotické. Archeologické výzkumy probíhají na nákoví biskupství (od r. 1998) a v rámci obnovy kostela sv. Prokopa a sv. Jana Křtitele (mimo MPR). Při archeologickém výzkumu na Zátkové nabřeží byly odkryty pozůstatky domu, zdi a sloupů.

Model

V Jihočeském muzeu je umístěn model prostorového uspořádání historického hradebního systému a schéma bloků zástavby města.

Zpracovatelé dřívějších Programů regenerace

Ing. arch. Vladimír Musil - BRISAMM s.r.o. – informace a podklady o aktuálním stavu chráněné urbanistické struktury města, o aktuálních záměrech v MPR a v širším území, údaje o finanční náročnosti regeneračních akcí a stavu stavebně historických průzkumů v MPR.

Ing. arch. Tadeáš Matoušek – digitalizované grafické výstupy a informace z předchozích Programů regenerace MPR, na období 2006 - 2010, 2011 - 2015, 2016 - 2020 a 2021 - 2025.

Použití podkladové publikace

- Program regenerace MPR České Budějovice 2000 - 2005 (1999, Ing. arch. J. Brůha, Ing. arch. D. Polcarová, Ing. arch. V. Musil, Ing. D. Miřan).
- Program regenerace MPR České Budějovice aktualizace 2006 - 2010 (Ing. arch. T. Matoušek).
- Program regenerace MPR České Budějovice aktualizace 2011 - 2015 (Ing. arch. T. Matoušek).
- Program regenerace MPR České Budějovice aktualizace 2016 - 2020 (Ing. arch. T. Matoušek).
- Program regenerace MPR České Budějovice aktualizace 2021 - 2025 (Ing. arch. T. Matoušek, Ing. arch. Kamilla Matoušková, GSc.).
- Strategický plán města České Budějovice 2017 - 2027.
- Seznam nemovitých kulturních památek v Č. Budějovicích.
- České Budějovice Průvodní zpráva k stavebně historickému průzkumu historického jádra (Dr. Dobroslav Lbal, 1962).
- České Budějovice – Průvodce městem a jeho okolím (Ing. arch. Daniel Kovář, 2005).
- České Budějovice – Plán města 1 : 16 000.
- České Budějovice – Bez bariéry, mapa (SM Č. B., 2004).
- Panádné síromy na Českoobudějovicku. (2004, Odbor ochrany životního prostředí).
- Průvodce územním plánem SM Č. B.
- Analýza veřejných prostorů v historickém centru města České Budějovice (Ing. arch. Jan Sedláč, spolupráce Ing. arch. Adéla Přebjlová, 2014).
- Rožnov – vesnická památková zóna (Ing. arch. P. Žížala, 2001).

- Přílišky města České Budějovice do soultže o Cenu za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace MPR a MPZ za rok 2019, 2021 a 2022.
- Strategická studie Město a voda. Atelier 8000, schváleno Radou města České Budějovice, 2020.
- Kulturně Budějovice. Manuál regulace reklamy na veřejných prostranstvích Českých Budějovic. Filip Landa, grafické zpracování Milan Kršůůek, schváleno Radou města České Budějovice, 2022.

Projeďnávání v rozpracování

Připomínky a náměty – Ing. Irena Tomandlová.

III. HISTORIE MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE

Osidlení českobudějovické kotliny je doloženo podle archeologických nálezů v různých obdobích pravěku. V době kamenné - v pozdním paleolitu a mezolitu (zhruba 13000 - 5000 let před naším letopočtem) tudy procházely dákové komunikace a mohly zde vzniknout první lovecké či rybářské osady. Zemědělci se na Českobudějovicku usadili někdy na počátku 4. tisíciletí před naším letopočtem a ve starší době bronzové začala soustavná kolonizace níže položených částí jižních Čech. Svědectvím o dákovém obchodu, především o dopravě alpské mědi na sever, se stal název velkého moztství řířen u Suchého Vrbného. Archeologové prokázali přítomnost člověka na území pozdějšího města v období únětické kultury (1800 - 1500 let př. n. l.), v mladáí době bronzové (1200 - 1000 let př. n. l.), době halštatské (750 - 50 let př. n. l.), pozdní době halénské (před zřimem letopočtu) a v pozdní době římské (4. století našeho letopočtu). Od 8. století bylo Českobudějovicko osídleno slovanskými kmeny, jejichž mocenskými centry byla hradiště u Branšovic a později v Doudlebech. Lidské sídliště zřejmě existovalo v 11. - 12. století přímo na místě historického jádra Českých Budějovic.

Nejpozději během první poloviny 13. století vznikla na pravém břehu Vltavy, více než kilometr severně od jejího soutoku s Malší, osada s kostelem sv. Prokopa a sv. Jana Křtitele. Podle svého zakladatele dostala název Budivojovice. Sídliť tu páni ze Železnice, jinak též z Budivojovic, ve své době vlivný šlechtický rod.

V době vlády Přemysla Otakara II. pokračovala zvýšeným tempem kolonizace českých zemí. V jižní části země byly založeny hrady a založena nebo opavena města. Otřik, Zvíkov, Písek, Myšeneč, Prořivň, Újezdec, Bechyně, Hradiště (Tábor) a Hluboká, klášter Zlatá Koruna. Vrcholem tohoto úsilí byl vznik královského města Českých Budějovic. Přípravné práce k jeho založení probíhaly pravděpodobně v letech 1262 - 1265 a řídil je rytíř Hirzo, purkrabí hradu Zvíkova. Na jaře 1265 odezdal dominikánům vyměřený prostor ke stavbě kláštera, současně nechal vyřtít pravouhlo se křížící ulice a velké čtvercové náměstí. Nové město se stalo domovem několika stovek osidlenců, pocházejících z německých zemí i z domáchio obyvatelestva. Ve městě byly provozovány řemesla a živnosti, k městu zároveň patřily rozsáhlé plochy zemědělské půdy. Přirozenou ochranou pro České Budějovice byly řeky Vltava a Malše, navíc byla vykopána tzv. Mlýnská stoka a vystavěno kamenné městské opavení, dokončené na přelomu 13. a 14. století.

9

V letech 1277 a 1279 vyplnili město Vitkovi. Pro Vitkovec, jimž patřila velká část jižních Čech, bylo královské město nevňaným soupeřem. České Budějovice si dokázaly ubránit své postavení a staly se jedním z nejvýznamnějších jihočeských měst. Konsolidace poměrů v království za vlády Václava II. napomohla rozvoji mladého města a usáhlení panovníkovým zástupcem byl rychtář s rozsáhlými soudními a výkonnými pravomocemi. Roku 1296 získal úřad rychtáře dědičné mírníkníř Klarič, jehož potomci drželi českobudějovickou rychtu až do poloviny 15. století. Postavení Klaričů postupně oslabovali měšťané, jejichž samospráva se stávala stále vlivnější. Po polovině 14. století byl nejúřlejší osobou ve městě volený purkníř, který předsedal dvandáčetlenné městské radě.

Karel IV. v roce 1351 obdaril město jedním z nejúřlejších privilegí - všichni kupci na cestě z Rakouska do Čech museli projíždět Českými Budějovicemi a nabídnout zde k prodějí své zboží, dále bylo zakázáno v okruhu jedné míle kolem města provozovat řemesla a vařit pivo. Vhodná poloha Českých Budějovic byla využívána českými panovníky pro svolávání významných diplomatických schůzek se sousedními panovníky.

Sřídovské České Budějovice zůstávaly městem uzavřeným v prstenci hradeb, před nímž se rozkládala pole, louky, několik rybníků a jen nevelká předměstí. Podobu městských ulic určovaly měšťanské domy, stavěné od první poloviny 14. století z velké části jako zděné s některými dřevěnými konstrukcemi. Byl dokončen goličský farní chrám sv. Mikuláše a hluboko do 14. století se proláhla výstavba dominikánského kláštera, který se stal sířídiskem duchovního života. Počet obyvatel Českých Budějovic ve sřídovku bývá odhadován na 4000, desetinu tohoto počtu tvořili měšťané vlastníci dům. Na tehdejší poměry se jednalo o jednu z největších městských komunit v Českém království.

Kolem roku 1390 došlo k posílení systému městských hradeb. Pevné hrady přechyly husitské války. Okolí města zabezpečeno nebylo - lapkovské družiny přepadávaly buďovické měšťany na cestách, krajem několikrát proňhlo tábořské vojsko a vypalovalo blízká městečka, vzze a kostely. Roku 1421 král Zikmund zastavil město Albrechtovi Habsburškému.

Dějiny Českých Budějovic v dlouhém období po husitských válkách jsou složité a často nejasně. Tradiční soupeření s Rožňberky, kteří ovládali nemalou část okolní krajiny, se na čas proměnilo v nucené spojení. S veškerou rozhodností se ale Budějovířtí postavili proti rozhodnutí krále Ladislava Pohrobka postoupit město doživotně Jindřichovi z Rožňberka za jeho zásluhy (1453) - poukazovali na svou věrnost panovníkovi a prohlásili, že raději své domy zapálí a opustí, než aby se stali rožňberskými poddanými, a připravili se na případný Rožňberkův vojenský zásah. Těžko řešitelnou situaci vyřešila náhlá Jindřichova smrt. Představitelé města se v neklidných časech snažili neopustit pozice katolictví, uchovat věrnost českému panovníkovi a současně zůstat neutrální s ohledem na prospech obchodu a hospodářství. Okolnosti však ukázaly, že takový postoj nebude možný. Různotní zájmy rozdělila měšťany na dva tábory, jejichž spor vyvrcholil v květnu 1467 zavržděním purknířra Ondřeje Puklice, přivřzence kařinského krále Jiřího z Poděbrad. Budějovířtí se i potom snažili udržet neutralitu, ale papežská kalba je v roce 1468 přinutila přidat se na stranu katolického panstva.

Od přelomu 15. a 16. století nabylo na intenzitě hospodářské soupeření mezi se šlechtou. Českým Budějovícím vystála řada soupeřů z řad vyšší i nižší šlechty, kteří začínali

10

podnikatel ve vlastním režii (vaření piva, rybníkářství apod.), a vytvořil tak značnou konkurenci. V jižních Čechách to platilo především o Rožmbercích a zpočátku také o pánech z Pernštejna, držitelích hlubockého panství. Budějovíci se snažili omezit možnosti panstva i okolních měst a městeček tím, že ze všech sil prosazovali tradiční výsady a vlastní podnikání, zaručující jim v mnoha oblastech monopolní postavení.

Od přelomu 15. a 16. století byl výnos z okolních rybníků, spolu s příjmy z obchodu se solí a z vaření piva nevyznamenaným zdrojem příjmů obecní pokladny. Splanření Vltavy v letech 1547 - 1552 usnadnilo dopravu soli z rakouských dolů pod Alpani směrem na sever. Během čtyřicátých let 16. století se rozvinula také těžba stříbra na měsínských pozemcích v okolí pozdějšího Rudolfova. Získané prostředky vkládalo město do rozšiřování svého pozemkového majetku (od drobných šlechtických rodníků bylo skoupěna řada vesnic a tvrzí v okolí). Došlo ke stavbě renesanční radnice, masných krámu, a zdalaka viditelné dominanty Černé věže. Měšťanské domy byly renesančně přestavovány s účasť domáckých i přesporních stavitelů, často italského původu.

Roku 1569 vznikla v Českých Budějovicích mincovna, kde se pak razily peníze až do roku 1611. Roku 1585 Rudolf II. povýšil nedálekou hornickou osadu na svobodné horní město s názvem Rudolfov.

Zánik činnosti mincovny se časově kryje s vpádem pasovského vojska, které v roce 1611 obsadilo České Budějovice. V letech 1618 - 1619 bylo město obleženo stavovským vojskem, ale přes některé pokusy vpusit nepřítel do městských bran nakonec odolalo a zachovalo věrnosti císaři. Tricetiletá válka se na životě Českých Budějovic odrazila zejména útlumem dálkového obchodu. Město si udrželo postavení strategicky významného bodu, opevnění bylo posíleno soustavou barokních pevnostních prvků. Ve třicátých letech 17. století se do bezpečí budějovických hradeb několikrát uchýlili nejvyšší zemští úředníci a svatomikulášský kostel také dvakrát ukrýval české korunovační klenoty - poprvé tu byly uloženy spolu s korunám archívem v době od listopadu 1631 do září 1633, kdy Prahu ohrožoval vpád Sasů, podruhé mezi červencem 1634 a červnem 1635.

Válečné události mnoho škod nezanechaly, avšak požár v červenci 1641 způsobil zničení více než poloviny domů, včetně pozdně gotického chrámu. Vzápětí nato byl vystavěn nový barokní kostel sv. Mikuláše. Obnova města trvala několik desetiletí. Na sklonku 17. století byly opět navázány zpřetrhané obchodní styky a příjmy města začaly znovu vzrůstat.

Následující jedno a půl století přineslo barokní proměny města po stránce vzhledové i duchovní. Byla přestavěna řada soukromých měšťanských domů, radnice a některé církevní objekty. Činnosti ve městě rozvíjely řady dominikánů, kapucínů a od roku 1702 piaristů. Příznačným znakem duchovní kultury se staly pouť. Pobíží Českých Budějovic vznikl na městských pozemcích pouť kostel Panny Marie Bolesné (Dobrá Voda) s lázněmi. Na jeho výzdobě a na výzdobě města vůbec se výrazně podílel zdejší sochař Josef Dietrich, působil v první polovině 18. století. Vyrořil např. Samsonovu kašnu, sochy na radnici a u kláštera či Marjánské sousoší.

Za váleka Marie Terezie s pruským králem Fridrichem II., se České Budějovice několikrát ocily ve víru válečných událostí. Na podzim 1741 bylo město obsazeno bavorským vojskem kurfiřta Karla Albrechta, které však v obavě před Rakušanými brzy odlehlo.

Nepřítelská francouzská posádka se však udržela na nedáleké Hluboké až do července 1742, kdy byla ukončena mírová jednání. Při druhé slezské válce se město na sklonku září 1744 dostalo do rukou Prusů, které odlud vypudili proslulý baron Trenck se svými pandury.

Rostoucí význam Českých Budějovic byl potvrzen v roce 1751, kdy se město stalo střediskem nově vytvořeného Budějovického kraje: až do té doby náleželo administrativně ke kraji Běchyňskému. Prvním královským hejmanem byl jmenován Václav Vojtěch Karvinský z Karviny. Řád piaristů otevřel ve městě na začátku šedesátých let 18. století latinské gymnázium. Přibližně ve stejné době se začalo hrát v budějovickém městském divadle, na jehož prknech vystupovaly různé kočovné společnosti.

Církvní reformy císaře Josefa II. znamenaly kromě jiného zrušení dominikánského a kapucinského kláštera ve městě, ale zároveň i založení nového českobudějovického biskupství (1785). Obvod jim spravované diecéze zahrnoval prakticky celé jižní Čechy a zasahoval původně až na západočeské Chodsko. Prvním zdejším biskupem se stal Jan Prokop Schaffgotsche, jenž o necelých dvacet let později založil zdejší kněžský seminář a filozofický ústav. Při biskupské konzistoři začala působit první větší českobudějovická tiskárna.

V devatenáctém století průmyslová revoluce zcela zásadním způsobem proměnila vnější podobu města, jeho velikost, vnitřní život a sociální i národnostní skladbu obyvatele. V letech 1825-1832 spojila České Budějovice s Lincem koněspřežná dráha, první železnice na evropském kontinentě, kterou stavěl František Antonín Geisler podle projektu svého otce Františka Josefa Geislera. Konešpřežka a na ní navazující vltavská plavba vytvořily severojižní dopravní cestu, umožňující poměrně rychlou přepravu zboží. Plavbu po Vltavě provozoval budějovický rodák a jeden z nejslavnějších podnikatelů zakladatelské éry Vojtěch Lanna, jehož firma později splavňovala i další české toky, budovala železnice a zřídila železářny na Kladně.

Důsledkem zlepšení dopravních podmínek se stal vznik velkých průmyslových podniků v Českých Budějovicích, zejména od čtyřicátých let 19. století. Za zmínku stojí především Hardtmuthova tužkárna, cukrovar a sírkárna. Jak přibývalo pracovišť příležitostí, narůstal také počet obyvatel – zatímco na sklonku 18. století žilo ve městě asi 5600 lidí, o sto let později to bylo už přes 39000. Uměrně tomu se samozřejmě rozrůstala obytná zástavba, zejména na Prazském a později také na Lineckém a Vídeňském předměstí.

V revolučním roce 1848 začaly ve městě vycházet první zdejší noviny, zkrátka však byly zastaveny. Kulturní a společenský život se mohl napro rozvíjet teprve od šedesátých let 19. století po pádu absolutismu. V národnostně rozpolceném městě vznikaly divoři, české a německé spolky stejného zaměření, hrálo se české a německé divadlo, existovaly české a německé školy, hospodářský život ovládaly české i německé průmyslové podniky. Jako konkurence německému měšťanskému pivovaru (nyri Samsón) vyrostl český akciový pivovar (Budvar), proti německé smaltovně se postavila česká, podobně pracovaly dvě tužkárny a další továrny.

České Budějovice přelomu 19. a 20. století byly městem mnoha nižších a středních škol, fungovala zde gymnázia, učitelské ústavy, průmyslové školy a vznikly také první střední školy pro dívky. Byly také městem posádkovým s několika velkými kasárnami. V

Českých Budějovicích působila celá řada uměleckých osobností české, německé a židovské národnosti.

Obchod byl orientován z velké části na Rakousko. Když po čtyřech desítkách let dosloužila zdejší koněspřežní železnice a mezi lety 1868 - 1874 byla postavena trať do Plzně, Praha a Vídně, stalo se město důležitým železničním uzlem. Po stáním převratu roku 1918 získaly České Budějovice navenek převážně český ráz. Negativním důsledkem toho bylo zpeřetrhání tradičních obchodních vztahů s Rakouskem, namísto nichž se musely hledat nové kontakty ve vnitrozemí.

Ve dvacátém století se zde rozvoj techniky projevili zaváděním nových druhů dopravy: 1909 začala ulicemi města pravidelně jezdit tramvaj, v letech 1909 - 1914 jezdili kráče také trolejbus a 1911 byl zahájen provoz první autobusové linky do Třeboně. Vznikaly další průmyslové podniky, starší továrny se dále rozrůstaly a s přibýváním pracovních příležitostí pokračoval i stavební vývoj předměstí. Německá část obyvatelstva se v meziválečné době stala menšinou. Na přelomu 20. a 30. let proběhly rozsáhlé regulace Vltavy a Malše, Sokolský ostrov mezi oběma tékami se začal měnit na moderní sportoviště. Ničivých následků II. světové války bylo město uchráněno až do náletu spojenců v březnu 1945 na českobudějovické nádraží, kdy byly zasaženy i blízké obytné čtvrti.

Postavení Českých Budějovic jako hospodářské a kulturní metropole jižních Čech bylo potvrzeno roku 1949 zřízením Českobudějovického kraje a roku 1948 založením vysoké pedagogické školy. Územní nárust města pokračoval výstavbou sídliště a přípojkou vlním okolních obcí po roce 1951. Počet obyvatel se během druhé poloviny 20. století zvojnásobil a pohybuje se těsně pod stotisícovou hranicí. Roku 1991 vznikla Jihočeská univerzita s několika fakultami a od roku 2000 jsou České Budějovice sídlem obnoveného krajského úřadu, spravujícího jihočeský kraj.

České Budějovice současnosti jsou největším a nejvýznamnějším městem regionu, jeho politickým, hospodářským, kulturním a vedačtřním centrem.

IV. OCHRANA ÚZEMÍ A PRVKŮ

4.1. Městská památková rezervace v Českých Budějovicích

Účelem existence městské památkové rezervace v Českých Budějovicích v rozsahu historického jádra je zabezpečit tomuto celku zvýšenou ochranu, jako významnému historickému souboru se zachovaným pravidelným raně gotickým půdorysem, podle zakádačí listiny z roku 1265 a mimořádně urbanisticky, architektonicky a umělecko-historicky hodnotnou zástavbou, která v bohaté prostorové skladbě zahrnuje vynikající soubory monumentální architektury, opevnění, měšťanských domů i piastik. Svým významem a polohou je historické jádro předurčeno k funkci centra celého města. Postupná obnova historického jádra přispívá k vytvoření optimálního životního prostředí a k uplatnění jeho základních kulturních funkcí.

13

Za účelem trvalého zachování kulturních, urbanistických a architektonických hodnot historického jádra při rozvoji celého města a při vyvátření optimálního životního prostředí musí být regulovány základní funkce v tomto území i investorská, stavební a technicko-hospodářská činnost.

HRANICE

Hranice vede na východní straně ulicí Na sadech, sledujíc půdorys barokního opevnění, na Senovážné náměstí a po jeho jihovýchodní straně na Krumlovský most. Na jihozápadní straně pokračuje po Zálkové nádraží podél toku Malše, který překračuje na Sokolský ostrov. Na západní straně pokračuje hranice po východní straně Sokolského ostrova, překračuje Mlýnskou stoku a podél jejího severozápadního břehu vede až k místku u Rabenštejnské věže. Odtud pokračuje hranice na křžovatku Husovy třídy a ulice J. Haška. Na severní straně jde hranice osou Husovy třídy podél parku souběžného s Mlýnskou stokou na Mariánské náměstí.

PŘEDMĚT OCHRANY

- Předmětem ochrany je zejména zabezpečit:
- zachování památkových objektů uvedených v seznamu kulturních památek a objektů památkového zájmu,
 - zachování historického půdorysu a jemu odpovídající prostorové a hmotové skladby,
 - zachování výškové hladiny zástavby s ohledem na síťavající měřítko a dálkové panorama historického jádra města,
 - zachování významných veřejných prostoransví, zeleně, parků přírodních a ostatních komponentů podléhajících ochraně dle zák. ČNR č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

4.2. Ochranné pásmo nemovitým kulturním památkám hradebního systému ve městě České Budějovice

HRANICE

Hranice ochranného pásma (OP) je vymezena na severní straně od Dlouhého mostu, Husovou ulicí č. par. 4735/1 na Mariánské náměstí, Pražskou třidou č. par. 4731/1 k ulici Fráni Šrámka č. par. 3487, Šrámkovou ulicí k Palackého náměstí č. par. 3564, které je vymezeno ulicemi Olakarova č. par. 3670, Pekárenskou č. par. 3097, J. Plachy č. par. 3566, Skuherského č. par. 3562.

Na východní straně je hranice tvořena ul. Olakarova č. par. 3670, Rudolfovskou č. par. 4736, Jeronýmovou č. par. 37.

Na jižní straně je hranicí ul. Žižkova č. par. 228, U tří lvů č. par. 441, Dukelská č. par. 419 po ulici Mánesova č. par. 464, Mánesovou až k mostu přes Vltavu č. par. 59.

14

Západní hranice je vymezena řekou Vltavou až k Dlouhému mostu č. par. 2216/1.

4.3. Národní kulturní památky

Podle Nařízení vlády č. 147 z 16. 6. 1999 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky (NKP), byla za národní kulturní památku prohlášena Konspřežní železnice České Budějovice – Linec (česká část).

Popis: Soubor budov, terénních úprav a ostatních nemovitých objektů vybudovaných k provozování konspřežní dráhy České Budějovice - Linec, včetně jejich pozůstatků na pozemcích vymezených prostorovými identifikačními znaky, včetně těchto pozemků, s výjimkou objektů, které nebyly prohlášeny za kulturní památku.

IDENTIFIKACE

Areál domu U Zelené ratolesti, řp./č.or. 1847/5, parc. č. 4408, k. ú. Č. Budějovice 3, Dům, tzv. Niszlův dům, č.p./č.or. 22, 23/8, 47, parc. č. 25, k. ú. Č. Budějovice 1, Solní sklád, č.p./č.or. 141/66, parc. č. 165, k. ú. Č. Budějovice 1, Strážní domek č. 1, č.p./č.or. 44/10, parc. č. 139, k. ú. Č. Budějovice 7.

4.4. Kulturní památky

Na území MPR Českých Budějovic je velké množství kulturních památek. Jejich názvy a počet jsou uvedeny Tabulkovém přehledu č. 6 a Výkresu č. 4 Mapa památkových hodnot.

Nové prohlášené – vše v ochranném pásmu

- Dům Žižkova 226/3, České Budějovice, parc. č. 378/1, k. ú. České Budějovice 6, rozhodnutí MK ČR č. j. MK 34815/2021 OPP, právní moc 31. 5. 2021.
- Stavba modlitebny č. p. 1306, ul. 28. října + parcela č. 3461, ČB 3, rozhodnutí MK ČR č. j. 57122/2020 OPP.
- Dům Žižkova 173/19, České Budějovice, parc. č. 284, k. ú. České Budějovice 6, rozhodnutí MK ČR č. j. MK 74895/2021 OPP, PM 7. 12. 2021.
- ZŠ Dukeská 258/11, České Budějovice, parc. č. 449/1, k. ú. České Budějovice 6, rozhodnutí MK ČR č. j. MK 28996/2022 OPP, PM 31. 5. 2022.
- Hardtmuhova vila, U Zimního stadionu 19/1, České Budějovice - soubor nemovitostí vily a zahrady, pozemky parc. č. 65, parc. č. 66, k. ú. České Budějovice 7, rozhodnutí MK ČR č. j. MK 70445/2022 OPP, PM 22. 12. 2022.

- Soubor Kendeho vila, Otakarova 2020/9, České Budějovice - pozemek parc. č. 4690 (vila, garáže, oplotení na východní straně pozemku) a pozemek parc. č. 4688 (plocha zahrady a torza zahrádní úpravy), k. ú. České Budějovice 3), rozhodnutí MK ČR č. j. 6051/2023 OPP, PM 14. 2. 2023.
 - Zátkova vila č. p. 1845 s pozemky parc. č. 4400, 4401, 4402, k. ú. České Budějovice 3, rozhodnutí MK ČR č. j. MK 75452/2024 OPP, PM 7. 10. 2024.
- Zrušené – v MPR**
- Dvorní křídlo domu č. p. 266 Krájinská ul., k. ú. České Budějovice 1, ÚSKP 33678/3-722, oznámení o zániku části kulturní památky - dvorní křídlo ze dne: 4. 10. 2024.

4.5. Vesnická zástavba

Na území Českých Budějovic se nachází typická vesnická zástavba začleněná do městského prostředí, Rožnov a České Vrbné. Rožnov byl pro zachování identity a ducha místa prohlášen památkovou zónou vyhláškou bývalého KNV o vesnické památkové zóně z 12. 11. 1991.

Pro vesnickou památkovou zónu Rožnov byl zpracován samostatný Program péče.

4.6. Památkový potenciál

Na území Českých Budějovic se nacházejí historická předměstí, jejichž ochrana by mohla být v budoucnosti předmětem územně plánovacích a památkových dokumentů.

Některé objekty byly v době změny památkového zákona „pozdě prohlášeny“ za kulturní památku, a z toho důvodu musely být z Ústředního seznamu kulturních památek vyřazeny. U nich je potřeba proces prohlásování co nejrychleji započkat, protože jejich kulturní hodnoty by mohly být ve své existenci ohrožené.

Některé stavby mají mimořádnou výzdobu, hodnotné interiéry nebo zabudované historické konstrukce – atikové vazy, gotické interiéry, trámové stropy, srubové konstrukce. Rovněž parter ulic a prostřanskví obsahují pozoruhodné prvky. Jejich ochrana, obnova a zachování musí být předmětem regeneračních prací.

Na území Českých Budějovic se nacházejí rovněž významné stavby a soubory z konce 50. a 60. let, jejichž památková ochrana by se mohla přírodně zvažovat v budoucnosti. Nyní mohou být zohledněny jako místní památkový potenciál prostřednictvím územního (v budoucnu regulačního) plánu, některé již požívají určité územní ochrany v rámci ochranného pásma. Tyto stavby však jsou ohrožené a v některých případech již poškozené.

Jsou to na příklad:

- Soubor budov Experimenti; Jan Benda; 1958 - 1959.
- Správní budova „Pozemnické staveb“; Otto Kubík; 1958.
- Prestavba Lidické na velkoměstskou třídu a navazující obytný okresek mezi ulicemi I. M. Patřka a Roudenská; Bohumil Böhmi; 1960 - 1964.
- Dům kultury ROH (Metropoli); Otto Kubík, Zdeněk Stašek, František Šulc; 1961 - 1971.
- Obytný soubor Pekařenská a obcanská vybaavenost Sparta; Bohumil Böhmi; 1963 - 1966.
- Budova Stavoprojektu; Ladislav Konopka, Alois Hloušek; 1964 - 1969.
- Planetárium; Ludvík Sýkora, Milan Pázler; 1967 - 1971.
- Obytný soubor Voříškových dvůr; Alois Hloušek, Ladislav Konopka; 1968 - 1974.
- Obcanská vybaavenost Juvel, Voříškových dvůr; Ludvík Sýkora, Ladislav Konopka, Alois Hloušek; 1969 - 1973.
- Obchodní dům Družba; Ladislav Konopka, Alois Hloušek; 1970 - 1975.
- Telekomunikační budova; Karel Kouřský, Jan Kozel; 1972 - 1975.

Uvedené urbanistické koncepce, soubory staveb a solitérní stavby, obklopující jeho historické jádro, se pozoruhodným způsobem podléhají na charakteru města.

Ucelená a velmi cenná kolekce architektonických počínů z krátkého plodného období „Zlatých šedesátých“ je dokladem, že celá jedna generace významných českobudějovických architektů, posízená represi uvalenou na jejich tvorbu v 50. letech, neztratila kontakt se stavebním vývojem ve svobodném světě a přihlásila se svým dílem k tehdy reformnímu hnutí Teamu X a jejich novému brutalismu.

Dalšími významnými prvky MPR a okolí jsou hrobka Hardtmuthů, prostřeďí Koněspréžky, specifické využití lokalit (školy, cirkvy, občňůdky, hospůdky).

4.7. Významné krajinné prvky v MPR a v OP

Městský park „Na Sadech“

Vymezení významného krajinného prvku:

Městský park „Na Sadech“, parcelní číslo 4414/1, 4416, 4418, 4421, 4443, 4720, 403/1, celková výměra 34 224 m², k. ú. Č. Budějovice 3, Č. Budějovice 6, vyznačeno v příložené pozemkové mapě.

Vzrostlý cenný parkový porost s velkým počtem jedinců značných dimenzí, včetně některých zřídka pěstovaných exotických druhů, plnicí komplexní funkci krajinné ekologickou a stabilizační, estetickou, zdravotní, rekreační, který je součástí památkové rezervace Č. Budějovice vyhlášené dle § 5 zákona ČNR č. 20/1987 Sb., výnosem vlády ČR ze dne 19.3. 1980 č.j. 7096/80.

Vyskyt významných dřevin: *Jilovec madal, javor klen, javor mlč, lípa malolistá, tlnovník akát, jasan ztepilý, dub letní, habr obecný, smrk pichlavý, smrk jeřabek, borovice vejmutovka, jilm hadří, smrk omorika, borovice křovinná, javor babyka, javor stříbrný, douglaska tisolistá, bříza bělokorá, platan javorolistý, dub*

červený, olše lepkavá, buk lesní, lilovník tulipánokvětý, katalpa trubačovníá, cypřišek hrachonosný, dřezovec trojřímý, zerav západní, magnólie, střemcha pozdní, jinan dvoulaločný.

Park „Hájček“ a „Krumlovské aleje“

Vymezení významného krajinného prvku:

Park „Hájček“ a „Krumlovské aleje“, parcelní číslo 16, 21/1, 21/2, 22/1, 71 (část ve VKP), 74, 75, 77, 395/1/1 (část ve VKP ze zákona § 3 odst. b), 2216/1 (část ve VKP ze zákona § 3 odst. b), celková výměra 39 930 m², k. ú. Č. B. 7, Č. B. 2, vyznačeno v příložené pozemkové mapě.

Odvodnění:

Vzrostlý cenný parkový porost s významnými stromovými exempláři, včetně zřídka pěstovaných exotických druhů, plnicí celou řadu celospolečenských funkcí krajinné ekologickou a stabilizační, estetickou, zdravotní, rekreační, který je součástí ochranného pásma památkové rezervace České Budějovice vyhlášené dle § 5 zákona ČNR č. 20/1987 Sb., výnosem vlády ČR ze dne 19. 3. 1980 č.j. 7096/80.

Významné rostlinné druhy – *např. orsej hlíznatý, kozlík bezolostý; významné dřeviny - lípa malolistá, olše šedá, javor mlč, bříza bělokorá, dub letní, tlnovník akát, jasan ztepilý, habr obecný, smrk ztepilý, buk lesní, javor klen, vrba obecná, javor jasanolistý, jeřáb plácí, jilm horský, zerav západní, smrk pichlavý, jedlovec kanadský, jilovec madal, břestovec jižní, topol kanadský, vrba bílá, msk prostřední, karkovnik amorský, borovice vejmutovka, borovice limba, cypřiš, keřové patro - olše šedá, líska obecná, hloh, plácí zob obecný, zimolez tatarský, pustyň vlnitá, borovice kleč, bez černý, tis červený, aj.*

Sokolský ostrov

Vymezení významného krajinného prvku Sokolský ostrov je na p.č. 571/3, 571/2, 571/1/ 574/1, 590 a břehové porosty náležející k vodním tokům č. 3951/1, 568, 591 a 4721/1 v k. ú. České Budějovice I. Jedná se o prostor Sokolského ostrova vymezeného soutokem Vltavy a Maíše, Slepým ramenem Maíše, soutokem Slepého ramene Maíše a Mlýnskou stokou, až k mostu při vltoku Mlýnské stoky do Vltavy na Jiráskově nábřeží.

Jedná se o historický utvářený prostor zeleně - cenné plochy sídelního porostu radikálně smňňující ke středu města, kde jsou soustředěny estetické a přírodní hodnoty. Po tomto území kulturně formovaného městského parku se vyžaduje, aby i nadále plnil funkci společenskou a kulturní. Nelze pominout nezasupitelné vazby na stávající zařízení sportovní a společenské. Z hlediska ekologického se v daném území setkávají směry regionálních biokoridorů a toto území je nutno zachovat jako čistě přírodní prostřeďí.

Na zmíněném území se nachází stromy ve vyšších věkových kategoriích stáří 50 let, mnohé starší 100 let. Kosterními dřevinami je lípa, pyramídní dub, buk a borovice. Břehové porosty tvoří především starší exempláře olše doplněné

vrbami, jasaný a javory. Kompletní inventarizaci dřevin, včetně zaměření je uložena na odboru životního prostředí Magistrátu města Č. Budějovic.

Památné stromy

V rájské zahradě bývalého dominikánského kláštera je památný strom jinan dvoulaločný, na Sokolském ostrově lipa malolistá, v blízkosti ochranného pásma také jinan dvoulaločný v Lamnové loděnici.

Právní důsledky ochrany významných krajinových prvků

Významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívat je lze pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškozování nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Mezi takové zásahy patří zejména umísťování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů.

Škodlivé zásahy do významného krajinného prvku jsou postihitelné dle § 87 odst. 2 písm. f, § 88 odst. 1 písm. i, zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

V. HLAVNÍ ÚDAJE O ÚZEMÍ MPR

5.1. Vymezení a začlenění území MPR

Město České Budějovice se dělí na 4 díly. Díly se dělí na 22 čtvrtí a čtvrti na 91 lokalit.

Městská památková rezervace, historické jádro města je součástí, spolu s dalšími lokalitami - Sokolským ostrovem, V Háječku a Dlouhá louka, čtvrti Jádro, dílu 1 - Vnitřní město (podle ÚPn města).

5.2. Charakteristika území regenerace

Městská památková rezervace představuje jedinečně utvářený rovinný urbanistický celek pravidelně uspořádané zástavby bloků vymezených sítí ulic s převážně příblížnými SJ a VZ orientací kolem ústředního prostoru náměstí. Zástavba MPR zaujímá prostor původního hradebního města, k němuž patří kromě městanských domů i soubory monumentální architektury, opevnění a plastiky.

Zástavba s typickými podlouhlými útvary fronty čtvercového náměstí Přemysla Otakara II. Je tvořena převážně třípodlažními domy s hlubokou parcelací, která je typická pro větší bloky. Z tohoto měřítka parcelace se vymyká dominantní

19

rozšířenější průčelí radnice vybavené navíc trojicí věží nad průčelím. Ústředním prvkem náměstí je Samsorova kašna. Diagonálně napříč náměstím vůči radnici je situována volná sestava nejvýraznější dominanty města Černé věže spolu s katedrálním kostelem sv. Mikuláše a kaplí Smrtečných úzkostí Páně doplněná komplexem děkanství a městské školy. Na volných plochách kolem kostela se od 13. stol. až do r. 1784 rozkládali hřbitovy. Před průčelím katedrály pod Černou věží je pomník J. V. Jirška. Dalším výrazným souborem architektury je původně dominikánský klášter s Blou věží a s kostelem obětování Panny Marie. Vedle kostela s hlavním dominantním průčelím do Paristického náměstí je městská zbrojnice. Výrazné architektonicky se uplatňují také Biskupství s Biskupskou zahradou, Solný sklad, Zadrní a Přední mlýn. Bývalý kapucínský klášter, bývalý kostel sv. Anny. Kanovnické domky.

Náměstí tvoří přirozený střed Českých Budějovic, má téměř přesný čtvercový tvar. Nejkratší jižní strana měří 132,5 metru a nejdelší severní 137,5 metru. Původní účely náměstí byly konání trhů, odehrávání slavností, ceremonie s vládním významných návštěv, církvevní průvody, popravý a shromáždování vojska. Až do první světové války se podél stran náměstí chodívalo každý večer „korzovat“. Do první světové války stálo označení jako „Náměstí“ nebo „Rynek“. V reakci na politické zvrstí ve 20. století se změnil název, v roce 1915 se stalo náměstím Františka Josefa I., roku 1918 náměstím Svobody, 1934 Masarykovým, 1939 Hitlerovým, 1945 znovu Masarykovým, 1951 Žižkovým a konečně v roce 1990 bylo pojmenováno po zakladateli města Přemyslu Otakaru II. Nejvýznamnější budovou je radnice, ostatních domů kolem náměstí je 48.

Pravouhlý systém ulic je při obvodu porušen zejména okrouhlým průběhem původního, v některých úsecích dochovaného městského opevnění. Domy s podlouhlými se uplatňují podél ulic blíže k náměstí, k obvodu nejdale vyběhají v úplných řadách v severním směru podél nejdelších a nejrozšířenějších bloků v ulicích České, Krajinské a Pačehého. Území vnitrobloků skrývají zahrady a dvory, některé dvory jsou komerčně využívány, často slouží pro parkování vozidel. Kromě sítě ulic existují také průchody napříč bloků, některé jsou užívané, jiné stačí zprovoznit. Mezi ulicemi Českou a Krajinskou byla po stranách takového průchodu částečně obnovena obchodní ulička vybavená výkladem. Do MPR patří také solitérní objekty na JV straně, budova hlavní pošty, Jihočeské muzeum, Dům kultury Slavie. V blízkosti také mohutnější budova Biskupského gymnázia v bloku s bývalým kostelem sv. Rodiny, exponovaným do Senovážného náměstí, komplex budov divadla.

Po obvodě je území MPR doplněno pásem parků Na Sadech, založených v plochách po zrušeném pevnostním systému. Parkové území probíhá od severu přes východ až k JV. Kde přechází do rozlehlého Senovážného náměstí.

Soubor městského opevnění sestává z úseků hlavních nebo parkánových zdí, dochovaných při severním a západním obvodu MPR, doplněný o hradební věže: věž Železná panna, Rabenštejnská věž a Otakarova věž, Solná branka a bašty.

20

Na severovýchodním obvodu jsou součástí hradebního systému bastiony barokního opevnění na Mlýnské stoce. K opevnění také patří i celý tok Mlýnské stoky a ramena řeky na jihu a západě. Díky své poloze u soutoku řek a existenci Mlýnské stoky, původně hradebního příkopu má MPR i charakter ostrovného sídla.

Na větší obvod MPR navazuje území „Ochranného pásma nemovitým kulturním památkám hradebního systému ve městě České Budějovice“, dále jen OP.

Na východě se k MPR prostřednictvím mostu a šije přes Slepé rameno Malše váže území Sokolského ostrova, určené pro sport a relaxaci, se stadionem a plochými. Na jižní straně je MPR přístupná přes řeku Malši po Zlatém, Železném a Krumlovském mostě. Zde jsou v kontaktním území sportovní, kulturní oddechové možnosti, letní kino, zimní stadion, planetarium a park V Háječku. Jižněji továrna Koh-i-noor, Hardtmuthova vila, Lamezanova vila, Krajský úřad. Podél nábreží dále následuje mohutný komplex budov krajského soudu, dále k jihovýchodu budova knihovny v parkovém okolí při Malši. Ochranné pásmo pokračuje na druhém břehu Malše přes parkové nábreží, výraznými objekty jsou zde nebo těsně za hranicí OP budovy základní a střední školy, domy v ul. U tří lvů, kostel Růžencové Panny Marie, domy v Žižkově ulici, na Senovážním náměstí dům U Ferusů, budovy na nároží Lannovy, Vyšebrodský dům a Česká národní banka. Výraznou osou směrem z MPR k nádraží je Lannova třída s pěší zónou. Budova nádraží a prolehlá fronta domů s hotelem Grand. Severovýchodně jsou v OP Vědecká knihovna Na sadech, městské domy a školní budovy při ulicích Riegrovy, Skuherského, na severu při Husově třídě Mariánská kasárna, budova Obchodní školy, dům Zelená ratolest, bývalá Zátková vila. Severovýchodně nárožní dům na Jiráskově nábreží.

Památkové objekty jsou mimo MPR a OP také na ostatním území města.

Graficky se k této části vztahují výkresy č. 2: Snímek mapy stabilního katastru, č. 4: Mapa památkových hodnot, č. 5: Městské hrady, č. 8: Vyznačení objektů vybraných k navržení do seznamu nemovitých kulturních památek.

5.3. Charakteristika stavu řešeného území a jeho funkčních složek, vymezení základních údajů

Proces regenerace MPR od roku 1992 intenzivně probíhá díky iniciativě soukromých vlastníků domů a pozemků a jejich nájemců a magistrátu města.

Stavebně technický stav objektů v MPR se postupujícími opravami, stavební obnovou modernizací výrazně zlepšil.

Většinu objektů v MPR, s výjimkou větších profánních staveb a kostelů tvoří obytné domy se z velké části zachovanými historickými dispozicemi, fasádami a střechami. Využití těchto objektů je většinou smíšené. V přízemí jsou obchody a provozovny služeb, zejména podél obchodních ulic a náměstí, a v patrech byty. Proces rozšiřování nebytových aktivit v 90. letech 20. století, znamenající vyloučení bytové funkce z některých domů a nahrazení komerčními aktivitami různého druhu,

by již neměl pokračovat, aby postupně nedošlo k umrtvení historického jádra ve večerních hodinách.

Městřanské a ostatní obytné domy jsou postupně obnovovány a modernizovány podle potřeb jejich majitelů a uživatelů na jejich vlastní náklady s podporou státu, kraje a města. Většina domů a pozemků v MPR je v soukromém vlastnictví právnických nebo fyzických osob. V historickém jádru jsou však výjimečně ještě některé domy ve špatném stavebním stavu, se substandardními byty vyžadujícími rekonstrukci a modernizaci. Využití možností funkčně kvalitních vestaveb, nástaveb a přístaveb jsou v MPR omezené. Architektonické a stavebně technické řešení, jimiž je možno bytový fond v MPR rozšířit a zkvalitnit, musí být v případě MPR v souladu s pokyny památkové péče.

V historickém jádru jsou, kromě obytné zastavby s přílehlými pozemky, také objekty občanského vybavení městského významu. Základní vybavenost je na odpovídající úrovni.

Některé pozemky jsou méně vhodné využity pro parkování a pomocné provozy.

Zachování a obnova estetických hodnot historického, památkově chráněného obrazu MPR vyžaduje také určité architektonické korektury rušivé působící zastavby.

Vybavení MPR obchody a službami se po roce 1989 díky privatizaci výrazně zlepšilo. Rozšířil se jejich sortiment, zvětšila se jejich kapacita a zvýšila se i jejich kvalita a to i z hlediska estetického působení jejich interiéru a výkladů v celkovém obrazu vnitřního města. V současnosti jsou již více stabilizována místa jednotlivých aktivit.

Rozsah, sortiment a kvalita vybudované infrastruktury pro cestovní ruch, který je i jedním z perspektivních ekonomických potenciálů, se během uplynulých 15 let podstatně zlepšily. Dostatečné nabídka a propagace, kterou je i kvalita udržovaného prostředí MPR, pomáhá zvyšovat prosperitu města a počet pracovních příležitostí.

KOMUNIKAČNÍ SYSTÉM MĚSTA A DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST:

Uvnitř MPR jsou některé komunikace dopravně zklidněné, sloužící jen místní účelové dopravě obyvatel, zásobování nebo službám.

Železniční nádraží je v úžlí centru vzdušnou čarou ze středu nám. Přemysla Otakara II. přibližně 1000 m a autobusové nádraží přibližně 750 m.

V městské hromadné dopravě jsou využívány trolejbusové linky vedené po městských sběrných komunikacích, avšak MHD je zavedena i v centru.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- Zelen. Lokality se zvýšenou ochranou zeleně na území MPR jsou významné krajinné prvky Na Sadech, v OP zeleň Sokolského ostrova a park Háječek s Krumlovským alejími. V rájské zahrádě je památný strom jinan dvoulaločný, na Sokolském ostrově lipa malolistá, v blízkosti ochranného pásma také jinan v Lannově loděnici.

Významnou je i soukromá zeleň, která by se měla v kultivovaných formách uplatňovat na zahradách i ve dvorních prostorech.

K vytvoření prostorových předpokladů pro uplatnění ekologické stability přispívá územní systém ekologické stability.

- Kvalita ovzduší se postupně zlepšuje vyřezáváním pevných spalovacích procesů z centra, přetvárá znečištění nadměrnou frekvencí automobilové dopravy v kontaktních územích.

- Likvidace tuhých odpadů z domácností s možností separace. Ve městě je spěrný dvůr. Oživení výkupu druhotných surovin.

- Antropogenní vlivy prostředí - specifický podíl na tvorbě životního prostředí v Českých Budějovicích znamená péče o kulturní stavební památky i důsledná ochrana urbanistické struktury a architektonického charakteru města. Významný je z tohoto hlediska statut Městské památkové rezervace pro historické jádro. Pro MPR České Budějovice je šestiťm, že invaze zástavby panelovými domy v minulém období nepokračovala až do centra, a že nedošlo k těžším poškozením urbanistické struktury a historického obrazu města. neuváženými demolicemi a rozsáhlou architektonicky nekalitní asanační přestavbou vlastního jádra.

5.4. Širší urbanistické a regionální vztahy MPR

Současné širší urbanistické vztahy řešeného území jsou dány jeho funkcí přirozeného centra města a JČ kraje.

Jednou z perspektivních hospodářských aktivit, která pomáhá k větší prosperitě města, je turistický ruch. Z tohoto hlediska se předpokládá, že MPR je cílem domácích i zahraničních návštěvníků a je součástí širšího, speciálního regionu turistického ruchu.

V rámci záměrně koncipovaných turistických okruhů, je možno na atraktivnost MPR upozorňovat prostřednictvím prospektů, průvodců a v současné době hlavně prostřednictvím sociálních sítí. Je potřeba nejen propagace turistických tras po přírodních, rekreačních, urbanistických a architektonických, památkových atrakcích, ale je i vhodné seznamování s procesem regenerace, který může odhalovat i další, dosud vhodně neprezentované prvky, jakými jsou určitý kontrast části historického opevnění. Kromě propagace je nutné dotvořit určitý kontrast zařízení informačních, ubytovacích, stravovacích, rekreačních apod. Základ systému poskytování informací o městě a jeho okolí, a rovněž i širší osvěty je dán existencí turistického a městského informačního střediska při Magistrátním úřadu.

5.5. Potenciál území MPR z hlediska vlastnických vztahů

Pro urbanistickou koncepci a návrh Programu regenerace MPR je dnes rozhodující otázka vlastnických vztahů k pozemkům a nemovitostem, neboť jakákoli

navrhovaná změna současné urbanistické struktury se bezprostředně dotýká zájmu vlastníkú pozemků, budov a staveb a jejich vlastnických práv.

5.6. Současný potenciál území MPR z hlediska počtu obyvatelstva

Vývoj počtu trvalých obyvatel v MPR:

Tabulka č. 1: Vývoj trvalých obyvatel v MPR

2012	2150
2022	1450

Zdroj: Magistrátní úřad České Budějovice, odbor památkové péče, 2025

Z hlediska vývoje počtu trvalých obyvatel v MPR je zřejmý poměrně velký pokles, a to jak v demografických datech přirozenou měnou, tak v datech migrace. Důvody v horší kvalitě bytového fondu, širšího obytného prostředí ani v menší vydatnosti neshledáváme, přesto lze doporučit sledování kvality bytového fondu a dohled nad změnami využití obytných domů na dočasné ubytování nebo administrativní a komerční prostory, aby nedocházelo k úbytku prostorů pro stálé bydlení. V posledních letech je patrný přírůstek celkového počtu obyvatel města České Budějovice, což umožní mírný růst počtu obyvatel i v MPR.

5.7. Potenciál bydlení – bytový a domovní fond

Stavební struktura domů je s ohledem na velikost zastavěné plochy s nízkou a střední podlažností domů drobná. To vyžaduje při regeneraci obytných částí MPR velmi šetrný stavební postup bez použití těžkých mechanismů, které historickou stavební strukturu ničí.

Hygiena bydlení se postupně zlepšuje během regeneračního procesu města, kdy se odstraňují dosavadní nedostatky dosud neopravených objektů, zlepšením kvality jejich vybavení a odstraněním stavebních závad, které mohou být zdrojem vnitřní vlhkosti a nepohody. S dalším zahušťováním zástavby ani dělením bytů za účelem dosažení větších hustot obyvatelstva se neuvazuje.

Ke zlepšení kvality bydlení je zapotřebí průzkum standardu bytů a prostorů domů pro bydlení a zahrnutí modernizací bytového fondu ohleduplné k historickým konstrukcím mezi projekty regenerace MPR. Zlepšení kvality bydlení může významně přispět ke stabilizaci trvale bydlících obyvatel v MPR.

5.8. Občanské vybavení

Vzhledem k tomu, že MPR je centrem města, je zde nebo v těsné blízkosti občanské vybavení zastoupeno v plném rozsahu druhů. Občanské vybavení na území MPR je na vysoké úrovni. Jelikož jsou majetkové poměry objektů většinou už

stabilizovány. Je také stabilizováno využití parterů budov pro obchodní účely a nabídka je velmi pestrá a vyhovující trvale bydlícím i návštěvníkům MPR.

VEREJNÉ INSTITUTE

Prospěšným pro společenskou funkci MPR je rovněž umístění veřejných institucí (Magistrát města, Národní památkový ústav, Jihočeská centrála cestovního ruchu a mnoha dalších, umístění školských zařízení - gymnázia a konzervatoř, sídla firem jako jsou banky, advokátní kanceláře, projekční ateliéry, realitní kanceláře, ale i sídla neziskových organizací jako jsou Diecézní charita, Ústav sociální práce, apod.).

OBCHODNÍ SÍŤ

Nebytové prostory v přilehlých domů jsou využity pro obchody rozličného sortimentu (pekárny, oblečení, drobné spotřební zboží apod.). V MPR není žádná nevhodná stavba obchodního domu. Větší nákupní centra Obchodní centrum Vltavín a Galerie Dvůrčák i obchody TESCO a NORMA s potravinami byly vhodné vestavěny za štitové zdi objektů, které nejsou kulturní památkou. Na hranici MPR se nachází nákupní centrum na Mariánském náměstí s obchodem značky BILLA, které nenarušují obraz města. Tato zařízení nevytvářejí ani neúnosnou konkurenci drobnějším obchodům.

Nabídka obchodů je různorodá, orientovaná z velké části na běžné návštěvníky i turisty, a to včetně umístění turistického informačního centra v budově historické radnice a mapového centra na náměstí Přemysla Otakara II. - zájem o komerční využívání objektů na území MPR ale stagnuje. Majetkové poměry objektů většinou už stabilizovány a je také stabilizováno využití parterů budov pro obchodní účely. Dostatečná je nabídka menších obchodů s potravinami včetně večerky (9 v MPR, 2 těsně za hranicí) jak vlastních prodejen, tak specializovaných provozoven jako jsou pekárny, lahůdky, masna, nebo prodejny výběrových potravin. S ohledem na množství lidí, kteří každodenně MPR projdou, nebo jí navštíví, jsou i obchodní aktivity v centru města zaměřeny na obchody s textiliem, obuví, sportovní potřeby, knihkupectví, klenoty, luxusní zboží, ale také na květiny, papírnictví, potřeby pro vývarníky či drobné provozovny služeb.

UBYTOVACÍ SÍŤ

Ubytování je poskytováno v několika možných variantách, tzn. hotely např. hotel Zvon, hotel Malý pivovar, hotel Přední mlýn, apartmánové domy, penziony, ale i studentský Internát (ul. Karla IV. 20). Blížší informace jsou na turistickém portálu města <https://www.budejce.cz/>.

Tabulka č. 2: Počet hromadných ubytovacích zařízení

Rok	2015	2024
Počet	53	54

Zdroj: Český statistický úřad, 2025

STRAVOVACÍ SÍŤ

Stravovací síť je velmi široká a rozmanitá – od klasičtých restaurací, přes zeleninové bary až po raw cukrárnu. Téměř v každé ulici MPR je možnost vyhledat stravovací zařízení a kavárnu. Blížší informace na turistickém portálu města <https://www.budejce.cz/>.

VZDĚLÁVACÍ ZAŘÍZENÍ

V MPR:

- Gymnázium všeobecné, Česká 64,
- Biskupské Gymnázium J. N. Neumanna, Jirszkova 5,
- Konzervatoř, Kanovnická 22,
- Teologická fakulta, Kněžská 8,
- Základní umělecká škola, Parisitské nám.,
- Pedagogická fakulta,
- soukromé jazykové školy.

V kontaktním území:

- Obchodní akademie, Husova 1,
- Gymnázium, Jírovцова 8,
- SPŠ strojná a elektro, Dukašská 13,
- Střední zdravotnická škola, Husova 3,
- ZŠ Baara,
- ZŠ Dukašská.

Jihočeská univerzita s fakultami a ústavu.

Fakulty a ústavy:

- Ekonomická fakulta
- Fakulta rybářství a ochrany vod
- Filozofická fakulta
- Pedagogická fakulta
- Přírodovědecká fakulta
- Teologická fakulta
- Zdravotně sociální fakulta
- Fakulta zemědělská a technologická.

Věda a výzkum

Věda a výzkum probíhají jednak v Jihočeské univerzitě, jednak v Akademii věd ČR. Biologické centrum AV ČR je veřejnou výzkumnou institucí, součástí Akademie věd České republiky. Nachází se v Českých Budějovicích ve společném areálu s Jihočeskou univerzitou. Je největším mimopražským ústavem Akademie věd ČR. Výzkum v těchto institucích často probíhá na společných pracovištích např.: Biologická fakulta JU ve spolupráci s Mikrobiologickým ústavem AV ČR v Třeboni.

TĚLOVÝCHOVNÁ ZARÍZENÍ

V MPR nejsou příležitosti pro umístění tělovýchovných zařízení, využitého jsou jen tělocvičny ve zdejších středních školách: Gymnázium v České ul., Biskupské gymnázium v Jiřiskové ul.

Za hranicí MPR, s dobrou dostupností se nacházejí areály a objekty pro tělovýchovu a sport:

- plavecký bazén (50m, dětský, skokanský, sauna, fitness, masáže) na Sokolském ostrově,
 - atletický stadion na Sokolském ostrově,
 - tělocvična TJ Sokol na Sokolském ostrově,
 - zimní stadion se dvěma halami v Háječku,
 - sportovní hala pro míčové hry na Dlouhé louce,
 - drobná soukromá fitness centra v blízkém okolí MPR.
- Snadnou dostupností umožňuje doplněný systém mostů a lávek.

ZDRAVOTNICKÁ ZARÍZENÍ

Zdravotnická zařízení jsou v MPR zastoupena menšími soukromými ordinacemi. V MPR není žádná nevhodná stavba zdravotnického zařízení z minulosti. Na území MPR se nenachází velké zdravotnické zařízení, dostatečná je však nabídka soukromých lékařských ordinací praktických lékařů i specialistů. Při hranici MPR jsou umístěna zdravotnická zařízení, jako je Poliklinika Sever, zdravotnické zařízení s praktickými i specializovanými ordinacemi na Senovážném náměstí. Na území města leží Nemocnice České Budějovice. V centru města jsou dále umístěny lékárný a prodejny zdravotnických potřeb.

Na území města jsou dostupná sociální zařízení jako, jesle, domov důchodců, DPD (penzióny), Domy s pečovatelskou službou, Azylové domy pro matky s dětmi, Azylový dům pro bezdomovce ARPIDA Společnosti pro rehabilitaci zdravotně postižených dětí a mládeže.

ZARÍZENÍ PRO KULTURU A DUCHOVNÍ ŽIVOT

K nejvýznamnějším kulturním zařízením na území MPR se řadí:

v současně době prochází rozsáhlou rekonstrukcí.

• Jihočeské divadlo – působilci jako příspěvková organizace města České Budějovice; provozující čtyři samostatné působilci umělecké soubory.

• Jihočeské muzeum – najdete v monumentální budově v Dukelské ulici, která byla dostavěna v roce 1901 a veřejnosti zpřístupněna v roce 1903. Založeno však bylo již v roce 1877. V současně době je regionálním muzeem, které se orientuje na přírodní a společenské vědy.

• Kostel sv. Rodiny – studenti z Českých Budějovic pod vedením P. Josefa Prokeše a ve spolupráci s předním českým architektem Josefem Pleškotem obnovili kostel Svaté Rodiny na Senovážném náměstí (i za přispění dotace města České Budějovice ve výši 140 000 Kč). Společně tak vytvořili nový veřejný prostor, který

slouží nejen studentům z celého města, ale svým obnoveným interiérem a programem má ambici oslovit širokou veřejnost. Základní dramaturgii Studentského kostela je duchovní program. Ten je vhodné doplněn kulturními akcemi a přednáškami pro širokou veřejnost.

• Dům umění – galerie (správaná stálou výstavou v městě České Budějovice) každým rokem připravuje výstavy nejzajímavějších domácích tvůrců, ale i významných autorů ze zahraničí. Ti se tak povětšinou vůbec poprvé prezentují nejen u nás, ale ve východní Evropě vůbec. Prostor je dán též zajímavým mladým umělcům. Nejedná se o galerii komerční ani sbírkovou. V programu jsou i edukační programy, které probíhají ve výstavě autora.

• Alšova jihočeská galerie – muzeum výjimečného umění Jihočeského kraje, nachází se v tzv. Wornerově domě, což je jedna z poboček A.J.G. Má několik výstavních sálů, kde probíhají celoroční instalace, a také zázemí edukačního oddělení s prostorem pro doprovodné programy. Roku 2016 byla zahájena rozsáhlá rekonstrukce. Došlo ke zvětšení výstavních prostorů, výstavbě nových depozitářů a zřízení výtahu pro bezbariérový přístup, který prozatím není umožněn v žádné pobočce galerie. Výhledově se počítá s novostavbou A.J.G. v prostoru Senovážného náměstí.

• Jihočeská filharmonie – zřizovatelem je Jihočeský kraj.

Na hranici MPR:

• Jihočeská vědecká knihovna - je veřejnou knihovnou s univerzálními knihovními fondy, která poskytuje veřejné knihovnické a informační služby. Je střediskem kulturních, vzdělávacích a informačních služeb pro město a jihočeský region s tradiční orientací na obory charakterizující region jižních Čech.

• Dům kultury Metropol.

Kostely

- katedrální kostel sv. Mikuláše,
- kostel Obětování Panny Marie,
- kostel sv. Rodiny,
- kaple Smrtelných úzkostí Páně,
- nová kaple v areálu biskupství,
- kostel sv. Vojtěcha (mimo MPR),
- kostel sv. Václava (mimo MPR),
- kostel sv. Prokopa a sv. Jana Křtitele (mimo MPR),
- kaple sv. Josefa (mimo MPR),
- Evangelický kostel (mimo MPR),
- Husův sbor (mimo MPR),
- kostel Růžencové P. Marie (mimo MPR).

Diecézní centrum mládeže, U Černé věže 4,
Diecézní katechetické středisko, Biskupská 4.

Kulturně vzdělávací centra

- Evropské informační centrum Jihočeské univerzity,
- Britské centrum Jihočeské univerzity, Krajinská 2,
- Francouzská aliance - Jižní Čechy, nám. Přemysla Otakara II. 21,
- Goethe - Zentrum Jihočeské univerzity, Krajinská 2,
- Kulturně vzdělávací centrum Pansofie, o.p.s.,
- Konzervatoř České Budějovice, Kanovnická 22.
- Hvězdárna a planetárium České Budějovice, Zátkovo nábreží 4.

5.9. Dopravní obslužnost a infrastruktura

Dopravní obslužnost a parkování na území MPR je řešeno v rámci integrovaného plánu organizace dopravy pro České Budějovice a jeho aktualizace, s jasně stanovenými cíli: omezení tranzitní dopravy v centru města, vybudování pěších zón, zavedení MHD na centrální náměstí MPR s využitím ekologických mláibusů.

Dopravní infrastrukturu a obslužnost řeší Strategický plán udržitelné mobility Českých Budějovic, Aktualizace č. 2, který počítá mj. s doplněním MHD do historického jádra a s rekonstrukcí ulic Krajinské a Kanovnické pro pěší a cyklistickou dopravu.

Zařízení pro motorismus

Placená parkoviště v MPR: nám. Přemysla Otakara II, parkoviště U Slavie, parkoviště na Senovázském nám. Zde se v budoucnosti počítá se zřízením podzemního parkoviště. Další místa pro parkování budou u budovy soudu na Zátkově nábreží a u biskupství.

Po obvodu MPR se vyskytují parkovací objekty – parkovací dům Mariánská, podzemní garáže Piano Business u zimního stadionu, kryté parkoviště Mercury centrum, Parkovací dům Stromovka a P+G Na Dlouhé louce.

Komunikační systém

Masivní dopravní řešení navazující na řešení v územním plánu, se postupně realizuje.

5.10. Rekrece

Rekreaci umožňuje přímo poloha města uprostřed lesů a rybníků. České Budějovice jsou město s rybářskou a mysliveckou tradicí. Přírodní rezervaci v dosahu sídliště jsou Vrbenské rybníky, kde se nachází celá řada významných typů rostlin a živočichů a v lokalitě je vybudována i naučná stezka. Možnosti odpočinku, jízdy na kole a různého sportovního využití jako je např. volejbal či basketbal, jsou v nyní dobudovaném přírodním parku Stromovka. Areal u Malého a Velkého jezů a U Špačků slouží ke koupání a sportu (nohejbal, volejbal). V okolí města se nachází lesní plochy ve správcích mysliveckých sdružení. V lesích žije mnoho různých druhů

zvěře a plactva. Sdružení pořádají různé soutěže a výstavy. Další možností je využití snadno dostupných lokalit, jako je Třeboňsko, Novohradsko nebo Šumava.

Přehled rekreačních zařízení v bezprostřední blízkosti MPR:

- Plavecký stadion,
- Letní plavárna,
- Zimní stadion,
- Věšportovní hala,
- Možnost rozšířit využití školních sportovišť veřejnosti v mimoškolní době, případně poskytnutí zařízení sportovních jednot ve vhodném čase veřejnosti.
- Ideální podmínky pro cyklistiku.
- Rekrece v přírodním zázemí Sokolského ostrova, v parku Stromovka a v krajiněm okolí města.
- Potenciál pro rozmanité využití nábreží a vodních ploch.

5.11. Spolky a akce

SPOLKY

Města Otakarova z.s. zapsaným spolkem (IČ 056 61 935) podle občanského zákoníku, navazuje na předchozí činnost Společnosti „Města Otakarova“ z roku 2014.

- Člen spolků je podpora historické paměti spojené s osobností českého krále Přemysla Otakara II., rodu Přemyslovců a jiní založených měst.
- Spolek je zaměřen na vyvěšení materiálních, organizačních, programových aktivit a kulturních akcí propagujících jeho cíl. Je otevřen dalším členům, kteří mohou aktivně přispět k dosažení cílů společnosti. V Českých Budějovicích byla dne 1. 9. 2017 oficiálně otevřena první stálá expozice na území Česka věnovaná Přemyslu Otakarovi II. a jeho době. V části prostoru gotické hradební věže „Železná panna“ (Zátkovo nábreží 15) návštěvníci mohou shlédnout patnáct panelů králova životního příběhu a politické dráhy. K vidění je také kopie jeho ceremoniálního meče uloženého v originále ve Vídni a repliky zajímavých dobových předmětů. K doložení historie města České Budějovice, jehož byl král zakladatelem, jsou vystaveny kopie významných královských listin Václava II. a Václava IV. V roce 2019 spolek zorganizoval putovní výstavu PŘEMYSL OTAKAR II. - KRÁL, RYTÍŘ, ZAKLADATEL, která byla k vidění ve městech v rámci ČR. První ocenění spolků Města Otakarova převzalo dne 6. 9. 2019 město Litovel za zpracování a vydání knihy „Litovel velké dějiny města - od nejstarších dob do současnosti“.

Historický spolek Schwarzenberg (IČ 157 70 702) - Sdružuje osoby s vazbami na bývalé schwarzenberské panství, prohlubuje zájem o historii vztahující se převážně k jižním Čechám. Aktivy v roce 2019: prohlídka vodní elektrárny na řece Vilavě v

Českých Budějovicích, s odborným komentářem – vodní elektrárna je stavbou s památkovým potenciálem.

Klub přátel Českých Budějovic - Aktivita se soustřeďuje na vzájemnou podporu zájmů jednotlivých členů spolku v badatelské, publikační i realizační a prezentační rovině, dále průběžně sledujeme různé rozvojové aktivity a trendy v našem městě a příležitostně je komentujeme v médiích. Dle popřádky realizuje tematické prohlídky po památkách ve městě (MDP, EHD, ap.). Přípravuje průběžně zmapování hroby a hrobek významných osob na českobudějovických hřbitovech v návaznosti na předchozí práce. Na pozdím připravuje prohlídku vybraných budějovických skleptů. Většina členů se angažuje v dalších seskupeních se specifickým zaměřením, ale v této oblasti, takže klub může vlastní aktivity efektivně koordinovat.

Pražské předměstí z. s., IČ 05320607 - Spolek byl založen v roce 2016 a usluje o zlepšení životního prostředí, podniknek k bydlení a zachování kulturního dědictví v oblasti Pražského předměstí, které je součástí památkové chráněného území ve městě, a to Ochranného pásma hradebního systému města České Budějovice. V tomto místě je vysoká koncentrace domů se statusem kulturních památek. Zdejší domy pihly v minulosti důležité společenské a kulturní funkce (např. budova prvního českého gymnázia nebo kostel sv. Václava), byly stavěny podle projektů nejvýznamnějších budějovických architektů a stavitelů v době kolem roku 1900 jako byl Josef Kneissl (slavitel, starosta a čestný občan Českých Budějovic), Jakub Stabernak nebo Josef Hauptvogel. Spolek propaguje, že tyto kulturně smysloplně, urbanistické a architektonické hodnoty je potřeba poznávat, uchovávat, smysluplně rozvíjet a spojoval s potřebami lidí, kteří v místě žijí a pracují nebo kteří v místě dočasně pobývají, včetně zahraničních turistů. Cílem spolku je udržet v této části Pražského předměstí stávající klidový režim. V budoucnosti se zasadí o vybudování kulturního systému pro místní i turisty o tom, že se nacházejí v památkově chráněné a kulturně-historicky cenné lokalitě, že mohou z tohoto místa vyjít na prohlídku dalších zajímavých míst Pražského předměstí nebo směřovat k historickému centru města. V minulosti se spolku podařilo eliminovat pohyb autobusů s turisty v ulicích Kostelní a Skuherského 33.

Ostatní:

Agentura Kultur - Kontakt - Agentura pořádající mj. vycházky za historií Českých Budějovic a zábavnou formou tak provede návštěvníky prostory, které by neměli jinak možnost navštívit, doplněné o komentář a vypřátění těch nejpovolanějších průvodců. Přiblíží církevní památky, slavné osobnosti, významné stavby města, technické pamětihodnosti a zajímavosti. Je autorem námětu a realizace Mezinárodního dne památek a Dnu evropského dědictví pořádaných každoročně v Českých Budějovicích.

Petrinum - Kongregace bratří Nejsvětější Svátosti v Českých Budějovicích pečuje o areál kostela Růžencové Panny Marie, pořádá prohlídky pro širokou veřejnost o pohnuté historii celého kostela, kongregaci petrinů a beauronském stylu, kterým je

tento chrám zdooben. V roce 2009 založili křesťanské rodinné centrum Petřítků, z. s., což je veřejný prostor, pro setkávání rodičů a dětí, navozuje vědomí soudržnosti v rodině, rozvíjí místní komunitu a oslovuje i další obyvatelé města a povzbuzuje je k prorodním aktivitám. Podporuje výchovu k manželství a mezigenerační soužití. V prostorách kláštera se scházejí generace a v duchu myšlenek Václava Klementa Petra pokračují v rozvoji a zvelebování kostela.

Panská žilje - Projekt majitelů obchodu a domu v Panské ulici, kteří chtějí získat, obyvatele a návštěvníky Českých Budějovic informovat o dění v této mimořádné ulici. Panská ulice je součástí MPR.

Jihoočeské muzeum - Podílí se na systematické ochraně kulturního dědictví, na archeologické památkové péči.

AKCE, KTERÉ VYUŽÍVAJÍ A ROZVÍJÍ MÍSTNÍ TRADICE

Historické centrum města žilje společenským životem celoročně. Největšími jsou akce **Léto ve městě**, zahrnující mnoho žánrů kulturního života v období od začátku června do konce září a

Vánoce ve městě, což jsou kulturní akce, trhy a společenské akce v době adventu. Využívá se především prostor náměstí Přemysla Otakara II, které se nachází v centru MPR, a přílehlých uliček, řeky Malše a jejího slepého ramene.

Českobudějovický advent,
Lidé města a město lidem,

Mlýzy na vodě,

Tradiční trhy - velkonoční, švestkový, trh na piaristickém náměstí,

Mezinárodní den památek a sídel,

Dny evropského dědictví,

Národní zahájení Dnu evropského kulturního dědictví v roce 2025.

5.12. Informace o městě

• **Propagace Programu regenerace MPR České Budějovice** na oficiálních stránkách statutárního města České Budějovice – vstup z odkazu:

<http://www.c-budejovice.cz/cz/magistrat/odborny/opp/stranky/program-regenerace-mestskepamatkove-rezervace-ceske-budejovice.aspx>, nebo

<http://www.c-budejovice.cz/prispevek-z-programu-regenerace-mestske-pamatkove-rezervace>.

• **Informace o kulturních památkách ve městě**

<http://www.c-budejovice.cz/cz/mesto/o-meste/stranky/promeny-budejovickych-strankach> <http://encyklopedie.c-budejovice.cz/https://www.budejice.cz/aktivity>

• **Informace týkající se státní památkové péče** - komplexní informace jsou přístupné ze stránky Magistrátu města České Budějovice odboru památkové péče, a to včetně jazykových mutací v anglickém a německém jazyce. Mimo jiné jsou zde i ucelené informace (včetně webových odkazů) o dostupných dotáčních programech

pro vlastní kulturních památek i ostatních objektů ve správním území ORP České Budějovice. Město zároveň aktivně využívá k šíření informací sociální síť Facebook a Instagram. <https://cs-cz.facebook.com/Radnice/>
<https://www.instagram.com/mestoceskebudějovice/>

- **Vzdělávací akce pro školy** - pořádané Magistrátem města ve spolupráci s NPÚ.

Turistické informační centrum České Budějovice (dále jen TIC)

TIC se nachází v přízemí budovy radnice na náměstí Přemysla Otakara II., vykonává svou činnost pod správou Magistrátu města České Budějovice. Náklady na TIC jsou zcela hrazeny z rozpočtu města, nejedná se o soukromou organizaci. Informační centrum je držitelem certifikátu Asociace turistických informačních center A.T.I.C. - klasifikační třída B.

Informační centrum zajišťuje:

- informační činnost, tj. zejména
 - zajišťuje bezplatný informační servis,
 - turistické informace a hospodářské informace o městě (informace o nejdůležitějších institucích ve městě, o společnostech v Českých Budějovicích a v okolí) pro návštěvníky města i jiné subjekty,
 - podílí se na rozvoji služeb směřem k turistům a obyvatelům města,
 - zabezpečuje sběr informací o městě, kultuře v Českých Budějovicích a v okolí, ubytovacích a stravovacích možnostech ve městě a okolí,
 - zabezpečuje dohled nad fungováním volnočasového webového portálu města,
- zprostředkovatelskou činnost, tj. zejména
 - zajišťuje zprostředkování služeb veřejnosti (průvodcovské služby a prodej vstupenek),
 - průvodcovský servis (prohlídky města a radnice na objednávku),
- obchodní činnost, tj. zejména
 - zajišťuje předprodej vstupenek na kulturní akce nejrůznějšího druhu v Českých Budějovicích (CBSystem včetně správy a propagace webových stránek tohoto systému) a v rámci regionu jižních Čech, zajišťuje prodej vstupenek na kulturní a sportovní akce v České republice v rámci prodejní sítě Ticketmaster Česká republika, a.s., popř. v jiných sítích na další akce dle smluvních vztahů města,
 - zajišťuje prodej pohlednic, map, brožur, vizitek a dalších upomínkových předmětů s tematikou Českých Budějovic a jižních Čech, prodej jízdenek MHD České Budějovice a další doplňkový prodej,
 - zajišťuje prohlídky radnice s výkladem v českém a anglickém jazyce,
- další činnost související s agendou turistického informačního centra, zejména evidenci a kontrolu skladové a pokladní agendy provozu centra (evidence propagačních tiskovin, předmětů a jiných materiálů pro potřeby prezentace a propagace města) a další.

33

VI. ROZBOR STAVU A PŘEHLED AKCÍ

6.1. Rozbor stavu MPR

Město České Budějovice se zapojilo do Programu regenerace MPR a MPRz v roce 1995, kdy byla účast města v programu schválena zastupitelstvem města.

Předchozí Programy regenerace MPR:

- Program regenerace MPR 2000 - 2005,
- aktualizace 2006 - 2010,
- aktualizace 2011 - 2015,
- aktualizace 2016 - 2020,
- aktualizace 2021 - 2025.

Za 30 let aplikace PR výrazně posílil kladný přístup k ochraně a obnově památkových hodnot ve městě, nejen ze strany Magistrátu města, ale především ze strany vlastníků jednotlivých objektů, za což hovoří, mimo jiné, v posledních letech stálý zájem o zařazení do Programu regenerace MPR.

Rozbor stavu je graficky znázorněn na Výkresu č. 6 Regenerační procesy 1:2500 a doplněn Tabulkovými přehledy vztahy domů - jednotlivým domům - nemovitým památkovým objektům a objektům památkového potenciálu v MPR.

Objekty jsou značeny podle stavu, od údržby, přes probíhající nebo vyžadovanou rekonstrukci až po havarijní stav, který je v současné době v MPR již jen ojediněle - jako v případě domu Česká 231/9, 51/10 a 151/42, Hroznová 323/6, Radniční 137/9, Plachého 277/29, Karla IV. 400/9 a Panská 167/16.

Samostatným úkolem je pokračování obnovy dochovaných částí hradebního systému, ve fázi od zaměření přes průzkum, projekt až po realizaci (Výkres č. 5 Městské hradby). Mezi opravené části patří věžové prvky jako je věž Železná panna a věž Rabenštejnská.

V jednotlivých případech lze v prolukách uliční zastavby počítat s dostavbou nebo nástavbou.

Foszáhlější úpravy budou v prostoru zmíněného Senovážného náměstí, kde se počítá s výstavbou Aišovy jihočeské galérie, s připomenutím hradebního systému, s opětovným odkrytím zatrubněných úseků Mlýnské stoky, s doplněním zeleně a s umístěním parkování do podzemí. Areál KD Slávie v současné době prochází rozsáhlou rekonstrukcí a dostavbou. Na úpravy okolí Slávie, zahrnující odkrytí náplavky, naváží úpravy Zálkova nábreží zohledňující nedávné archeologické nálezy.

Na výkresu regeneračních procesů jsou značena místa s nutnou regenerací prostoru a s nutností studijní a projektové přípravy akcí.

34

To co v daném měřítku výkres nepostihuje je žádoucí úpravnost vnitrobloků, které nemají být jen převážně vyštěrkovanými plochami pro parkování, měly by to být také plochy s uplatněním aspoň minimální zeleně pro odděch apod. Záviseí to na záměrech jednotlivých vlastníků, kteří mohou být motivováni např. dobrými příklady úprav soukromých nebo i veřejných ploch v okolí.

V souvislosti s úpravami pro splavení řek až po Jiráskův jez a propojení Slepého ramene je navržen zvedací most v místě nynější hráze v území předpoil Mlýna. S ostroven souvisí také technická díla, která je nutno udržovat - Jiráskův jez a elektrárna jsou pro své technické a architektonické kvality navrženy na zápis do seznamu nemovitých kulturních památek.

V souvislosti s regeneračními akcemi jsou uskutečňovány záchranné archeologické průzkumy. (Výkres č. 7.)

Jsou vybrány objekty navržené na zápis do seznamu nemovitých kulturních památek (Výkres č. 8.)

V severním předpoil MPR se počítá s celkovým řešením prostoru Mariánského náměstí s plochami zeleně a s uplatněním dostavby, dotvářející formy stávajícího neukončeného domovního bloku.

V rámci připravovaných dostaveb vně MPR je nutné vždy hledat příležitosti pro další možnosti hromadného garážování.

6.2. Akce regenerace v období od roku 1995

Jednalo se o regeneraci MPR ve všech jejích složkách, tedy o obnovu stavební podstaty domů, revitalizaci jejich funkcí, zhodnocení a restaurování památkových prvků, modernizaci technického vybavení domů, zajištění dlouhodobé životnosti podzemních inženýrských sítí jejich rekonstrukcí či výměnou, vytvoření optimálního architektonického výrazu veřejných prostranství náměstí a ulic jejich vhodnou zádlazbou, veřejným a slavnostním osvětlením, zelení včetně ostatních výhnaných a funkčních doplňků.

Byly obnoveny objekty v havarijním stavu, nevyužívané nebo využívané nevhodně. Stanovení nového využití bylo určováno se snahou o soulad s veřejnými zájmy a návratností vynaložených prostředků.

Program regenerace byl chápán jako účinný nástroj pro revitalizaci historického jádra. V posledních letech je namístě cílená regenerace veřejných prostranství – ulic, náměstí a parků tak, aby jejich důstojnou úpravou byly podporovány městolovorné funkce jak z hlediska urbanistických předpokladů, tak z hlediska jejich naplnování v denním životě města, jeho obyvatele a návštěvníků.

Uskutečněná etapa předěsíých pěti let se týkala postupných prací na kompletní regeneraci městské památkové rezervace, zahrnující zlepšování vlastního technického a komunikačního vybavení, a také příslušných prostorových, funkčních i technických návazností vůči celému městu.

Území bylo řešeno s důrazem na:

- opravu inženýrských sítí,

- řešení dopravního systému,
- předláždění povrchu většíh ulic a obvodových ploch náměstí kamennými dlažbami,
- řešení veřejných prostranství a prvků městské architektury,
- budování orientačního systému a vylpování vylidkových tras,
- zvýšení kapacity veřejnosti přístupných WC,
- obnovu domů podle finančních možností majitelů s využitím volných prostor a zhodnocení současného využití domů,
- restaurování kašán a sousoší,
- řešení zeleně - rekonstrukci parků,
- obnovu hradeb,
- současně probíhal v dotčených místech záchranný archeologický výzkum.
- K nejvýznamnějším dlouhodobým akcím patřila zejména postupná obnova areálu bývalého dominikánského kláštera, což je nejstarší památka města, včetně kostela Obětování Panny Marie z Programu záchran architektonického dědictví. Podpora byla udělena v letech 1997 a 2003 - 2014 a činila celkem 12 740 000 Kč.
- Dále se uskutečnily opravy: zachovalých hradebních věží, celková rekonstrukce budovy historické radnice a také dominantní města, tj. Samsonovy kašny a strážní Černé věže.
- Byly obnoveny nejvýznamnější objekty a areály z rozpočtu města, vlastníků i s podporou z jiných zdrojů: bývalý kapucínský klášter, Biskupská zahrada včetně gloriolu, budova děkanství ul. U Černé věže, Husův sbor, kostel Růžencové Panny Marie.
- Z Regionálního operačního programu Jihozápad byla podpořena obnova a rekonstrukce bývalého Předního mlýna na hotelové využití jako Hotelu Budweis.
- Realizace probíhala v letech 2008 - 2010 a celková podpora činila 19 427 582 Kč.
- Z vlastních prostředků vlastníka byla uskutečněna obnova historické budovy Česká 66 – bývalý solný úrad, součást NKP, na Piaristickém náměstí a objektu pivovaru Solnice v Hornové č. 187/34. Pro vynikající kvalitu památkové obnovy, vhoďný a udržitelny způsob využití a zapojení soukromých zdrojů byla obnova Solnice odměněna městem České Budějovice Cenou města za rok 2018, získala cenu Svazu podnikatelů ve stavebnictví Stavba roku 2019 a zvířezila v celostátní soutěži Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska jako Památka roku 2019.
- V roce 2024 získala titul Památka roku i budova krásně obnoveného nádraží (za hranici MPR).

6.3. Dokončené akce na kulturních památkách v období 1995 - 2024

Stupeň dokončení akcí na kulturních památkách je patrný z Tabulkových přehledů jednotlivých akcí Programu regenerace MPR od r. 1995 do r. 2024.

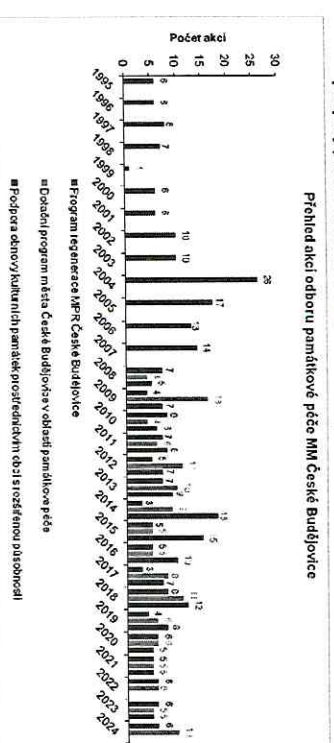
Plošné rozložení akcí je patrné z výkresů č. 9, 10, 11 a 12. Realizované akce programu regenerace MPR v letech 2020 - 2024 viz Výkres č. 13.

Tabulka č. 3: **Financování a počty akcí Programu regenerace městské památkové rezervace České Budějovice v letech 1995 - 2024**

Rok	Počet akcí	Státní podpora	Příspěvek města
1995	6	3 880 000 Kč	1 032 000 Kč
1996	6	4 920 000 Kč	834 000 Kč
1997	8	3 760 000 Kč	137 300 Kč
1998	7	2 630 000 Kč	106 000 Kč
1999	1	1 222 000 Kč	
2000	6	2 780 000 Kč	1 400 000 Kč
2001	6	2 560 000 Kč	872 000 Kč
2002	10	1 766 000 Kč	596 200 Kč
2003	10	1 900 000 Kč	1 400 000 Kč
2004	26	4 110 689 Kč	4 008 000 Kč
2005	17	2 340 000 Kč	3 032 000 Kč
2006	13	1 200 000 Kč	2 589 100 Kč
2007	14	1 475 000 Kč	3 630 000 Kč
2008	7	895 000 Kč	2 430 000 Kč
2009	4	870 000 Kč	3 066 300 Kč
2010	8	395 000 Kč	3 000 000 Kč
2011	7	465 000 Kč	2 950 000 Kč
2012	5	870 000 Kč	2 359 886 Kč
2013	7	383 191 Kč	2 600 000 Kč
2014	3	200 000 Kč	415 849 Kč
2015	5	350 000 Kč	680 000 Kč
2016	5	282 000 Kč	802 008 Kč
2017	3	645 000 Kč	1 000 000 Kč
2018	8	400 000 Kč	965 000 Kč
2019	4	295 500 Kč	710 000 Kč
2020	6	400 000 Kč	924 600 Kč
2021	5	540 000 Kč	584 000 Kč
2022	6	400 000 Kč	199 063 Kč
2023	6	500 000 Kč	862 400 Kč
2024	5	485 000 Kč	1 000 000 Kč
Celkem	225	42 919 380 Kč	44 185 706 Kč

Zdroj: Magistrát města České Budějovice, odbor památkové péče, 2025

Grat č. 1: **Přehled akcí v rámci Programu regenerace MPR, dotačního programu města a podpory prostřednictvím obcí s rozšířenou působností v letech 1995 - 2024**

Zdroj: Magistrát města České Budějovice, odbor památkové péče, 2025

6.4. Vyznamné akce na veřejných prostranstvích v období 2015 - 2024

2015 - realizováno osazení zábradlí na dřevěné lávce pro psí a cyklisty přes slepé rameno Maíše - oprava svatozáře sochy sv. Jana Nepomuckého na slepém rameni Maíše, oprava Samsonovy kašny na náměstí Přemysla Otakara II.

2016 - realizováno nasvětlení sochy Vojtěcha Lanny v parku Na Sadech - provedena oprava podstavce sochy Přemysla Otakara II., impregnace Bilkovy stély v parku Na Sadech a oprava sochy sv. Dominika v Piaristické zahradě - realizováno slavnostní nasvětlení Rabenštejnské věže, věže železná panna a sochy Přemysla Otakara II. v parku Na Sadech - umístěny čtyři podzemní kontejnery na Piaristickém nám.; oprava povrchu komunikace v ulici Na Sadech - „položeni tichý asfalt“; výezd MHD při stavbě byl umožněn; oprava chodníků v Krajině ul. - stávající poškozené asfaltové povrchy byly nahrazeny kameninými řezanými deskami.

2017 - úprava křižovatky Krajině ul. x ul. Na Sadech - oprava mostu přes Mlýnskou stoku - rekonstrukce plynovodu v ulici Kanovnická.

2018 - celková rekonstrukce veřejného osvětlení části ulice Dr. Stejskala a zároveň nasvětlení historické budovy Jihočeského divadla - kabelové vedení na náměstí Přemysla Otakara II. za účelem rozšíření výkonové kapacity v prostoru náměstí.

2019 - odstranění graffiti a oprava nátěrů lávek přes slepé rameno Maíše; očistění a konzervace pomníku Vojtěcha Adalberta Lanny v parku Na Sadech, jedná se o nejstarší budýlovický pomník - místo zdobí nové záhony, rozkvělé květináky a nové stromy na hlavním náměstí.

V souvislosti s obnovou prakticky všech ulic na území MPR jsou vždy prováděny postupně rekonstrukce vodovodních a kanalizačních řádů, na nichž se podílí správce sítě a ve většině případů dochází i obnovám a posilováním kabelových tras elektrické energie (E-GD) a vedení

přívnu, případně zásobování teplem, jako sdrúžené investice města a jednotlivých správců síti.

2020 - obnova veřejného osvětlení na Zátkové nábřeží v úseku Biskupské ulice – ulice Dr. Štejskala - oprava lavíček v parku Na Sadech (cca 50 ks) a lavíček u Biskupské zahrady (5 ks) - očištění sochy Přemysla Otakara II. v parku Na Sadech - doplnění písmna na rozcestníku, park Na Sadech - očištění sochy sv. Jana Nepomuckého na Senovázském nám. - nové kolobázy na Plaristickém nám. + nové stojany na tzv. Růžová kola (na pozemcích města) - mlžítka na nám. Přemysla Otakara II.

2021 - náter odvětrávací šachty a rozvodné skříně v rámci revitalizace prostředí městské památkové rezervace byly na předeměně betonové prvky, které se nacházejí u pošty a v parku Na Sadech aplikovány molty trávy a berušky - nové květinové úvratkové záhony - očištění sochy Matějsví v parku Na Sadech - vybudování čtyřech podzemních kontejnerů v ul. Na Sadech.

2022 - doplnění mobiliáte (odpadkové koše) - dokončení projektu z participativního rozpočtu města „Havraní náměstí“ - v okolí Rabenštejnské věže a s využitím prostoru Panské ul. vznikl kulturní veřejný prostor - dopravní zklidnění centra města - omezení parkovacích míst, umístění nového mobiliáte (květiny a dřeviny v kontejnerech), změny v dopravních opatřeních.

Park Na Sadech prošel postupně rozsáhlými rekonstrukčními zásahy prováděnými v etapách. Cílem bylo vytvoření přehledného a reprezentativního prostoru nenásilně spojující historické centrum s okolní zástavbou, přiblížení Mlýnské stoky a obnovy atraktivních pohledů na centrum města a v neposlední řadě také představuje zvukovou bariéru frekventované ulice Na Sadech.

Změny na centrálním náměstí Přemysla Otakara II. spočívaly především ve výrazné změně dopravy se snahou, aby náměstí sloužilo lidem a ne autům, samozřejmě při zachování zásobování a dopravy pro rezidenty. Došlo k omezení parkovacích míst, umístění nového mobiliáte (květiny a dřeviny v kontejnerech).

Na základě ankety přistoupilo město k odstranění části zábradlí vedoucího podél slépého ramene řeky Malše s ambicí přiblížit vodu lidem a vrátit ji do života města. S tím souvisí zavedené komentované plavby po Malši.

Sochařský festival Umění ve městě. Město autorům nabízí velkorysý prostor, v němž sochy mohou působit svou energií a dát divákovi možnosti objevit a vnímat jejich plasticnost.

6.5. Charakteristika stavu regenerace MPR v roce 2025

Z Tabulkového přehledu č. 6 dokumentace: Přehled nemovitých kulturních památek a objektů památkového potenciálu v MPR ČB a z Výkresu č. 6: Regenerační procesy jsou především patrné tyto tendence:

- Významné snížení počtu objektů vyžadujících celkovou rekonstrukci.
- Pokračování regenerace hradebního systému.
- Potřeby kultivace ploch po obvodu MPR.

- Zahraní obnovení vybraných novostaveb z období socialismu.
- Zpřístupnění nejceňnějších budov a parků.
- Soustředění pozornosti na intenzivní údržbu a opravy ve zkráceném cyklu.
- Potřeba zlepšování stavu bytového fondu, vnitřních částí domů a dvorů a dvorních křídél.

VII. STRATEGICKÉ ZÁMĚRY MĚSTA

7.1. Cíle strategických dokumentů

Střednědobým dokumentem, jehož cílem je definovat hlavní rozvojové priority města na vymezené časové období je Strategický plán města České Budějovice (SP). Celý plánovací proces rozvoje města není vnímán pouze jako „regulační“ nástroj, ale především jako stimul inovací, ekonomického a sociálního rozvoje – prosperitě města.

V rámci Strategického plánu města České Budějovice byl zvolen přístup širšího integračního (vyváženého) rozvoje bez přednostňování určitých oblastí na úkor odložení rozvojových potřeb v oblastech jiných.

STRATEGICKÝ PLÁN MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE NA OBDOBÍ 2017 - 2027

Opatření C.2.3 Koncepte historického centra města

Město zpracovává analýzu stávajícího stavu historického centra města a jeho širšího okolí a připravuje ucelenou koncepci přístupu k těmto územím. Koncepcí bude zpracována tak, aby zahrnovala všechna relevantní hlediska, ale také požadavky cestovního ruchu či dopravy v návaznosti na platné strategické dokumenty města, včetně vazeb na ostatní prioritní oblasti a priority strategického plánu města. Koncepcí bude řešit jak historické centrum (náměstí, ulice, park, nábřeží), tak související návazná území jako je Senovážné náměstí (veřejná stavba, veřejný prostor), Mariánské náměstí (veřejná stavba, veřejný prostor) a hlavní urbanistické osy směřující do centra (Lannova, Pražská, Husova, Lidická), bude integrovat významné rozvojové záměry města, jako je využití vodních toků, či oživení koněspřežné dráhy a bude v souladu s Programem regenerace městské památkové rezervace. Analýza a koncepce budou připravovány tak, aby co nejvíce odpovídaly moderním přístupům k využití, oživení a zachování historických center měst včetně zapojení veřejnosti, obyvatel města a podnikatelů působících v centru a jeho okolí. Zpracovaný materiál bude následně sloužit jako systémový podklad pro realizaci návazných opatření směřujících k změně přístupu k historickému centru města.

ÚZEMNÍ PLÁN MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE

Pořizovatel: Magistrát města České Budějovice
Zpracovatel: Architekti Hruša & spol., Atelier Brno, s.r.o.

Datum schválení zastupitelstvem města dne 23.3.2000 usnesením č. 39/2000. Obecně závazná vyhláška o závazných částech územního plánu města České Budějovice č. 4/2000 nabyla účinnosti 15.6.2000.

V současné době započaly práce na novém územním plánu.

Z obsahu platného územního plánu vyjímáme:

Pro ochranu a rozvoj kulturních hodnot se v souladu identifikovanými hodnotami území a v souladu s obecnými právními předpisy a rozhodnutími ukládá:

- navracet město ke svým historickým kořenům, chránit historické i novodobé památky a posilovat úctu ke světu „geniu loci“;
- respektovat kulturní, urbanistické a architektonické hodnoty – objekty přispívající kulturnímu dědictví a identitě sídel, zejména:
- architektonicky cenné stavby a soubory, včetně nejbližšího okolí,
- prostory se zachovalou urbanistickou strukturou,
- objekty přispívající k identitě území včetně jejích okolí, drobné sakrální stavby, památky, pomníky, sochy,
- respektovat: výnos Ministerstva kultury České socialistické republiky č.j. 7.096/80-VI/1 ze dne 19.3.1980, o prohlášení historického jádra města České Budějovice za památkovou rezervaci, pro Městskou památkovou rezervaci České Budějovice.

Platná územně plánovací dokumentace je k dispozici na Magistrátním úřadu statutárního města České Budějovice. Viz Výkres č. 3: Schéma hlavního výkresu ÚP se zákresy hranic MPR a ochranného pásma.

MĚSTO A VODA

Strategická studie pro město České Budějovice, zpracovatel: A 8000 s.r.o.

Cílem studie je spojit město a rozšířit centrum, zlepšit přístup k vodě a zvýšit splavnost.

Studie řeší jednotlivé úseky vodních toků a navrhuje opatření, jež vyžadují investiční akce nebo architektonické souřeže:

Řešené úseky:

- Území Maíše od parku Dukelská na Zátkovo nábřeží,
- Slepé rameno Maíše,
- Soutok Vltavy a Maíše – park Háječek,
- Slepé rameno Maíše a ústí Mlýnské stoky,
- Mlýnská stoka v parku Na Sadech,
- Mlýnská stoka na Senovážním náměstí,
- Jiráskovo, Zátkovo a Vltavské nábřeží.

Úseky vodních toků obsahují v různé skladbě: nové přístaviště, vývaziště, přístavní hranu, kavárnu, občerstvení, open air galerii, oživení partneru, aktivní partner,

pěší tah, pěší cestu kolem vody, promenádu, propojení, schody k vodě, podzemní parkování, zdvižený most, most nebo lávku, pobytové schody, vyčištění břehů, sportovní stavby, hřiště, cyklostezku, otevření Mlýnské stoky, plavební komoru, měsísky přístav. Na mnoha místech po obvodu MPR již jsou umístěné lavice a stupně svazující se k vodě a koupací moia.

Projekty v realizaci nebo v přípravě na území MPR nebo v těsné blízkosti:

- Rekonstrukce Zátkova nábřeží, zřízení náplavky a otevření prostorů v opěrné zdi regulace, využití archeologických nálezů. Umístění vývaziště.
- Komplexní úpravy Senovážního náměstí s odkrytím Mlýnské stoky a doplněním zeleně.
- Úpravy okolí Slavie s terasovým přístupem k vodě.
- Úpravy soutoku Maíše a Vltavy umístěním vyhlídkového moia, přístaviště a vývaziště.

EVROPSKÉ HLAVNÍ MĚSTO KULTURY 2028

PERMAKULTURNÍ koncept (v úvodu) vychází z potřeby stát se součástí celku. Jeho základem jsou udržitelné a vzájemně prospěšné vztahy. Spojuje nás totiž PEČOVAT, PROPOJOVAT A TVORIT. To jsou principy, které jsou od počátku v samotném jádru konceptu Českých Budějovic 2028. Abychom mohli náš koncept realizovat, evaluovat a přenést do dalších měst, vytvořili jsme komplexní strategii, jejíž prostřednictvím dosáhneme křížených změn. Hodnoty, které byly v jádru první příhlášky, jsme promítli do 9 KONKRETNÍCH CILŮ, kterými jsou: přístupnost, důvěra, rozmanitost, souladnost, participace, otevřenost, spoluprába, atraktivita a způsob myšlení. S jejich pomocí chceme vytvořit skutečně udržitelné a zároveň soběstačné síťe založené na vzájemně prospěšných vztazích mezi politiky, kulturním sektorem, zúčastněnými stranami, obyvateli města a životním prostředím.

SOUVISEJÍCÍ PROJEKTY

- 1 Rekonstrukce Kulturního domu Slavie - KUL.TURISTA, OSTROV KULTURY, OTEVŘENÁ SEZÓNA, SKATEHOLDERS, JIROVEC - ZAPOMENUTÁ HUDBA, JIŽNÍ SVĚRÁZ, SOUTOK, STOLETÍ VE FILMU, ARS BIOLOGICA, KREATIVNÍ INSTITUT, (PERMA)KULTURNÍ FÓRUM
- 2 Vystavba Alšovy Jhočeské galerie - Senovážné náměstí - OSTROV KULTURY, OTEVŘENÁ SEZÓNA, HOTSPOTY, OBJECTS WITH ATTITUDE, NOVA VLNA, CHUTĚ A KŮŘENY, DÁVEJ A BER, WOMENPEDIA, JIŽNÍ SVĚRÁZ, ARS BIOLOGICA
- 3 Rekonstrukce Senovážního náměstí - OSTROV KULTURY, JIŽNÍ SVĚRÁZ
- 4 Fyzická přístupnost Vystaviště - SOUTOK, ARS BIOLOGICA
- 5 Multifunkční hala - Vystaviště - ARS BIOLOGICA
- 6 Město a voda - Zátkovo nábřeží (nábřeží Maíše) - KUL.TURISTA, MOSTY, OSTROV KULTURY, SOUTOK
- 7 Rybníky ve Vrbném - Návštěvnické středisko - SOUTOK, ARS BIOLOGICA
- 8 Rekonstrukce kongresového centra - Vystaviště - ARS BIOLOGICA
- 9 Sportovní a rekreační areál s venkovním plaveckým bazénem u řeky - SOUTOK
- 10 Město a voda - Sluneční ostrov (řeka Vltava) - SOUTOK

11 Rekonstrukce Domu umění - OSTROV KULTURY, WOMENPEDIA, KREATIVNÍ MYSLI (MILLE FORMES)
 12 Náštvnické sídelsko v Otech - DOTEK HLÍNY
 13 Park Háječek a lelní kino - OSTROV KULTURY, SKATEHOLDERS, JIŽNÍ SVĚRÁZ, SOUTOK, STOLETI VE FILMU
 14 Turistické Informační sídelsko – součást Domu umění - KUL.TURISTICKÁ KANCELÁŘ
 15 Veřejné prostranství kolem Parku 4Dvory - SKATEHOLDERS
 16 Park Dukelská - KUL.TURISTA, OSTROV KULTURY, SOUTOK
 17 Veřejné prostranství okolo Kulturního domu Slavie - OSTROV KULTURY, JIŽNÍ SVĚRÁZ, SOUTOK
 (Tučné jsou vyznačené akce na území MPR nebo v jejím těsném sousedství.)

SENOVÁŽNÉ NÁMĚSTÍ

Senovážné náměstí patří mezi nejvýznamnější veřejná prostranství města. V současnosti však neslouží zcela funkci náměstí, protože stávalci urbanistické, architektonické a dopravní řešení takové využít nepodporuje. S odkazem na územní a strategický plán proto město vyhlásilo architektonickou soutěž, která by zohlednila současně urbanistické tendence, včetně adaptace na klimatickou změnu. Cílem této soutěže byla také otázka případné dostavby tohoto náměstí objektem galerie, která bude dále diskutována.

V architektonické soutěži na novou podobu Senovážného náměstí v Českých Budějovicích vyhrál návrh od ateliéru Pavel Hnilička Architects+Planners, s. r. o. Cílem soutěže bylo nalezt nejlepší urbanistické a krajinné řešení prostoru náměstí s požadavkem na odkrytí koryta Mlýnského náhonu, návrh kapacitního podzemního parkoviště a následnou úpravu celého prostranství od budovy Jihočeského muzea až k poště. V ideové části soutěže se pak prověřila možnost případné dostavby náměstí a stanovení regulace pro novostavbu objektu Alšovy jihočeské galerie.

VIII. SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY

- Východná geografická poloha na hranici s dalšími dvěma státy EU v centru Evropy, blízkost silné německé a rakouské ekonomiky, silné vazby na sousední regiony.
- Vyzážené rozmištění přirozených center - měst střední velikosti v Jihočeském kraji.
- Zachovalá, ekologicky hodnovná a turisticky atraktivní příroda a kulturní krajina, vysoká koncentrace památek, značný kulturní potenciál.
- Dlouhodobě nízká míra nezaměstnanosti.
- Vzdělanostní struktura srovnatelná s EU.

43

- Přítomnost univerzity a dalších vysokých škol včetně soukromých.
- Existence koncepčního územního plánu a strategického plánu města.
- Městská památková rezervace České Budějovice je přirozeným historickým centrem jižních Čech, s bohatou historií královského města od 13. století.
- Zachovalá gotická urbanistická struktura MPR, její vysoká kulturně historická a výtvárně estetická hodnota a velká četnost architektonických a dalších nemovitých památek, představujících kulturní bohatství města nevyčísitelné hodnoty.
- Jedinečný charakter historického jádra, daný specifickou kompozicí nejdůležitějších památkových objektů a prostorů původně hradebního města uvnitř bohaté struktury vodotečí.
- Specifický charakter jednonulových městských prostorů – genius loci jednonulových ulic, uliček a zákoutí v kontrastu s ústřední dominantní plochou rozlehlého čtvercového náměstí, četnost podlouhlí.
- Výšková dominanta – Černá věž – orientace v rovinnatém území.
- Přítomnost vodních prvků soutoku Vltavy a Matěje s Mlýnskou stokou, původně současně obranného systému města.
- Místní specifika historie - domnický klášter, solné sklady a koněspežka.
- Rozmanitost historického obrazu města a jeho architektonická krása.
- MPR a kulturní památky jsou cíle pro domáci i zahraniční cestovní ruch jako příspěvek k ekonomickému rozvoji MPR a města Českých Budějovic jako celku a předpoklad rozšíření počtu pracovních míst v infrastruktuře pro cestovní ruch.
- Bydlení v MPR v atraktivním historickém prostředí a v památkově chráněných obytných domech.
- Podíl kvalitních nájemních bytů v MPR.
- Kvalitní vnější prostředí MPR a občanská vybavenost.
- Vysoký počet absolventů vysokoškolského vzdělání.

SLABÉ STRÁNKY

- Menší počet objektů vyžadujících celkovou rekonstrukci.
- Potřeba pokračování regenerace hradebního systému.
- Potřeba obnovy vybraných novostaveb z období socialismu
- Nedostatečné využívání některých objektů kulturních památek.
- Potřeba kultivace ploch po obvodu MPR.
- Potřeba zlepšování stavu bytového fondu, vnitřních částí domů a dvorů a dvorních křídel.

PŘÍLEŽITOSTI

- Trvale udržitelné využití přírodních atraktivit pro rozvoj cestovního ruchu, propojení turistických a kulturních aktivit s Rakouskem a Německem a nabídka nových produktů cestovního ruchu.
- Využití významu MPR a výjimečnosti kulturních památek.
- Oživování a další zpřístupňování prostorů v MPR.

44

- Využití rozsáhlých běhových parčí vltavy pro relaxaci (páláže), oddech, sport apod.
- Obohacení struktury a nabídky obchodů – celkový počet, regionální speciality.
- Využití atraktivní prostředí a okolí pro kvalitní rodinné bydlení a podnikání.
- Využití malometrážních bytů pro studentské bydlení.
- Možnost obohacení struktury a nabídky stravovacích zařízení – kaviárny, regionální speciality.
- Využití uměleckého a řemeslného potenciálu města a regionu.
- Zlepšování prostupnosti MPR a využití pasáží a dvorních traktů.
- Zvýšení kulturní vzdělávacího využití kulturního dědictví jako cíle cestovního ruchu, rozvoj zejména kongresové a kulturní pobytové turistiky.
- Využití cestovního ruchu jako zdroje pro údržbu kulturního dědictví.
- Soustředění pozornosti na intenzivní údržbu a opravy ve zkráceném cyklu.
- Regenerace Senovážného náměstí a prostorů v těsném sousedství s MPR.
- Doplnění bloku v Hradební ulici.
- Zapojení veřejnosti do péče o kulturní dědictví.
- Zachování kulturních tradic prostřednictvím vyššího vzdělání, osvěty a výchovy v rodině, město je sídlem biskupství a vysokého školství.
- Využití potenciálu pro dobrou dopravní dostupnost, neboť město je dopravním uzlem silničním i železničním, má letištní plochu.
- Posílení sítě městských cyklistických stezek napojené i na mezinárodní cyklotrasu Praha – Vídeň.

OHROŽENÍ

- Rekonstrukce kulturních památek a hodnotných budov se ztrátou jejich autenticity.
- Obnova prostředí MPR se ztrátou jeho charakteru.
- Úbytek bytového fondu v MPR vlivem růstu nebytových funkcí nebo turistických ubytovacích kapacit.
- Nepříznivé vlivy cestovního ruchu na opotřebení památek, v rozšiřování turistické komerce na úkor obchodů pro obyvatele a ve zhoršování obytných kvalit prostředí a prostupnosti hlavních tras.
- Nepříznivý demografický vývoj, a vlivem toho další úbytek obyvatelstva města a MPR.
- Záplavy (ohrožení stolelou vodou je zmiřného úpravami její hladiny na novou úroveň).

IX. VIZE A CÍLE REGENERACE MPR

9.1. Vize regenerace MPR v roce 2030

Dalších 5 let regenerace MPR České Budějovice bude znamenat kvalitativní zlepšení stavu stavebních struktur – odstranění závažného stavu u zbyvajících kulturních památek a budov, které nejsou památkami, ale dosud jsou ve špatném nebo havarijním stavu, a vhodné využití, pokud nejsou využívané, a dosažení cílového stavu – u všech objektů již pouze potřeby intenzivní údržby a opravy ve zkráceném cyklu menšími nebo víceletými podporami na základě preventivních prohládek a systematického sledování stavebního stavu objektů. Přesun pozornosti na vnitřní prostory bloků a domů v MPR, a zejména kvalitu bytového fondu, s ohledem na památkové hodnoty vnitřních částí.

9.2. Cíle regenerace MPR

CELKOVÉ CÍLE

- Trvalé zachování MPR jako přirozeného centra města a jižních Čech.
- Zvýšení kvality života, kvality životního prostředí a kvality působení kulturních hodnot prostředí v MPR.
- Postupná komplexní obnova kulturních památek a objektů, které sice nejsou kulturními památkami, ale dotvářejí charakter MPR.
- Zachování bydlení jako nejdůležitější a prioritní funkce MPR.
- Zlepšování kvality bytového fondu.
- Zvýšení turistické přitažlivosti MPR, zejména podporováním stavební obnovy památkových objektů a jejich vhodným funkčním využitím, podporou kulturních aktivit a podnikatelských činností, zaměřených zejména na turistický ruch (ubytování, stravování, občerstvení apod.).
- Vytváření harmonického obrazu města dosahováním vysoké estetičné kvality MPR při obnově stavebních objektů a veřejných prostorů, ale i při zlepšování a dotváření prostředí (zeleň, vodní prvky, městský mobiliár apod.).
- Zachování a zdůraznění jedinečného charakteru a identity prostředí MPR, genia loci a autenticity kulturních památek, zachování a rozvoj kulturních tradic.
- Posílení charakteru historického jádra jako ostromního sídla, obdobně postupovat ve vztahu k Sokolskému ostrovu; s využitím nezbytných protipovodňových opatření na Mlýnské stoe.
- Dopravní regulace v MPR, včetně organizačních opatření, ale i mobilita k zabezpečení pohody bydlení, obchodu a turistického ruchu.

- Příspěvek k trvale udržitelnému rozvoji města úsporami vody, energií, primárních surovin, recyklací stavebního odpadu, péčí o čistou ovzdušší, prostranství a o pořádek, odpadovým hospodářstvím a vysokou efektivností vynakládaných prostředků v MPR.
- Prosperita a bohatství obyvatel MPR rozvojem podnikání zejména v oblasti obchodu, služeb, vybavení pro obyvatele, cestovního ruchu, péče o prostředí, obnovy a údržby stavebního fondu, tradičního umění, řemesel a výroby, místních a krajových speciálit, využitím místních a regionálních ekonomických podmínek a zapojením vysokoškolsky vzdělaných odborníků, s využitím poznatků výzkumu a vývoje.
- Prezentace kulturních hodnot MPR – trasy, výstavy, konference, sympozia, festivaly, tradiční trhy a informační systém.
- Podchycení kvalit dalších typických území s historickou zástavbou bloků i mimo rámec MPR, na ostatním území města (ochranné pásma) a jejich soustavná regenerace.
- Péče o památky ve všech městských částech Českých Budějovic.
- Kvalitními výsledky regenerace dosahovat u občanů vědomí silnější sounáležitosti s městem.

DÍLČÍ CÍLE

- Při obnově klást základní důraz na optimální funkční využití dispozice, zachování památkové podstaty objektů, měřítka a prostorového uspořádání dvorů, zachování a zpřístupnění hodnotných interiérů, architektonických prvků, fasád, zachování a obnovení bytové funkce podle individuálních podmínek objektu včetně půdních vestavěb.
- Motivovat a koordinovat úsilí jednotlivých vlastníků a uživatelů při využití a zpřístupnění historicky cenných prostor včetně vnitrobloků.
- Provádět postupnou obnovu inženýrských sítí a komunikací s dostatečnou kapacitní rezervou.
- Povolovat vjezd dopravní obsluhy s omezeným stáním pro zásobování ve vymezenou dobu, vybrat vhodná parkovací místa s progresivní sazbou.
- Do majetku města získat objekty výjimečné památkové hodnoty (uvolnit je, obnovit a zpřístupnit veřejnosti – např. z prostředků získaných dlouhodobým pronájemem nebo prodejem objektů v majetku města).
- Realizovat oživení fragmentů konspěražní dráhy ve veřejných prostorech města.
- Propojit město přes vodní plochy, zpřístupnit vodní toky, postupně rehabilitovat břehové partie a zvýšit splavnost vodních toků.
- Tržní činnosti.

47

X. NÁVRH OPATŘENÍ

HLAVNÍ ÚKOLY PROGRAMU REGENERACE MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH V OBDOBÍ 2026 - 2030

Pro komplexní připravenost města České Budějovice by bylo vhodné, aby město mělo funkční, veřejně projednaný regulační plán MPR nebo alespoň čirilo přípravné kroky k jeho postupnému vytvoření a projednání. Jde o dokument, který posílne prostory a funkční uspořádání území včetně závazných podmínek regenerace MPR tak, aby bylo možno Program regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích realizovat v náležitých právních vztazích.

Město však regulační plán nemá, proto Program regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích obsahuje také doporučení pro stavební činnosti, užívání veřejných prostranství a podmiňky prostorového uspořádání.

Vhodné by bylo rovněž, aby město mělo plán památkové ochrany hodnot historického města. I když se pojetí těchto plánů v průběhu času proměňovalo, jejich nadčasová hodnota spočívá v analytických podkladech a hodnotících listech budov.

10.1. Druhy opatření

1. Věcná územně plánovací, projekční a stavebně technická opatření, tj. stanovení konkrétních územně plánovacích projektů a stavebních úkolů regenerace daného území.
2. Organizační opatření, tj. konkrétní úkoly organizace a řízení - cílového usměrňování věcných úkolů regenerace ze strany státní správy a samosprávy obce, popřípadě dalších subjektů procesu regenerace.
3. Obnova památkových objektů (budov, staveb a jejich komplexů), jejichž financování je ve vybraných případech zčásti zajišťováno ze státních podporných prostředků podle usnesení vlády ČR č. 209/1992 k Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, nebo jiných národních, krajských, městských nebo evropských zdrojů určených pro kulturní památky.
4. Ostatní stavební úkoly, na jejichž realizaci se tato podpora nevztahuje (např. technická infrastruktura, veřejné osvětlení, dopravní stavby a zařízení, úpravy komunikací a zádlazba náměstí a pěších zón, městská zeleň atd.), ačkoli jde o součást území MPR a jeho urbanistické struktury.

48

PRINCIPY REGENERACE

- V rámci podrobných územně plánovacích prací řešit porušenou strukturu zástavby bloků dle kvality dostavbou respektující okolní historické prostředí;
 - zamezit ubývání hlavní městotvorné funkce - bydlení;
 - zpřístupňovat objekty s cílem prezentace kulturně historických hodnot;
 - instalovat veřejné a slavnostní osvětlení, uliční mobiliář a znovu osadit zbyváající původní historickou zádlažbu;
 - zvláštností příjemnou pro pobývání jsou podlouhí s pestrou obchodní nabídkou a zároveň s poutavými průhledy do ulic a náměstí, jejich působení umocní nasáhlá gastro funkce a mobilář bez nadbytečných provozně technických zařízení a konstrukcí;
 - respektovat zásady partnerství zapojením dalších institucí a veřejnosti do řešení otázek týkajících se městské památkové rezervace a pro spolufinancování regenerace MPR;
 - u objektů a souborů soustavně prohlubovat a shromažďovat podstatné informace stavebně historického, architektonického, umělecko-fémesního, archeologického, stavebně technického charakteru, využít možnosti GIS města pro zkvalitnění databáze informací o MPR, jako podkladu pro rozhodovací proces samosprávy města i státní správy;
 - s využitím dostatečných dílčích a globálních podkladů formulovat regulační zásady jak pro celé bloky, tak pro jednotlivé domy;
 - uplatňovat podmínky pro využívání veřejných prostranství města, včetně reklamy;
 - v rámci rozpočtu města vyčlenit každoročně finanční prostředky v dostatečné výši na obnovu památek v katastru města a dále i na obnovu nepamátkových objektů v MPR;
 - poskytovat garance města v rámci projektů na podporu rozvoje cestovního ruchu a programů na podporu rozvoje malého a středního podnikání v historickém jádru;
 - využívat různých forem podpory pro opravy památek, pro podnikání či bydlení v historických jádrech z městských i státních zdrojů a fondů Evropské unie.
- ## URBANISTICKÉ PRINCIPY
- Při urbanistickém řešení regenerace chránit hodnoty, pro které bylo území prohlášeno za památkovou rezervaci. Tzn. systém typické domovní zástavby bloků domů, s půdorysy a siluetami a s dále nezmenšovaným podílem bydlení, v rámci hradeb, zčásti dochovaných, s ústředním náměstím. Stavební struktura vymezuje veřejná prostranství, zeleně a další

49

nezastavěné plochy, které vytvářejí větší obytné prostředí města s funkcemi od komunikací a pěších, míst pro setkávání, po relaxaci a odpočinek. Zvláštním případem jsou půdní vestavby, protože mohou nevhodným uplatněním střešních oken nebo vikýřů poškodit celkový vzhled střešní krajiny. Nelze je aplikovat všude, především s ohledem na jejich vnější působení a musí být pečlivě případ od případu zvažovány.

- V několika případech zvažít změnu architektonického výrazu budov, např. průčelí domu na nároží ulic Karla IV. a Na Mlýnské stoe. V téměř místě zнову zpřístupnit původní ulici Na Hradbách.
- Je žádoucí zaměřit pozornost vlastníkům na úpravnost a vhodné využívání prostorů ve vnitřních částech bloků a rozšířit tak soukromé a polosoukromé prostory. Ve vhodných případech zpřístupňovat tyto prostory pro veřejnost kulturními nebo komerčními aktivitami, případně zprovoznit možné průchody napříč bloky, které mohou odkrýt malebná zákoutí a odlehčit pěší provoz v ulicích.
- Věnovat pozornost střešní krajině, viditelné z věží, v dálkových pohledech a patrné i v průhledech ulicemi. Město se vyznačuje jednotou výšek (kromě věží), tvarů i materiálů střech. V případě výskytu převýšených nebo disharmonických tvarů střech přispět k jejich úpravám.
- V současnosti panuje živá averze ke stavbám ze socialistické éry, ale z dlouhodobého hlediska je potřeba se oprostit od těchto emocí a racionálně zvažovat funkčnost a vzhled staveb. Teprve čas ukáže chyby a omyly a prověří užitečnost budov. Když se budova zbourá, nastane tápání co s územím a chyby se mohou opakovat. Stavenišťe pak může na dlouhou dobu nepřítlivě zatížit prostředí.
- Zachovat parkové pásy zeleně Na Sadech, doplnit okruh zeleně kolem MPR v prostoru Senovážného náměstí a rovněž udržet významné plochy zeleně v navazujících územích ochranného pásma. Jedná se o jižní část území OP vymezenou soutokem řek, kde je nutno regenerovat stávající parky (Háječek, Krumlovské aleje), ale také nahradit nevhledné výrobní a technické bartery vhodnými úpravami se zapojením zeleně. Území Sokolského ostrova si ponechá ráz rekreačně sportovní.
- Systém vodních toků dává jádru charakter ostrovního města. V rámci strategie Město a voda, týkající se širšího řešení splavnění řek a využití vody k obohacení parterů města i zlepšení života obyvatel, je i záměr přezkoumat původní hradební příkop – Mlýnskou stoku otevřením jejích zadržovacích částí. Město bude obohaceno o prvky drobné vodní plavby. Napojením slepého ramene na Mlýnskou stoku dojde průtokem vody i k

50

jeho ozdravení. Strategie obsahuje na řadě míst zřístupnění vody, využití břehů k odpočinku a za hranicí MPR vytvoření sportovní relaxační zóny Slunečního ostrova.

- V ostatních přilehlých územích zůstane zachován charakter převážně blokové zástavby. V jižním předpolí MPR je připravena regenerace Senovážního náměstí a v severním předpolí je nutno dotěšit prostor Maránského náměstí.
- Území by mohlo být v budoucnu obohaceno o ukázkový provoz koněspřežné dráhy na části historické trasy.
- Kulturní dům Slavie (po rekonstrukci) v prostoru Senovážního náměstí dotvoří spolu s Muzeem a dalšími objekty v okolí kulturní zónu MPR. Kulturní funkci podpoří také plánovaná novostavba Alšovy jihočeské galerie.

HLAVNÍ REGENERAČNÍ OPATŘENÍ A ZDROJE V OBDOBÍ 2026 - 2030

STAVEBNÍ OPATŘENÍ

Viz Tabulkové přehledy regenerace a Výkres č. 6 Regenerační procesy.

1. Postupná obnova kulturních památek podle nabídky města a zájmu vlastníků zdola (viz výkresy a tabulkový přehled) – zdroj: Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón ČR MKČR, město, vlastník.
2. Celková obnova kulturních památek ve velmi špatném stavu – Česká 51/10, Česká 231/19, Radniční 137/9, Panská 167/16, Plachého 277/29, Karla IV. 400/9 – zdroj: Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón ČR MKČR, město, vlastník.
3. Postupná obnova ostatních kulturních památek a budov, které sice nejsou kulturními památkami, ale podléhají se na dověření prostředí, podle nabídky města a zájmu vlastníků zdola (viz výkresy a tabulkový přehled) – zdroj: město Dotacíní program města České Budějovice v oblasti památkové péče, vlastník.
4. Celková obnova budov, které sice nejsou kulturními památkami, ale podléhají se na dověření prostředí, ve velmi špatném stavu – Na Mlýnské stoce 286/24, 285/25 byv. mydlárna, nevyužitý, Česká 151/42, Plachého 277/29 třípodlažní, Hroznová 323/6 – zdroj: město Dotacíní program města České Budějovice v oblasti památkové péče, vlastník.
5. Pokračování a dokončení komplexní obnovy katedrálního kostela sv. Mikuláše – zdroj: Program regenerace MPR a MPZ ČR MKČR, město, vlastník.

51

6. Obnova bytového fondu a vnitřních částí domů, dvorků a dvorních křídel s ohledem na památkové hodnoty – zdroj: město, Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón ČR MKČR nebo Dotacíní program města České Budějovice v oblasti památkové péče, vlastník.

7. Zřístupnění parkánu kolem kláštera a bašty – Biskupské zahrady, zvážít částecne zřístupnění dominikánského kláštera – zdroj: vlastník, město.
8. Dostavba proluky Krněžská ulice – zdroj: město.
9. Dostavba a zprůchodnění Hradební ulice (mezi ulicí Karla IV. a Kanovnickou) podle architektonické soutěže – zdroj: vlastník, město.
10. Oživení fragmentu koněspřežní dráhy – zdroj: město.
11. Komplexní úpravy Senovážního náměstí (zeleň, park, podzemní parkoviště, odkrytí a zřístupnění stoky, umístění památníku letců, meteorologického sloupku a dočasně sochy P. Marie) – zdroj: kombinace IROP a OPŽP, vlastník.
12. Centrum současného umění a architektury na Senovážním náměstí – zdroj: IROP, vlastník.
13. Pokračování a dokončení komplexní obnovy, včetně dispozíčních úprav KD Slavie – zdroj: IROP, vlastník.
14. Obnova parku kolem Slavie, včetně nábreží, s terasovým přístupem k vodě – zdroj: město, IROP, vlastník.
15. Rekonstrukce Zálkova nábreží na pravém břehu Maje od Slavie k Zlatému mostu, zřízení náplavky a otevření prostorů v opěrné zdi pro kavárny, využití archeologických nálezů. Umístění vývazíště – zdroj: město, IROP, vlastník.
16. Úpravy břehů řek a slepého ramene v rámci strategie Město a voda – Zálkovo nábreží a mys na soutoku Maje a Vltavy u Hvězdárny (vyhlídkové molo a přístaviště, vyvazíště, kavárna) – zdroj: kombinace město, IROP, OPŽP a vlastník.
17. Novostavba Alšovy jihočeské galerie na Senovážním náměstí – zdroj: město.
18. Obnova a nové vhodné využití Wotnerova domu po uvolnění – zdroj: město.
19. Obnova Hartmutovy vily v ochranném pásmu – zdroj: město.
20. Obnova Kendelho vily (spolek Paměť národa) – zdroj: město.
21. Mariánské náměstí, park Háječek, park Na Sadech – zdroj: IROP, vlastník.
22. Pěší zóna a cyklistická doprava Kanovnická ulice – zdroj: město.
23. Pěší zóna a cyklistická doprava Krajinská ulice – zdroj: město.
24. Zřízení depozitů historického stavebního materiálu pro recyklaci použití – zdroj: město.

52

NESTAVEBNÍ OPATŘENÍ

1. Nový územní plán města.
2. Regulační plán historického jádra.
3. Plán zásad památkové ochrany.
4. Koncepce historického centra města – cestovní ruch, doprava, náměstí, ulice, park, nábreží, Senovážné náměstí, Mariánské náměstí, hlavní urbanistické osy (Lannova, Pražská, Husova, Lidická), využití vodních toků a oživení koněspřežné dráhy – zdroj: město.
5. Koordinace činnosti a dokumentů odborů magistrátu, organizací a neziskových subjektů, týkajících se obnovy a užívání kulturních památek a prostředí městské památkové rezervace.
6. Analýza stavu bytového fondu a vytvoření dotačního nebo úvěrového zdroje pro jeho soustavně zlepšování – zdroj: město.
7. Plán podpory a rozvoje bydlení v historickém centru – zdroj: město.
8. Analýza stavu vnitroblokové zástavby, podchycení jejích hodnot a motivace k zlepšování špatného stavebního stavu, případně uvolnění vnitroblokového prostoru ve prospěch zeleně – zdroj: město.
9. Snaha o prohlášení objektů „pozdě prohlášených“ za kulturní památky – postup úřadu.
10. Sledování a prezentace historických zvláštností dokumentujících postupný růst města a hledání možností jejich zpřístupnění veřejnosti – archeologické výzkumy, stavebně historické poznatky, hodnoty podzemí, gotické konstrukce, zabudované roubené stavby, hradební součásti, technická díla apod. – zdroj: město.
11. Soustavné sledování stavebního stavu budov a prostranství preventivními prohlídkami – střech, okapů, soklů, přízemí, podlaží, sklepů apod. – a opravami odstraňování poruch vlivem atmosférické nebo zemní vlhkosti, vandalizmu, sprejerů atd. Včasný úklid a čištění ploch a fasád – zdroj: město.
12. Vytvoření prohlídkových okruhů: Dvorky, Stavební slohy – zdroj: město.

10.2. Regenerační procesy

Podrobné úkoly regenerace památkové chráněných objektů jsou předběžně seřazeny a pro možnost doplnění a konkretizování sestaveny do Tabulkových přehledů.

53

10.3. Veřejně prospěšné stavby a jejich uskutečňování

Seznam veřejně prospěšných staveb (VPS) vyplývá z pláného územního plánu.

XI. STRATEGICKÝ POSTUP REGENERACE

Strategický postup regenerace obsahuje činnosti směřující k dosažení výše uvedených cílů s využitím silných stránek a příležitostí a s oslabením vlivu slabých stránek a vyloučením hrozeb, a také s odhadem mimořádných událostí, které mohou podstatným způsobem regeneraci v plánovaném období ovlivnit.

POSTUP V PODMÍNKÁCH BEZ VELKÝCH VÝKVVŮ

SOUČASNÁ ETAPA

- urychlení dokončování probíhajících investičních akcí,
- soustředění pozornosti na odstraňování posledních ojedinelých případů nejhorších stavů,
- dokončování úprav nejvýznamnějších prostorů v MPR, přístupových ulic, parteru.

NÁSLEDNÁ ETAPA

- naléhavé akce podle potřeb města, památkové péče a vlastníků,
- soustředění pozornosti na dokončování akcí v nejvýznamnějších prostorech,
- obnova hradeb,
- projekty v MPR, které budou přispívat k rozvoji regionu a které díky tomu budou mít možnosti dalších zdrojů,
- dokončování urbanistických a dopravních korektur,
- přesun pozornosti na podporu intenzivní údržby a oprav ve zkráceném cyklu četnými malými nebo dlouhodobými podporami,
- podpora odstraňování nevhodných opatření z minulosti (výměny plastových oken, nevhodné stavebních zásahy a prvky apod.).

NÁSTROJE

- rozložení dotací na více příjemců, zavedení zvýhodněných půjček,
- zavedení preventivních prohlídek památek,
- monitoring postupu regenerace a péče o nejvýznamnější památky,
- zapojení odborné i laické veřejnosti do koncepcí obnovy prostředí MPR, do realizace a do prezentace hodnot,
- vedení podrobné evidence kulturních památek a systematické pořizování dokumentace (stavebně historických průzkumů, zaměření, průzkumů a

54

- rozborů území a územních plánů) ve spolupráci s Národním památkovým ústavem v Českých Budějovicích,
- podrobná evidence a archivace příspěvků na kulturní památky,
- zpracovávání výročních zpráv o postupu regenerace MPR,
- orientace na vhodné využití budov a oživení některých částí MPR,
- zavedení ochrany objektů a území místního významu v gesci města a příslušných nástrojů,
- zapojení jihocheské univerzity do kongresové turistiky a společně s jihocheským muzeem a Národním památkovým ústavem do přípravy odborných publikací a průvodců po městě a národních a evropských trasách,
- zvýšení rozmanitosti a četnosti nabídky programů pro dlouhodobý pobyt návštěvníků a pro vyšší kvalitu života obyvatel,
- osvěta a propagace kulturního dědictví a jeho kvalitního udržování,
- informovanost veřejnosti o dotačních programech na záchranu a regeneraci kulturního dědictví.

ZMĚNY POSTUPU V PŘÍPADĚ STAGNACE STÁTNÍCH DOTACÍ

- zrněna priorit podpor z celkové obnovy na intenzivní údržbu a opravy,
- rozložení podpory na četnější malé příspěvky a zvýhodněné půjčky,
- posílení městského dotačního programu na podporu obnovy kulturních památek na území města České Budějovice a nepamátkových budov na území MPR,
- zapojení jiných zdrojů - bank, cestovních kanceláří, soukromých subjektů (vytvoreni úvěrového účtu obnovy památek, využití přírůžek k cenám lůžek, vstupenek, jízdenek nebo jízdného taxislužby apod.), založení fondu regenerace pro vícezdrojové financování,
- rozvoj sponzorství, „adopce“ památek,
- kontrola cen prací a elektivnosti,
- soulož o nejlepší obnovu památek, o nejlépe vedený dům v MPR s odměňaním z rozpočtu města a osvěta.

XII. ZDROJE

12.1. Současné možnosti v rámci České republiky

12.1.1. Zdroje financování z Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón ČR

(Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón schválený usnesením vlády č. 209 dne 25. března 1992.)

Od doby schválení celostátního Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón usnesením vlády č. 209 dne 25. března 1992 se stal Program účinným nástrojem, který slouží k obnově kulturních památek nacházejících se v nejcentrálnějších částech našich historických měst, prohlášených za památkové rezervace nebo památkové zóny. Finanční příspěvky však mohou být z něho poskytovány pouze tehdy, pokud má příslušné město zpracovaný vlastní program regenerace a pokud se zároveň finančně podílí společně s vlastníkem na obnově kulturních památek. Výše příspěvků pro město je závislá na potřebě a kvalitě programu regenerace, územního plánu a pracovní skupiny.

Tabulka č. 4: Zdroje a podíl v rámci Programu regenerace MPR a MPZ ČR

Zdroje	Finanční podíl podle druhu Vlastnictví	
	Město Min. 50%	FO, PO, cirkve Min. 40%
Prostředky vlastníků nebo uživatelů,		
případně jiné neveřejné zdroje	0	Min. 10%
Rozpočet města	Max. 50%	Max. 50%
Prostředky státu		

Zdroj: Zásady Ministerstva kultury České republiky pro užití a akceci státní finanční podpory v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, téma znění z r. 2010, aktualizované Opavetím, jiné se mění a doplňují Zásady Ministerstva kultury České republiky pro užití a akceci státní finanční podpory v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, v roce 2012.

Výjímky ze stanovených podílů jsou možné pro národní kulturní památky a restaurování až do 100 % nákladů.

Rezervu programu je možné použít rovněž na záchranu významných památkových hodnot nebo významných architektonických nebo uměleckořemeslných prvků, pokud jde o stavby, jež nejsou kulturními památkami, ale nacházejí se v památkové rezervaci nebo památkové zóně ve městě se zpracováním a schválením programem regenerace, což je v souladu s Úmluvou o ochraně architektonického dědictví Evropy č. 73/2000 Sb., m. s., ve znění rozpočtových pravidel ČR.

12.1.2. Zdroje financování z programu Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností ČR

Od roku 2008 byl Program regenerace MPR a MPZ doplněn programem Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností, který nahradil Program regenerace MPR a MPZ mimo území MPR a MPZ, v ochranných pásmech a zahrnul okolní obce v rámci území působnosti obcí s rozšířenou působností.

12.1.3. Zdroje financování z Programu zachrany architektonického dědictví ČR

(Program zachrany architektonického dědictví schválený usnesením vlády ČR č. 110 dne 22. února 1995.)

Program zachrany architektonického dědictví doplňuje celostátní Program regenerace MPR a MPZ zaměřením na zachrany nejcennější části architektonického dědictví – hradů, zámků, klášterů, paláců, včetně historických záhrad a parků, kostelů, radnic, obranných systémů, apod. efektivní a rychlou obnovou. Projekty zachrany se hodnotí podle významu a stavu objektu, efektivnosti obnovy, využití kulturní památky, zajištění financování a efektivnosti správy a provozu.

Program lze využít na celém území České republiky.

12.1.4. Zdroje financování na úrovni kraje

VYUŽITÍ PŘÍRODNÍHO A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ KRAJE K ROZVOJI CESTOVNÍHO RUCHU

Opatření č. 1: Obnova drobné sakrální architektury

Opatření č. 2: Nemovité kulturní památky
Cílem dotáčeného programu je podpora zachování a obnovy objektů kulturního dědictví při použití tradičních materiálů, technologií a řemeslných postupů s důrazem na zachování památkové podstaty objektů.

KONCEPCE PODPORY PAMÁTKOVÉ PÉČE JIHOČESKÉHO KRAJE V LETECH 2021 - 2025

Vlastníku kulturní památky je zákonem uloženo pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před znehodnocením, poškozením nebo ohrožením. To vše je vlastník povinen činit na vlastní náklady. Obecně panuje názor, že obnova památek je mimořádně nákladnou záležitostí, kterou nelze s běžnou opravou jiné stavby srovnávat. To je zakotvený mysl, který má solva oporu v realitě, respektive to zdaléka nepatří vždy a v mnohých případech je šetrná obnova historické stavby naopak výrazně levnější, než by byla rekonstrukce a modernizace za použití nejnovějších materiálů a technologií. Pokud je však s obnovou památky spojena nutnost výroby atypických prvků a zvláště pokud je nutno nakléret části památky (v případě věcí movitých obvykle celou památku) restaurovat, jsou náklady samozřejmě vyšší a často výši těchto nákladů nelze vyvážit ani použitím levnějších

tradičních postupů a technologií při obnově ostatních částí nemovitosti. V těchto případech a tam, kde jsou památky (nikoli vinou vlastníka) ve špatném až havarijním stavu, je často potřebné financování obnovy řešit nejen ze zdrojů vlastníka, ale projevit zájem státu i samosprávných celků na zachování hmotného kulturního dědictví formou přímé finanční podpory.

Hlavní cíle koncepce rozvoje památkové péče 2021 - 2025

1. zachování a obnova kulturního dědictví na území Jihočeského kraje - podpora vlastníkům objektů památkového fondu formou dotací (podpora je směřována nejen vlastníkům kulturních památek, ale také vlastníkům objektů nacházejících se na území památkové chráněných území, drobné sakrální architektury v krajinně nebo vlastníkům pletních míst), - aktivní vyhledávání objektů a předmětů s mimořádnými památkovými hodnotami a jejich navrzení na prohlášení za kulturní památky

2. rozvoj poznání památkového fondu a jeho ochrana na základe současného stupně poznání - revize památkové chráněných území v rámci platné legislativy - metodická činnost v rámci kraje - edukační činnost - spolupráce kraje při tvorbě a schvalování nového „památkového zákona“

3. prezentace a využití kulturního dědictví - prohloubení propagace kulturního dědictví a povědomí o něm - prohloubení spolupráce v oblasti prezentace a publikace kulturního dědictví nejen v rámci cestovního ruchu - vyvážení pozitivního obrazu památkové péče v kraji.

Dotáční program Jihočeského kraje – Kulturní dědictví

Opatření I – Movité kulturní dědictví

Opatření II – Obnova drobné sakrální architektury

Opatření III – Zvýšené náklady obnovy staveb v památkové chráněných územích

Opatření IV – Předprojektová příprava obnovy kulturních památek

Opatření V – Nemovité kulturní památky

Opatření IV – Obnova pletních míst

Finanční příspěvky jsou určeny nejen na obnovu nemovitostí prohlášených za kulturní památku, ale také na zachování památkových hodnot objektů, které nejsou kulturní památkou, ale protože se nacházejí na územích s plošnou památkovou ochranou, vztahují se na ně povinnosti a ochrana stanovená památkovým zákonem. Příspěvky jsou také určeny na obnovu staveb drobné sakrální architektury (kapliček, křížků, božích muk), obnovu historických pletních míst (pomníků, hrobů významných osobností, hřbitovů a pohřbišť). Jihočeský kraj nezapomíná ani na restaurování movitých věcí, ať už prohlášených za kulturní památku, nebo sice neprohlášených, ale s kulturněhistorickým a památkovým hodnotami. Poslední okruh, kam jsou finanční prostředky Jihočeského kraje směřovány, je tzv. předprojektová příprava, kdy je možné dotaci čerpat na zpracování speciálních průzkumných potřebných pro poznání staveb prohlášených za kulturní památku, tak, aby zpracovaná projektová dokumentace obnovy kulturní památky byla co nejkomplexnější a zahrnovala i speciálně požadavky památkové péče. Jedná se např. o dendrochronologický průzkum, stavebně historický průzkum, restaurátorský průzkum apod.

Opatření I – Movité kulturní dědictví je určeno k podpoře obnovy historicky a umělecky hodnotných předmětů. Prakticky ve všech případech se jedná o restaurování, tedy o obnovu finančně značně nákladnou. Základní podmínkou je, že předmět se musí nacházet na území Jihočeského kraje. Velké množství předmětů značně umělecko-historické hodnoty

však kulturní památkou prohlášeno není. Takové předměty se převážně nacházejí v mobilizačních fondech muzeí a galerií, hradi, zámků, kostelů a klášterů. Rovněž obnovu těchto předmětů je možné z uvedeného opatření podpořit za předpokladu, že věc obnovená za přispění prostředků Jihočeského kraje bude umístěna ve veřejně přístupném prostoru, přičemž dotace musí tedy zajistit, že občané i návštěvníci kraje budou mít možnost obnovené předměty uvidět a těšit se z jejich obnovené krásy.

Opatření II – Obnova drobné sakrální architektury v krajině přínášející podporu obnovy drobných sakrálních stavůček v jižních Čechách. Kapličky, kamenné či zděné sloupky božích muk i nejrůznější kříže, to vše je hojně z mnoha zrušených cest. Podporu z tohoto opatření je možné získat bez ohledu na památkovou ochranu jednotlivých věcí, neboť tato specifická část památkového fondu byla a stále je prohrašovaná památkami velmi nahodile a mnohdy mimořádně hodnotné stavbyčky zcela unikly pozornosti, zatímco průměrná věc byla památkou prohlášena. Ostatně hodnota těchto artefaktů se neodvíjí pouze od jejich památkové hodnoty, jsou zároveň hmotnými doklady lidové kultury a zpodobnosti a v neposlední řadě výrazně dotvářejí obraz kulturní krajiny jižních Čech.

Opatření III – Zvýšené náklady na obnovu památkově chráněných staveb lze označit již od samého počátku za přílomové a Jihočeský kraj jím významně podporuje udržení tradičních materiálů a technologií především v prostředí plošně památkově chráněných území. Památkově chráněné nemovitosti jsou v Jihočeském stavebním i pozemkovém fondu hojně zastoupeny a jen část z nich je nemovitými kulturními památkami. Jedná se o všechny jednotlivé památkově nechráněné nemovitosti (stavby i pozemky), které se nacházejí na území památkových rezervací, památkových zón a památkových ochranných pásem, kterých je v Jihočeském kraji vyhlášeno nejvíce z celé České republiky a samozřejmě o všechny nemovité kulturní památky v těchto územích i mimo ně. Zatímco pro obnovu nemovitých kulturních památek je možné získat finanční podporu z programů Ministerstva kultury ČR a často i z dalších zdrojů, tedy převážně z různých nadací a samozřejmě i nemalé prostředky z fondu Evropské unie, získání finančních prostředků pro obnovu ostatních památkově chráněných nemovitostí z těchto zdrojů je prakticky nemožné. I tyto stavby však podléhají památkové ochraně stanovené zákonem, a i jejich vlastníci jsou často nuceni vynakládat vyšší než běžné finanční prostředky na obnovu svých nemovitostí. Právě ke kompenzaci tohoto rozdílu jsou určeny finanční prostředky z uvedeného opatření. Vzhledem k množství památkově chráněných území v Jihočeském kraji je právě toto opatření dotačního programu mimořádně důležitým nástrojem k zachování a obnově kulturněhistorických hodnot sídel i osídlené kulturní krajiny jižních Čech.

Opatření IV – Předprojektová příprava obnovy kulturních památek je opatření podporující kvalitní předprojektovou přípravu obnovy kulturních památek, kterou se rozumní provedení průzkumné v rozsahu potřebném pro posouzení stavu památky a její kulturněhistorické hodnoty. Finanční prostředky mohou být poskytnuty na vypracování stavebně historických restaurátorských, dendrochronologických a obdobných průzkumných, chemicko-technologických analýz, stratigrafie omítkových vrstev, průzkumy biotického napadení, fotogrammetrická zaměření a obdobné práce předprojektové přípravy, které jsou potřebné jako podklady pro zpracování kvalitní projektové dokumentace.

Opatření V – Nemovité kulturní památky představují určené na podporu obnovy a zachování nemovitých kulturních památek s důrazem na zachování památkové podstaty

objektů a smyslem programu je pomoci vlastníkům financovat obnovu chráněných nemovitostí obnovou původního stavebního, technologického a materiálového řešení, které musí odpovídat hodnotě nemovité kulturní památky a době jejího vzniku či vzniku obnovené části.

Opatření VI – Obnova pietních míst je opatření určené k obnově historických hřbitovů, pohřebišť či pomníků vzniklých do roku 1940 s důrazem na zachování jejich kulturněhistorických hodnot a tradičního vzhledu. Podporu z tohoto opatření je možné získat bez ohledu na památkovou ochranu, neboť ne vždy jsou hodnotné historické hřbitovy či pomníky prohlášeny za kulturní památku.

Očekává se, že obdobná koncepce bude vyhlášena i na období dalších 5ti let. Podpora památkové péče v Jihočeském kraji bude i do budoucna spočívat v uvážlivé grantové politice, která bude vedena tak, aby finanční prostředky byly efektivně vynaloženy ve prospěch uchování a obnovy hmotného kulturního dědictví nacházejícího se na jeho území. V závislosti na dalších možnostech financování obnovy památkového fondu, včetně zdrojů Evropské unie, bude Jihočeský kraj stále více směřovat k vícezdrojovému financování především ve větších projektech, v nichž je často spojena obnova památek s novými možnostmi jejich prezentace a využití.

12.1.5. Zdroje financování na úrovni města

DOTAČNÍ PROGRAM MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE NA PODPORU PAMÁTKOVÉ PÉČE V ROCE 2025 (DALE JEN „DOTAČNÍ PROGRAM“)

Účelem je: je přispět ke zvýšení atraktivitu města, pomoci vlastníkům kulturních památek na území města při obnově památkově chráněných objektů a zajistit tak zachování jejich podstaty pro budoucí generace. U ostatních objektů, které sice nejsou kulturními památkami, ale jsou neopomenutelnou součástí městské památkové rezervace a dotvářejí celkový koloni centrá města, pomoci jejich vlastníkům při realizaci obnovy. Program směřuje nejen k zachování a obnově, ale také k vhodnému užívání a prezentaci nemovitých kulturních památek, jakožto významné složky našeho hmotného kulturního dědictví.

Dotační program je zaměřen na obnovu kulturních památek i nepamátkových objektů na území města, především v centru města:

Dotace na podporu jednotlivých projektů jsou poskytovány formou jednotlivých grantů. Podporované aktivity dotačního programu:

Opatření č. 1: Zachování a obnova fasád a střešních krytín

- dodavatelsky provedené obnovy fasád a všech fasádních prvků (omítky, okna, dveře, šluky, kamenné práce, římsy, arkýře, mříže, kování apod.) s přihlédnutím k tradičním materiálům, především přírodní objektů. Nevztahuje se na plastová okna, euro okna a fasádní prvky z plastu.
- dodavatelsky provedené obnovy krovu, střešní krytiny, střešních prvků a prací s tímto související (koním, oplechování, opravy říms, latování, okapní žláby, hrnospady, výkře, chříče) s přihlédnutím k tradičním materiálům. Nevztahuje se na střešní okna, izolační materiály, vyklizení půd apod.

Opatření č. 2: Obnova umělecko-fémesných prvků

- dodavatelský provedené zajištění, konzervace nebo restaurování umělecko-fémesných prvků (zabudování, míže, výhledy, schodiště, štuky, malby, osvětlovací, dlažba, vnitřní dveře, stropy, vitráže, leptané sklo, varhany, oltáře a další významné umělecko-fémesné prvky).

Cílem dotačního programu je přispět ke zvýšení atraktivit města, pomocí vlastních kulturních památek na území města při obnově památkové chráněných objektů a zajištění tak zachování jejich podstaty pro budoucí generace. U ostatních objektů, které sice nejsou kulturními památkami, ale jsou neopomenutelnou součástí městské památkové rezervace a dotvářejí celkový kolorit centra města, pomocí jejich vlastním při realizaci obnovy. Program směřuje nejen k zachování a obnově, ale také k vhodnému užívání a prezentaci nemovitých kulturních památek, jakožto významné složky našeho hmotného kulturního dědictví.

Očekává se, že obdoby program bude vyhlášen i nadále v období 2026 - 2030 každý rok.

12.2. Současné možnosti v rámci Evropské unie

VHODNÉ OPERAČNÍ PROGRAMY NA OBDOBÍ 2021 - 2027

Implementace programového období 2021 - 2027 je v plném proudu a probíhá prostřednictvím těchto operačních programů:

- Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK) – MPO
- Operační program Jan Ámos Komenský (OP JAK) – MŠMT
- Operační program Zaměstnanost plus (OP Z) – MPSV
- Operační program Doprava (OP D) – MD
- Operační program Životní prostředí (OP ŽP) – MŽP
- Integrovaný regionální operační program (IROP) – MMR
- Operační program Technická pomoc (OP TP) – MMR
- Operační program Rybářství (OP R) – MZe
- Program Přeshraniční spolupráce Česko – Bavorsko
- Program Přeshraniční spolupráce Česko – Rakousko.

Samostatně stojící program:

Program rozvoje venkova (PRV) – MZe.

Odkazy na hlavní operační programy:

- OP ŽP <https://odzp.cz/dotace/57-vzva/>
- OP JAK https://opjak.cz/vyzvy/vyza-g-02_23_021-mezisektorova-spoluprace-pro-iti/
- OP TAK https://opjak.cz/vyzvy/vyza-g-02_23_021-mezisektorova-spoluprace-pro-iti/

<https://www.mpo.cz/cz/odpovedi/dotace-a-podpora-podnikani/opjak-2021-2027/aktivny-sluzby-infrastruktury-sluzby-infrastruktury--iti--vyza-1-op-tak---276764/>

OP Doprava

<https://opd3.opd.cz/stranka/vyza-07>

IROP

<https://irop.gov.cz/cs/vyzvy-2021-2027>

PRIORITNY NEJDŮLEŽITĚJŠICH PROGRAMŮ

Integrovaný regionální operační program 2021 - 2027

Priorita 1 – Zlepšení výkonu veřejné správy

Specifický cíl 1.1: Využívání přínosů digitalizace pro občany, podniky, výzkumné organizace a veřejné orgány

Priorita 2 – Zelená infrastruktura měst a obcí a ochrana

Specifický cíl 2.1: Podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence rizika katastrof a odolnosti vůči nim, s přihlednutím k ekosystémovým přístupům

Specifický cíl 2.2: Posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, a to i v městských oblastech, a omezení všech forem znečištění

Priorita 3 – Rozvoj dopravní

Specifický cíl 3.1: Rozvoj a posilování udržitelné, inteligentní a intermodální celostátní, regionální a místní mobility odolné vůči změnám klimatu, včetně lepšího přístupu k síti TEN-T a přeshraniční mobility

Priorita 4 – Zlepšení kvality a dostupnosti sociálních a zdravotních služeb, vzdělávací infrastruktury a rozvoj kulturního dědictví

Specifický cíl 4.1: Zlepšování rovného přístupu k inkluzivním a kvalitním službám v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení pomocí rozvoje přístupné infrastruktury, mimo jiné posilováním odolnosti pro distanční a online vzdělávání a odbornou přípravu

Specifický cíl 4.2: Podpora socioekonomického začlenění marginalizovaných komunit, domácností s nízkými příjmy a znevýhodněných skupin včetně osob se zvláštními potřebami, pomocí integrovaných opatření, včetně bydlení a sociálních služeb

Specifický cíl 4.3: Zajištění rovného přístupu ke zdravotní péči a posilování odolnosti systému zdravotní péče včetně primární péče a podpory přechodu od institucionální péče k rodinné a komunitně založené péči

Specifický cíl 4.4: Posilování úlohy kultury a udržitelného cestovního ruchu v hospodářském rozvoji, sociálním začlenění a sociálních inovacích

Priorita 5 – Komunitně vedený místní rozvoj

Specifický cíl 5.1: Podpora integrovaného a inkluzivního sociálního, hospodářského a environmentálního místního rozvoje, kultury, přírodního dědictví, udržitelného cestovního ruchu a bezpečnosti v jiných než městských oblastech

Priorita 6 – Rozvoj městské mobility

Specifický cíl 6.1: Podpora udržitelné multimodální městské mobility v rámci přechodu na uhlíkově neutrální hospodářství

Priorita 7 – Technická pomoc

Specifický cíl 7.1: Zajištění kvalitního řízení a implementace

Podmínky pro památky (Specifický cíl 4.4.)

Památky je zapsána v Ústředním seznamu kulturních památek ČR jako národní kulturní památka nebo v Seznamu světového dědictví UNESCO nebo v Indikativním seznamu státek světového dědictví UNESCO. Památka bude zpřístupněna veřejnosti.

Operační program Životní prostředí 2021 - 2027

Priorita 2.A.1 Životní prostředí

2.A.1.1 Specifický cíl 1.1 Podpora energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů

2.A.1.2 Specifický cíl 1.2 Podpora energie z obnovitelných zdrojů v souladu se směrnicí (EU) 2018/2001, včetně kritérií udržitelnosti stanovených v uvedené směrnici

2.A.1.3 Specifický cíl 1.3 Podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence rizika katastrof a odolnosti vůči nim s přihlédnutím k ekosystémovým přísluším

2.A.1.4 Specifický cíl 1.4 Podpora přístupu k vodě a udržitelného hospodaření s vodou

2.A.1.5 Specifický cíl 1.5 Podpora přechodu na oběhové hospodářství účinně využívající zdroje

2.A.1.6 Specifický cíl 1.6 Posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, a to i v městských oblastech, a snižování všech forem znečištění

Priorita 2.B.1 Technická pomoc

2.B.1.1 Intervence fondů

XIII. PODMÍNKY PRO OBNOVU, ÚPRAVY A UŽÍVÁNÍ

13.1. Městská památková rezervace v Českých Budějovicích

Podle výnosu MK ČR ze dne 19. března 1980 Sb., o prohlášení historického jádra města Českých Budějovic za památkovou rezervaci.

PŘEDMĚT PAMÁTKOVÉ OCHRANY A PÉČE V PAMÁTKOVÉ REZERVACI

a/ historický půdorys a jemu odpovídající prostorová a hmotová skladba, městské interiéry včetně povrchu komunikací, plochy zvýšené ochrany i ostatní chráněné plochy vyznačené v plánu a podzemní prostory,

b/ hlavní městské dominanty v dálkových i blízkých pohledech,

c/ nemovitě kulturní památky (v PR 2021 - 2025, Výkres č. 4, značeny oranžovou barvou),

d/ památkový potenciál - domy (v PR 2021 - 2025, Výkres č. 4, značeny béžovou barvou),

e/ ostatní objekty dotvářející prostředí památkové rezervace, u kterých z hlediska zájmu památkové péče lze závazně, podstatně měnit úpravy provádět pouze po dohodě s orgány státní památkové péče,

f/ veřejná zeleně,

63

g/ veřejná prostranství (nezastavěné plochy).

PODMÍNKY PRO STAVEBNÍ ČINNOST

a/ veškeré úpravy nemovitých kulturních památek i jejich souborů musí být řešeny a prováděny se zřetelem k trvalému zabezpečení jejich hmotné podstaty, k jejich přiměřenému využití a dalšímu zhodnocování jejich výtvarných a dokumentárních funkcí,

b/ úpravy terénní i sadové, stavby dopravní, vodohospodářské, energetické i podzemní a inženýrské sítě musí být prováděny s ohledem na památkovou hodnotu objektů a území,

c/ při nové výstavbě a při vnějších úpravách nechráněných budov je třeba dbát architektonických vztahů ke kulturním památkám a jejich souborům, navazovat na jejich objemovou a prostorovou skladbu i prostředí a dověret jejich celky přiměřenými prostředky současné, architektonické tvorby,

d/ všechny úpravy městských interiérů, zejména úpravy fasád, povrchu komunikací, veřejné osvětlení i reklamní zařízení, musí být v souladu s historickým prostředím rezervace,

e/ stavebně technické práce musí směřovat k obnově a funkčnímu zhodnocení hlavních historických prostorů, památkových souborů a objektů zároveň s vyloučením zahršťování, případně odstřeňováním nevhodné vnitroblokové zástavby,

f/ při stavebně udržovacích pracích je třeba soustředit pozornost především na zabezpečení technického stavu památkových objektů tak, aby byly udržovány před dalším chátráním do doby, než bude přikročeno k jejich obnově; přestože je stav budov MPR stabilizovaný, neplatí to u dvorních traktů a nelze vyloučit v průběhu platnosti tohoto Programu regenerace MPR ani nové případy chátrání budov,

g/ věnovat pozornost obnově a modernizaci bytového fondu s ohledem k památkovým hodnotám budov a jejich interiérů,

h/ hlášení o veškerých výkopových pracích na území rezervace musí být doručeno Archeologickému ústavu Akademie věd,

i/ při plánování údržby a investic na obnovu města je třeba ve smyslu zákona č.22/1958 Sb., o kulturních památkách věnovat prvotně pozornost ochraně památkových objektů v rezervaci, dbát, aby nedocházelo ke zvyšování nákladů a kulturním i ekonomickým ztrátám zanedbáním jejich řádné údržby.

K veškeré činnosti uvedené pod písmeny a/ až g/ musí být předem vyžádáno stanovisko Magistrálního úřadu, odboru památkové péče v Českých Budějovicích jako orgánu státní památkové péče, po předchozím vyjádření NPÚ.

64

Podmínky pro úpravy ploch zastavěných a zastavitelných budovami

Přípustné úpravy:

- stavební úpravy objektů respektující zásady památkové péče a směřující k obnově a zhodnocování hodnotné stávající historické urbanistické struktury uvnitř řešeného území.

Podmíněně přípustné úpravy:

- výstavba nových budov na parcelách určených k zástavbě.

Nepřípustné úpravy:

- likvidace dochovaných historických objektů a jejich charakteristických prvků vyvážejících genia loci historického prostředí MPR,
- znehodnocení vzhledu objektů a veřejných prostranství v MPR aplikací novodobých funkčně nesouvisejících cizorodých nebo ryze utilitárních prvků,
- výstavba zasahující do prostoru podlaží a zneprůchodňující podlaží.

Podmínky pro úpravy detailů domů (budov) v MPR

(konkrétní řešení podléhá schválení orgánem památkové péče)

Podmíněně přípustné úpravy:

- Veřejně přístupná a příchodzí podlaží

1. Klenbová pole
Bílá barva (sražená bílá, světlý odstín), původní nerovná omítka, umístování čehokoli je nepřipustné.

2. Klenobné pásy

Bílá barva (sražená bílá, světlý odstín), původní nerovná omítka, je nepřipustné zapoušlet cokoli do pásu nebo pod něj a zavěšovat do něj - výjma květinových nádob ve vchodech pásů směrem do náměstí.

3. Pilíže

Bílá barva (sražená bílá, světlý odstín), původní nerovná omítka, ze strany podlaží lze na některé z nich umísťovat řemeslně zpracované vitríny, orientační mapky, směrovky a informační tabulky (každý případ je nutné posoudit individuálně).

4. Lunej v nosné zdi

Bílá barva, původní nerovná omítka. Návrhy veškerých stavebních otvorů, doplnků, umístování reklam, pouliční, vývěsních štítů, informační tabulky apod., včetně specifikace jejich materiálů, profilace, barevnosti atd. budou zpracovány s ohledem na podmínky uvedené v této kapitole Programu regenerace MPR, předloženy a individuálně posouzeny příslušnými orgány památkové péče a Magistrálního úřadu.

5. Dlažby

Veškerou dlažbu na podlaží je nutné zachovat v původní skladbě a spárořezu. V případě nutné výměny některých částí (z důvodu přirozeného rozpadu, vývem abtraze nebo zničením při zemních a stavebních pracích) musí být nová dlažba z původně použitého materiálu a v původním tvaru včetně obřích hran a palinace.

6. Chodník

Chodník podél měšťanských domů uvnitř i vně podlaží je určen pro pěší provoz, musí být zachován volný v šíři minimálně 150 cm uvnitř podlaží a vně od kraje

65

chodníku. Slouží rovněž pro nutnou obsluhu a zásobování provozoven v podlaží.

Podmínky pro úpravy ploch nezastavěných a nezastavitelných budovami

Přípustné úpravy:

- modelování povrchu ploch, stavební úpravy a údržbové práce, které v souladu se zásadami památkové péče přispívají k uchování a dotváření specifického charakteru prostorů MPR České Budějovice a nemění jejich uspořádání a vzhled,

- povrchové úpravy respektující dochované historické dlažby z přírodního kamene případně i novodobé úpravy vycházející z historického kontextu a soudobé funkce za použití historicky doložených klasických přírodních materiálů,

- na ploše náměstí budou pochozí plochy ze žulových desek a polízané plochy z kostek žuly,
- všechny komunikace a chodníky včetně obrubníků v MPR budou provedeny ze žuly.

Podmíněně přípustné úpravy:

- dočasné opravy povrchů ploch užitím stávajícího, doplněním totožného nebo i jiného jednotného provizorního materiálu odsouhlaseného orgány památkové péče.

Nepřípustné úpravy:

- znehodnocení charakteru historického prostředí výstavbou nových trvalých i dočasných objektů na nezastavěných plochách mimo rámec bloků, stejně jako nečitlivými dostavbami na zastavitelných plochách v blocích,
- likvidace dochovaných stávajících hmotných a prostorových složek vyvážejících neopakovatelný charakter historického prostředí,
- znehodnocení jedinečného charakteru prostorů v MPR České Budějovice neadekvátními terénními úpravami a nevhodnou modelací terénu,
- znehodnocení vzhledu nezastavěných ploch v MPR užitím novodobých materiálů s nevhodnou povrchovou strukturou či barevností mislo původních dochovaných historických dlažeb, případně i nahodlým a nekoncepčním užitím vzhledově nesourodých a historicky nedoložených přírodních materiálů,
- umísťování jiných prvků parteru než uvedených v přípustných úpravách.

13.2. Městský mobiliář v MPR České Budějovice

Přípustné úpravy:

- umístování kvalitně umělecky a řemeslně ztvárněných užitkových prvků mobiliáře, nekonkurenčních charakteru prostorů ani architektonickému výrazu objektů v MPR a podporujících jejich důstojnou prezentaci,
- menší levní restaurační „zahrádky“ sestávající ze skupin stolků se židlemi a slunečníky, případně dalšími vizuálně nerušivými prvky nevytvářejícími ve svém celku pohledové bariéry a konkurenční dominanty v historickém prostředí.

Na chodnicích v MPR

- lze umísťovat mobilní zelené - květináče dle schváleného návrhu, stojany na kola, lavičky a odpadkové koše podle stávajícího mobiliáře. Umístění bude řešeno vždy individuálně,
- může být umístěn mobiliář pro posezení bez pódíí, kiosků, zbradlů a zařízení

66

- obsluhy. Předřazený prodej je možný pouze u prodejen potravinářského zboží.
- postupně nahrazovat mobilní kolejeřny na komunální odpad v MPR kolejeřny podzemními,
- na krátkou dobu lze, a to v sezoně, umísťovat zastřešené pódlum pro kulturní akce.
- lze umísťovat stánky pro farmářské a jiné trhy zhotovené podle jednoho a schváleného návrhu.

Podmíněně přípustné úpravy:

- umísťování jen nezbytně nutných utilitářních prvků mobilizátů (dopravní značky, veřejné osvětlení, reflektory, bezpečnostní kamery, anténní nosiče, paraboly, slěňy...) na objektech, fasádách a nezastavěných plochách v celé MPR. Podmínkou je minimalizace jejich počtu a velikosti zaměřená k jejich vizuálnímu polohování, kvalitní technické a vyřizování provedení, případně i souhlas příslušných orgánů památkové péče s jejich umístěním.
- umísťování nového trolejbusového vedení v provedení a s řešením systému závěsů odsouhlasených památkovou péčí.
- vyřazení nových trvalých dominant městského parteru situováním uměleckých děl na veřejných prostranstvích pod podmínkou souhlasu památkových orgánů.
- situování rozlehlejších sezónních letních posezení na veřejných prostranstvích v souladu s konceptní dokumentací odsouhlasenou památkovými orgány.
- budování přístřešků zastávek MHD včetně možné integrace dalších prvků mobilizátů (prodejní stánky...) v místech řešených konceptními studii v souladu se stanoviskem památkových orgánů.
- dočasné umísťování propagace firem na lešení obnovovaných budov v MPR. Plošný limit (0,6 m²) lze překročit. Podmínkou je příjmy vztah k firmě podléající se na obnově či rekonstrukci objektu a odsouhlasení reklamy bezpečnostně po ukončení stavby.
- užití forem krátkodobé propagace, propagačních zařízení, objektů nebo pódií pro kulturní a společenské akce konané v prostoru MPR. Podmínkou je souhlas příslušných památkových orgánů a respektování koncepti vyplývajících z případných schválených studií mobilizátů.
- umísťování maloplošných (max. 0,6 m²) mobilních propagačních a informačních zařízení na chodnicích a veřejných prostranstvích před objekty. Podmínkou je omezení na jedno takové zařízení na objekt, obsahové zaměření na aktuální nabídku a každodenní odklizení.
- umísťování trvalých informačních zařízení na budovách a nezastavěných plochách v MPR (městské informační systémy). Podmínkou je kvalitní design a souhlas památkových orgánů.
- instalace atypických mobilních informačních zařízení, jejichž kulturované provedení není v rozporu s prostředím historického centra. Podmínkou je kvalitní design a souhlas památkových orgánů.

Nepřípustné úpravy:

- samostatné a nefunkční vizuální zvyrazňování užitekových prvků mobilizátů na objektech, jejich fasádách a na nezastavěných plochách v MPR.
- umísťování nových vzdušných vedení, kromě trolejbusového vedení v patřičně projednané trase a cizorodého funkčně nesouvisejícího mobilizátů na objektech a v celém prostoru MPR.
- umísťování technických součástí budov jako klimatizace, tepelná čerpadla a fotovoltická zařízení na pohledově exponovaných plochách.

67

- znehodnocení specifického a neopakovatelného charakteru MPR nahodlou a nekonceptní výstavbou trvalých či sezónních objektů na nezastavěných plochách vně bloků, necitlivými dostavbami uvnitř bloků, stejně jako zabudováním nových dočasných či trvalých objektů mobilizátů, zejména trvalých prodejních stánků,
- neregulovaná, nekonceptní výstavba sezónních, celoplošně zastřešených pódiových restauračních zařízení doplněných servisními objekty, barovými pulty a masivním ohrazením včetně mobilní zeleně, vyvážejících nevhodně pohledově exponovaná dominantní uskupení, konkurující okolní architektuře a historickému mobiliáři.

13.3. Umísťování reklamních a propagačních zařízení v MPR

Přípustné úpravy:

- pouze označení provozoven podle zvláštních předpisů.

Podmíněně přípustné úpravy:

- výkladce a vývěsní štíty,
- markýzy,
- látkové transparenty,
- plakátovací plochy,
- přenosná zařízení,
- sváteční výzdoba města.

Nepřípustné úpravy:

- umísťování velkoplošných reklam, záměrné kombinování velkoplošné reklamy s jinými užitekovými prvky mobilizátů včetně informačních systémů,
- velkoplošné malby na fasádách,
- umístění reklamních zařízení na střechách domů,
- billboardy,
- cily lighty (mimo přístřešků MHD),
- trvalé panely,
- reklamní zařízení na sloupech VO a trolejového vedení.

Podrobně:

Označení budov podle zvláštních předpisů

Přípustné úpravy:

- Umístění desky o maximálních rozměrech do 0,6 m² na fasádě domu s označením firmy. S ohledem na charakter fasády, zejména u kulturních památek je vhodnější volit menší rozměry, než maximální.
- Provedení ze dřeva, kovu, keramiky, skla, kamene, proutí, kůže a s použitím tradiční písmoalféské práce.

Podmíněně přípustné úpravy:

- Označení písmomalířsky na fasádu, na sklo výlohy, případně na krámské dveřnice a okence.

Výkladce a vývěsní štíty

Přípustné úpravy:

- Umísťování výkladců a vývěsních štítů v souvislosti s označením budov a provozoven.

68

- Provedení ze dřeva, kovu, keramiky, skla, kamene, proutí, kůže a s použitím tradiční písmomalířské práce.

Podmíněné přípustné úpravy:

- Umištění většího počtu reklamních a firemních označení na jednom místě s podnikovou zajištění jejich vzájemného souladu.

Nepřípustné úpravy:

- Použití prvků, které by zakrývaly portály, okenní a dveřní otvory více než z 25%.
- Řešení prvků lakové, které by rušilo celkový vzhled interiéru města svou formou, nesuslaďadem měřítek, barev, intenzivly světa a překážející provozu a pohybu pěších. Jsou-li součástí budovy nebo spojené s budovou, dohlížejí orgány památkové péče, pokud jde o mobilní zařízení, je možné uplatňovat na majetku města a šifri kladné příklady osvětlu mezi ostatními vlastními.
- Použití neonů, kmitajícího světa a mobilních laserů.
- Nová řešení umístěná na nemovitých kulturních památkách a ani v jejich bezprostředním kontaktu.
- Uvádění a prezentace jiných údajů, nevztahujících se k prodávanému sortimentu, ani k nabízeným službám.

Látkové transparenty

Podmíněné přípustné úpravy:

- Použití jen při zvláštních příležitostech (oznámení kulturní akce, otevření nové provozovny apod.), na dobu maximálně 14 dnů.
- Provedení nenarušující vzhled budovy.

Plakátovací plochy

Podmíněné přípustné úpravy:

- Propagační pevně zařazení určené pro zveřejňování plakátů. Vypovězení je možné pouze prostřednictvím plakátovací služby nebo vlastníkem či nájemcem objektu či pozemku, na kterém je zařízení umístěné.
- Provedení musí být typové přípustné k ostatním prvkům měsíčního mobiliáře.

Sváteční vyzdobení města

Podmíněné přípustné úpravy:

- Sváteční vyzdobení se povoluje při příležitostech:
 - vánoční svátky
 - slátní svátky
 - městske slavnosti
 - církevní svátky
- nebo při jiných příležitostech organizovaných privátními subjekty po konzultaci s OPR.

Národní památkový ústav vydává pro zveřejnění památkové péče ve vztahu ke kulturním památkám a památkovému prostředí metodiky, doporučení a návody. Aktuální je například metodické vyjádření Fotovizualizace systémy v památkové péči, NPÚ, 2022, nebo K. Křibc, K. Kuca, V. Kučová: Novostavby v památkové chráněných územích, NPÚ, 2004.

Město České Budějovice vydalo v roce 2022 pro zlepšení vzhledu veřejných prostorů manuál o regulaci reklamy – Kulturní památkové péče. Manuál regulace reklamy na veřejných prostranstvích Českých Budějovic. Tento manuál má doporučující povahu, závazný je pro objekty ve vlnitých městě.

https://www.c-budejovice.cz/sites/default/files/files/field/patls/manual_vizusmrog_online.pdf

XIV. PŘEHLED ZÁKLADNÍ PŘÁVNÍ OCHRANY KULTURNÍCH HODNOT NA ÚZEMÍ MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE ČESKÉ BUDĚJOVICE

1. Městská památková rezervace České Budějovice je chráněna dle výnosu ministerstva kultury ČR ze dne 19. března 1980, č. 7096/80, dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a dle zákona č. 283/2021 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky města k ÚPn.
2. Nemovitě kulturní památky a národní kulturní památky jsou zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek vedeném Národním památkovým ústavem a jsou chráněné dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a v případě národních kulturních památek dle nařízení vlády ČR ze dne 16. června 1999, č. 147/1999 Sb.
3. Archeologické památky jsou chráněny dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a dle zákona č. 283/2021 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.
4. Ochrana ostatních nemovitostí na území MPR je zajištěna dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a dle zákona č. 283/2021 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.
5. Škodlivé zásahy do významného krajinného prvku jsou postizitelné dle § 87 odst. 2 písm. f, § 88 odst. 1 písm. i, zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

XV. NÁSTROJE REGENERACE MPR

FOND REGENERACE MPR

Fond ve vlastnictví města. Příjmy z výnosů cestovního ruchu – přírůžky k cenám lůžek, menu v restauracích (v sezóně), zájezdů, vstupenek na velké výstavy a festivaly. Z výnosů správy, provozu nebo pronájmu nemovitosti vhodných pro služby cestovního ruchu, převedených do fondu z majetku města. Dary od soukromých fyzických a právnických osob. Příspěvek z rozpočtu města pouze ke krytí mezinárodních ztrát. Vydává zpravidla formou zvýhodněných půjček pro vlastníky

na obnovu a údržbu kulturních památek a hodnotných nemovitostí na území MPR, jako motivace k postupům, které jsou v souladu s požadavky památkové péče. Fond je vhodný zejména pro takové nemovitosti, kde výnosy mohou krytí i náklady na obnovu a údržbu.

BYTOVÁ POLITIKA MĚSTA

Využití nástrojů bytové politiky ve prospěch zlepšení stavebních struktur sloužících k bydlení a modernizace bytového fondu v MPR. Vlastníci by měli mít možnost získat podporu na zkvalitnění bydlení.

VLASTNÍ MOTIVAČNÍ POLITIKA MĚSTA

Formou grantů na obnovu památek a hodnotných historických budov. Granty by mohly být použity na spolufinancování obnov ke státním programům, ale i jako vlastní motivační politika města – pro obnovu dalších kulturních památek, intenzivní údržbu a opravy kulturních památek a pro obnovu hodnotných nemovitostí, které nejsou kulturními památkami.

PREVENTIVNÍ PROHLÍDKY PAMÁTEK

Opatření k zajištění preventivních prohlídek, oprav a údržby památkových objektů s cílem snížení počtu a rozsahu nutných rekonstrukcí, a tím snížení celkových veřejných výdajů na obnovu.

Semináře a osvěta vlastníků k zaměření na soustavné sledování stavebního stavu a včasnou údržbu a cyklické opravy nemovitých památek a hodnotných budov v MPR.

PÉČE O VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Využívání rozpočtu města pro obnovu a úpravy veřejných prostranství – náměstí, ulic, nábřeží, parků, křižovatek apod.

V průběhu platnosti tohoto Programu regenerace MPR sledování vývarné úrovně veřejných prostranství, třibení názorů a zadávání řešení. Tyto prostory jsou ulvářené okolními budovami, jejich uspořádáním v prostoru, objemovým, tvarovým i barevným řešením, funkce a významem prostorů, včetně komunikačních a klidových rolí. Jedná se o náměstí, ulice, nábřeží, parky, přístupné zahrady, pasáže. Charakter parku tvoří dlažby, vodní plochy, zeleň a osvětlení. Požadavky na ulváření a vybavení prostorů osvětlením a městským mobiliárem budou oscllovat mezi všedním a slavnostním užíváním, přičemž by měla být zvýrazněna individualita prostorů a zároveň jednotlicí výraz MPR.

XVI. SUBJEKTY REGENERACE

16.1. Vlastník

POVINNOSTI VLASTNÍKŮ

Vlastník je povinen podle stavebního zákona pečovat o nemovitosti v jeho vlastnictví a podle zákona památkového pečovat o kulturní památky v jeho vlastnictví na vlastní náklady.

Vlastníci spolupracují s odbory Magistrátu města při příležitostech otvírání a zpřístupňování památek ve dnech Dnů evropského dědictví, Mezinárodního dne památek apod.

16.2. Město

Magistrát města České Budějovice

- Vykonává působnost orgánu památkové péče jako obce s rozšířenou působností.
- Vydává závazná stanoviska pro obnovu kulturních památek.
- Může poskytovat vlastní podpurné prostředky na obnovu kulturních památek. Zahnuje:
 - Stavební úřad.
 - Odbor rozvoje a veřejných zakázek.
 - Správu městských domů.
 - Odbor ochrany životního prostředí.
 - Odbor dopravy a silničního hospodářství.
 - Odbor správy veřejných statků.
 - Obecni živnostenský úřad.

ÚLOHA MĚSTA

Město dozrřá na stav nemovitostí na svém území na základě stavebního zákona a na to, jak vlastníci kulturních památek plní povinnosti podle památkového zákona. Zachování MPR je úlohou města. K uskutečňování těchto povinností město používá především územního plánování a rozpočtu města, ale může si vyvářet i vlastní pobídkovou a dotační politiku a organizační opatření, jako je pracovní skupina nebo komise regenerace.

POBÍDKOVÁ POLITIKA MĚSTA

Návrhy jsou začleny k dosahování co nejvyšších efektů při stejném objemu veřejných výdajů.

Od r. 2008 je realizována grantová politika města.

PRACOVNÍ SKUPINA PRO REGENERACI

Pracovní skupina je poradním orgánem města, plní úkoly definované v odst. 3.3 Přílohy č. 2 k Usnesení vlády ČR č. 209 – Zásady přípravy, zpracování a realizace Programů regenerace MPR a MPZ

„Město si zřídí pro přípravu, zpracování a realizaci Programu regenerace stárou pracovní skupinu, např. jako svoji komisi ve smyslu zákona o obcích. V jejím čele je zpravidla člen městské rady, jejími členy jsou hlavní koordinátor Programu z řad pracovníků městského úřadu (tajemník), představitel památkové péče, architekt-urbanista, další členové městského zastupitelstva, zástupci orgánů státní správy, vlastníků a uživatelů nemovitosti, organizací, podniků, družstev, místních spolků, občanských iniciativ a expertů (např. sociolog, ekonom, ekolog, právník atp.). Pracovní skupina je sestavena tak, aby ve své činnosti hájila veřejné zájmy, nikoliv soukromé zájmy skupin podnikatelů nebo vlastníků nemovitosti, kteří mohou vyvíjet vlastní sdružení.“

Pracovní skupina předkládá návrhy a žádosti směřem k orgánům samosprávy, státní správy, projektantům a odbornému pracovišti ČR (nahrazena MK ČR). Městské zastupitelstvo popřípadě městská rada může pracovní skupinu, která byla zřízena jako její komise, pověřit některými pravomocemi, jako např. vypracováváním žádosti o podporu, spolupraci s příslušnými komisí (není aktuální), podnikateli, investory, projektanty a dodavateli, zřizováním vlastních odborných týmů, sdružováním prostředků z různých zdrojů, organizováním soutěží, konkursů, prováděním nabídkových řízení a řešením konfliktů.“

Pracovní skupina zejména:

- Řídit postup regenerace v území podle cílů stanovených v Programu regenerace MPR.
- Jedná s vlastníky a vyhledává akce regenerace pro následující rok.
- Navrhuje rozdělení státní dotace z Programu regenerace MPR a MPZ ČR na vybrané akce.
- Vyhledává další dostupné zdroje.
- Sleduje (monitoruje) a hodnotí postup regenerace v území.
- Připravuje podklady pro vedení města.

Regeneraci MPR České Budějovice řídí Památková komise Rady města

Předseda komise: Ing. Petr Lamač

Sekretář komise: Ing. Irena Tomančlová

16.3. Kraj a odborné organizace

Jihočeský kraj

- Vykonalá působnost kraje jako orgánu památkové péče.
- Vydává závazná stanoviska pro obnovu národních kulturních památek.
- Je odvolacím orgánem proti rozhodnutí obecních úřadů.
- Může poskytovat vlastní podpůrné prostředky na obnovu kulturních památek v kraji.

73

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích

- Vydává odborná vyjádření pro orgány památkové péče podle památkového zákona.
- Poskytuje poradenskou činnost k obnově kulturních památek pro vlastníky.
- Zajišťuje správu kulturních památek ve vlastnictví státu.

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

- Vydává odborná vyjádření pro orgány státní správy k investičním záměrům podle památkového zákona.
- Provádí terénní výzkumy.
- Zajišťuje správu archeologických sbírek.

Archeologický ústav AV

- Zajišťuje základní výzkum v oblasti archeologie.
- Zajišťuje aplikovaný výzkum v oblasti archeologie.
- Vydává odborná vyjádření pro orgány státní správy k investičním záměrům podle památkového zákona.

16.4. Podpora státu

Stát má zabezpečovat veřejné zájmy pouze v těch případech, kdy k tomu nižší úroveň nestíží.

V oblasti komplexní regenerace zakotvené v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón České republiky podle usnesení vlády č. 209/1992 působí zejména tyto orgány státní správy a v uvedených oblastech:

Ministerstvo kultury

- zachování a společenské uplatnění kulturních památek,
- dohled nad obnovou a využíváním kulturních památek,
- kompenzační náhrady za prokazatelnou újmu práv vlastníka,
- stimulační příspěvky na obnovu kulturních památek podle různých titulů zejména ze státní finanční podpory Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón,
- ostatní podpory a pomoc:

- Havarijní program,
- Program péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny,
- Program restaurování movitých kulturních památek,
- Program záchrany architektonického dědictví,
- Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností,
- Program Podpora pro památky UNESCO,

74

- Program podpora záchraných archeologických výzkumů,
- Program Kulturní aktivity v památkové péči,
- podpora umělecké, výstavní a muzejní činnosti,
- odborná pomoc a podpora Národního památkového ústavu, ústavů archeologické památkové péče, muzeí a Archeologického ústavu Akademie věd ČR vlastním.

Ministerstvo pro místní rozvoj

- územní plánování a stavební řád,
- dohled nad novou výstavbou, obnovou a využitím staveb,
- podpora bydlení a obnovy bytového fondu,
- podpora cestovního ruchu,
- podpora regionálního rozvoje,
- odborná pomoc Ústavu územního rozvoje v Brně,
- Integrovaný regionální operační program 2021 - 2027.

Ministerstvo životního prostředí

- kompenzace škod na životním prostředí,
- podpora uchování přírodních hodnot, čistoty půdy, vody a ovzduší,
- podpora úspor primárních zdrojů a přechodu na obnovitelné zdroje energie,
- poskytování podpor ze Státního fondu životního prostředí,
- Operační program Životní prostředí 2021 - 2027,
- Program nová zelená úsporám.

XVII. MONITORING A HODNOCENÍ REGENERACE MPR

Pro zlepšení řízení regenerace, zvýšení efektivnosti vynaložených prostředků a pro opatřování důkazů o postupu regenerace pro orgány státní správy a samosprávy je vhodné zavést provádění monitoringu (hodnocení) výsledků na úrovni města. Cíli monitoringu jsou:

- Sledování naplňování vize - cílů města a regionu.
- Sledování průběhu a efektivnosti realizace akcí regenerace v jednotlivých etapách.
- Sledování a koordinace akcí ke komplexnímu dokončování a minimalizaci zatěžování prostředí.
- Sledování využívání silných stránek a příležitostí.
- Sledování zmiřňování vlivů slabých stránek a odstraňování hrozeb.
- Sledování přírůstků a úbytků počtů bytů, stavu bytového fondu a účinnosti bytové politiky města.

75

- Sledování spravedlivého rozdělení břemen a podpor mezi vlastníky nemovitostí.
- Sledování a vytvoření nástrojů spravedlivého rozdělení nákladů a výnosů objektů mezi vlastníky kulturních památek a zařazení služeb cestovního ruchu.

MONITORING REGENERACE MPR

Tabulka č. 5: Monitoring postupu regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích v období 2026 - 2030

Monitoring regenerace MPR	Plán 2026 - 2030	2026	2027	2028	2029	2030	Celkem
Vozové prostředky celkem							
Z toho:							
Vlastník							
Město							
Stát							
EU							
Jiná zdroje							
Zvýhodněné půjčky							
Výstup - počet/m ² obnověných památek							
Výstup - rozloha obnověných veřejných prostranství v m ²							

76

HODNOCENÍ REGENERACE MPR

Tabulka č. 6: Hodnocení výsledků regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích v období 2026 - 2030

Hodnocení regenerace MPR	Výchozí hodnota 2026	2028	2030	Přínulky / úbytky celkem
Počet pracovišť místní přírodní / provozní	0			
Odvozy DPH státní		za dva roky	za dva roky	
Odvozy sociálního a zdravotního pojištění		za dva roky	za dva roky	
Ztráty daní nemovitostí v %	0			
Výnosy z prodání / pronájmů nemovitosti		za dva roky	za dva roky	
Počet podniků ve městě v MPR				
Počet podniků ve městě v MPR (kromě radnice)				
Počet bytů v MPR				
Počet bytů s vysokým standardem v MPR (po modernizaci)				
Počet zřizovatelských památek ve městě				
Počet turistů ve městě / v MPR (kromě radnice)				

Vhodná forma využití výsledků monitoringu a hodnocení regenerace MPR – publicita přehledů údajů, informace pro Magistrátní úřad a samosprávu, vlastilky a uživatelé k posílení povědomí občanů o souvisejících péčích o kulturní dědictví a souměřitelnosti s městem.

Závěry z monitoringu a hodnocení regenerace MPR slouží také jako zpětná vazba pro tvorbu politiky města, ke zlepšení orientace nebo kvality regenerace a jako podklad pro příští Program regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích.

XVIII. ČESKÉ BUDĚJOVICE V ROCE 2025

Ve městě České Budějovice se Program regenerace městské památkové rezervace stal dlouholetou tradicí vycházející z celostátního Programu regenerace MPR a MPZ z roku 1992. Od roku 1995 bylo do tohoto Programu zařazeno 34 kulturních památek v majetku obce, 59 objektů ve vlastnictví církve a 116 objektů ve vlastnictví právnických a fyzických osob.

V rozmezí pět let zpracovává město dlouhodobý Program regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích. Každoročně statutární město České Budějovice pak připravuje aktualizaci tohoto Programu, jejíž zpracování

vychází ze schváleného dlouhodobého Programu postupně z roku 2005, 2010, 2015, 2020 a 2025 a z aktualizovaných požadavků a potřeb jednotlivých subjektů.

Hodnocení požadavků a potřeb na obnovu kulturních památek vycházelo ze stanovených kritérií, kterými jsou např. způsob obnovy, restaurování, záchrana poskozených objektů, statika objektů, stav fasád a zachování původních prvků. Zpracované návrhy aktualizace Programu regenerace MPR pro kalendářní rok obsahují zařazené kulturní památky, jsou vzaty na vědomí radou města a poté společně s anketním dotazníkem předloženy Ministerstvu kultury České republiky.

Další postup při poskytování příspěvků vychází ze Zásad Ministerstva kultury ČR pro užití a alokaci státní finanční podpory v Programu regenerace MPR a MPZ. Schválený návrh rozdělení dotace Ministerstva kultury ČR a spolufinancování města je zpracován společně s předloženými údaji vlastníků objektů do tzv. „souhrnných přehledů“.

Město každoročně věnuje prostředky na obnovu vlastních nemovitých kulturních památek i památek ostatních vlastníků formou podílových příspěvků na akce státního Programu regenerace MPR a MPZ a formou dotací z Dotáčního programu města České Budějovice. Zároveň město zaujalo kladný přístup k nabídnutému programu ministerstva kultury Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností a zajišťuje jeho administraci pro správní území města, včetně okolních obcí.

Příspěvkové programy Ministerstva kultury České republiky slouží k záchraně a obnově kulturních památek zapsaných v Ústředním seznamu kulturních památek, některé pak specificky umístěným v památkových rezervacích a zónách (Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny) nebo v ochranných pásmech a okolních obcích (program Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností). Jiný program (Program záchranu architektonického dědictví) se zaměřuje na obnovu nejceněnějších součástí architektonického dědictví.

Ministerstvo kultury České republiky poskytuje v rámci státní finanční podpory příspěvky vybraným objektům zařazeným v těchto příspěvkových programech Ministerstva kultury ČR. Město pak prostřednictvím svého orgánu státní památkové péče (odboru památkové péče) pomáhá vlastníkům kulturních památek zapojit se do uvedených programů a s vykazováním výsledků a poskytuje Ministerstvu kultury informace o prováděných obnovách kulturních památek.

Stejně jako u grantových programů Jihočeského kraje na úseku památkové péče se orgán státní památkové péče města České Budějovice podílí na monitoringu nabízených celostátních programů a aktivně spolupracuje s Krajským úřadem Jihočeského kraje při stanovení priorit.

Velký význam má počáteční motivace vlastníků z 90. let 20. století a obrácení pozornosti města a vlastníků, díky státnímu Programu regenerace MPR a MPZ, na stavební fond historického jádra. Pokud má existovat MPR i jako centrum

města a oblasti, zároveň poskytovat kvalitní bydlení a být turisticky přitažlivé, v odpovídajících estetických a kulturních kvalitách, nemohlo být ponecháno v zuboženém stavu, v jakém bylo před r. 1989.

Efektivitu a návratnost prostředků je vidět na upraveném vzhledu města, oživení prostorů veřejně prospěšnými i podnikatelskými funkcemi, dlouhodobě stabilně osídlení. Soukromé i veřejné investice se vyplácejí, efektivita roste s vynaloženými prostředky.

Historické jádro je v současnosti chápáno jako součást celého organismu města a dotýká se ho také velké stavby v širším území (jako např. splavnění řek, dopravní řešení všeobecně, i MHD). Díky započaté a probíhající regeneraci městské památkové rezervace České Budějovice nezůstává vnitřní periferie, není již ani chátrajícím, ani zaostalým územím, vyčleněným mimo dění okolního města, ale naopak místem, kde se funkce města usazují a proudy činnosti protínají.

Veškeré budovy, prostranství i infrastruktura včetně těch v historických jádrech se užíváním postupně opotřebovávají. V MPR nemůžeme dopustit takovou míru opotřebování, která vede k demolicím a následně přestavbě. Obranou je v první řadě včasné provádění potřebných údržbových prací stavebního fondu a cyklických oprav, aby nedocházelo k zbytečným zanedbáním, které pak prodražují nezbytné obnovy, vedou k růstu potřebných investic, ke zvyšování počtů rekonstrukcí budov a poškozují autentičnost nemovitých kulturních památek a jejich prostředí. Každý vlastník kulturní památky by měl soustavně sledovat stav památky, v případě odborných problémů si nechat vypracovat stanovisko odbornou firmou, plánovat opravy a údržbu a včas je realizovat.

XIX. ZÁVĚR

Snadnou a pojetím PROGRAMU REGENERACE MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH NA OBDOBÍ 2026 - 2030 je stanovení cílů a opatření k regeneraci MPR, se zřetelem ke specifické povaze MPR a k specifickým rysům činnosti a funkcí v MPR i v jejím vztahu k městu jako celku a k regionu v "živém" materiálu, který je potřeba dále ošetřovat a precizovat podle námětů a názorů obyvatel městské památkové rezervace i celého města, podle aktuálních závěrů plynoucích z práce komise pro regeneraci města, garantujícího práci příslušných odborů technické správy a proveditelnost programových záměrů, po stránkách kulturně společenských, vzdělávacích, sociálních, osvětových, stavebně technických a investičních.

**PROGRAM REGENERACE MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
na období 2026 - 2030**

Ríjen 2025

Magistrátní úřad v Českých Budějovicích, odbor památkové péče
Ing. Irena Tomandlová, pověřena řízením odboru
ve spolupráci s Ing. arch. Tadeášem Matouškem
a s Ing. arch. Kamilou Matouškovou, CSc.

Zpracováno podle Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón schváleného usnesením vlády ČR č. 209/1992.